

Rättsfallssamlingen

TRIBUNALENS DOM (tredje avdelningen i utökad sammansättning)

den 28 mars 2019*

”Konkurrens – Konkurrensbegränsande samverkan – Den europeiska marknaden för stålslipmedel – Beslut varigenom det konstateras att det skett ett åsidosättande av artikel 101 FEUF och artikel 53 i EES-avtalet – Samordning av priser i hela EES-området – ’Hybridförfarande’ med kronologisk förskjutning – Oskuldspresumtion – Principen om opartiskhet – Stadgan om de grundläggande rättigheterna – Bevis på överträdelse – Enskild och pågående överträdelse – Konkurrensbegränsning genom syfte – Överträdelsens varaktighet – Böter – Exceptionell anpassning av grundbeloppet – Motiveringsskyldighet – Proportionalitet – Likabehandling – Obegränsad behörighet att pröva beslut”

I mål T-433/16,

Pometon SpA, Maerne di Martellago (Italien), företrätt av advokaterna E. Fabrizi, V. Veneziano och A. Molinaro,

sökande,

mot

Europeiska kommissionen, företräd av P. Rossi och B. Mongin, båda i egenskap av ombud,

svarande,

angående en talan som väckts med stöd av artikel 263 FEUF och som har till syfte att kommissionens beslut C(2016) 3121 final av den 25 maj 2016 (ärende AT.39792 – Steel Abrasives) om ett förfarande enligt artikel 101 FEUF och artikel 53 i EES-avtalet ska ogiltigförklaras.

meddelar

TRIBUNALEN (tredje avdelningen i utökad sammansättning),

sammansatt av ordföranden S. Frimodt Nielsen, domarna V. Kreuschitz, I. S. Forrester, N. Póltorak och E. Perillo (referent),

justitiesekreterare: förste handläggaren J. Palacio González,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 31 maj 2018,

följande

* Rättegångsspråk: italienska.

Dom

I. Bakgrund till tvisten

- 1 Sökanden, Pometon SpA, är ett italienskt bolag som är specialiserat på stålbehandling. Pometon SpA har varit verksamt på marknaden för stålslipmedel fram till den 16 maj 2007, dagen då företaget sålde sin verksamhetsgren inom denna sektor till en av sina konkurrenter, det franska bolaget Winoa SA. Den dagen överfördes sökandens verksamhet som anges ovan nämligen till bolaget Pometon Abrasives Srl som ägs av Winoakoncernen.
- 2 Stålslipmedel är lösa stålpartiklar, antingen runda (kulformig stålsand) eller kantiga (skarpkantig stålsand), vars huvudsakliga användning finns i stål-, bil-, metall- och stenhuggningsindustrierna samt petrokemiska industrier. Det framställs av restprodukter från stålskrot.
- 3 I sitt beslut C(2016) 3121 final av den 25 maj 2016 om ett förfarande enligt artikel 101 FEUF och artikel 53 i EES-avtalet (ärende AT.39792 – Steel Abrasives) (nedan kallat det angripna beslutet) fann Europeiska kommissionen att sökanden under perioden 3 oktober 2003–16 maj 2007 hade deltagit, antingen direkt eller genom sina företrädare eller företrädare för två av dess dotterbolag, Pometon España SA och Pometon Deutschland GmbH, i en konkurrensbegränsande samverkan som består av avtal eller samordnade förfaranden med fyra andra företag, nämligen den amerikanska koncernen Ervin Industries Inc. (nedan kallad Ervin), det franska bolaget Winoa SA (nedan kallat Winoa) och de tyska bolagen MTS GmbH och Würth GmbH, som huvudsakligen avser att samordna priser på stålslipmedel i hela Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (nedan kallat EES). Sökanden och dess två ovan nämnda dotterbolag kallas nedan gemensamt Pometon.

A. Förundersökningen och inledandet av förfarandet

- 4 Den 13 april 2010 ansökte Ervin om immunitet mot böter enligt kommissionens meddelande om immunitet mot böter och nedsättning av böter i kartellärenden (EUT C 298, 2006, s. 17).
- 5 Efter denna ansökan har Ervin lämnat muntliga redogörelser och lagt fram skriftlig bevisning. Den 31 maj 2010 beviljade kommissionen Ervin en villkorad immunitet med tillämpning av punkt 8 led a i meddelandet.
- 6 Mellan den 15 och den 17 juni 2010 genomförde kommissionen oanmälda inspektioner hos flera tillverkare av stålslipmedel, däribland Pometon. Därefter har kommissionen skickat flera begäran om upplysningar till de företag som den ansåg var parter i kartellen.
- 7 Den 16 januari 2013 inledde kommissionen i enlighet med artikel 2 i dess förordning (EG) nr 773/2004 av den 7 april 2004 om kommissionens förfaranden enligt artiklarna [101] och [102 FEUF] (EUT L 123, 2004, s. 18) förfaranden enligt artikel 11.6 i rådets förordning (EG) nr 1/2003 av den 16 december 2002 om tillämpning av konkurrensreglerna i artiklarna [101] och [102 FEUF] (EGT L 1, 2003, s. 1) mot Pometon och de fyra andra kartelldeltagarna (Ervin, Winoa, MTS och Würth). Kommissionen gav dem en tidsfrist för att skriftligen meddela om de var beredda att delta i diskussioner i syfte att nå en förlikning i enlighet med artikel 10a.1 i förordning nr 773/2004.

B. Förlikningsförfarandet och Pometons val att frånträda detta förfarande

- 8 De fem parterna i den påstådda kartellen har uppgett sig vara villiga att föra förlikningsdiskussioner. Från februari till december 2013 ägde tre bilaterala mötesomgångar rum mellan kommissionen och parterna i kartellen, varvid invändningarnas innehåll och den bevisning som legat till grund för dem framförts till deltagarna. Kommissionen har meddelat var och en av deltagarna i kartellen högsta och lägsta nivå för de böter som de kan komma att åläggas.
- 9 I januari 2014 inkom de berörda företagen med sina förlikningsinlagor inom föreskriven tid, med undantag för sökanden som beslutade att frånträda förfarandet. Den 10 februari 2014 lämnade sökanden tillbaka till kommissionen den cd-rom som den hade fått den 21 februari 2013 inom ramen för förlikningsförfarandet.
- 10 Den 13 februari 2014 riktade kommissionen ett meddelande om invändningar till var och en av de fyra övriga parterna i den påstådda kartellen och antog den 2 april 2014, på grundval av artiklarna 7 och 23 i förordning nr 1/2003 (nedan kallat förlikningsbeslutet), förlikningsbeslutet C(2014) 2074 final mot dem.

C. Antagandet av det angripna beslutet enligt det ordinarie förfarandet och innehållet i detta beslut

- 11 Den 3 december 2014 riktade kommissionen ett meddelande om invändningar till sökanden, som svarade den 16 februari 2015, efter att ha fått tillgång till akten. Sökanden deltog senare i en muntlig förhandling som hölls den 17 april 2015.
- 12 Den 25 maj 2016 antog kommissionen, på grundval av artiklarna 7 och 23 i förordning nr 1/2003, det angripna beslutet. Artikeldelen i beslutet har följande lydelse:

”Artikel 1

Pometon SpA har överträtt artikel 101.1 i fördraget och artikel 53.1 i EES-avtalet genom att delta i en enskild och pågående överträdelse vad gäller priser avseende sektorn för stålslipmedel. Överträdelsen bestod i en samordning av dess beteende vad gäller prissättning och omfattade hela EES-området.

Överträdelsen fortlöpte mellan den 3 oktober 2003 och den 16 maj 2007.

Artikel 2

För de överträdelser som anges i artikel 1 åläggs Pometon SpA följande böter: 6 197 000 euro ...”

- 13 Av hela det angripna beslutet följer i huvudsak, att Pometon och de andra kartelldeltagarna å ena sidan har infört (den första delen av kartellen) en enhetlig beräkningsmodell för att kunna uppnå en samordnad höjning av priserna för stålslipmedel, som vilar på prisindex för skrot (nedan kallad skrotavgiften, se punkterna 132 och 136 nedan). Å andra sidan och parallellt enades de (den andra delen av kartellen) om att samordna sitt beteende vad gäller försäljningspriser för stålslipmedel gentemot enskilda kunder, genom att i synnerhet förbinda sig att inte konkurrera genom prissänkningar (skälen 32, 33, 37 och 57 i det angripna beslutet, se punkt 173 nedan).
- 14 Vad gäller kvalificeringen av den aktuella överträdelsen, fann kommissionen att det var fråga om en enskild och pågående överträdelse av artikel 101 FEUF och artikel 53 i EES-avtalet. Deltagarnas konkurrensbegränsande överenskommelser omfattar nämligen inte bara prissamordningen och samma produkter, utan skedde på samma villkor under hela överträdelseperioden, det vill säga under perioden

3 oktober 2003–16 maj 2007, då sökanden sålde sin verksamhet inom sektorn för stålslipmedel till Winoa. Slutligen var de företag som deltog i överträdelsen huvudsakligen desamma som de personer som handlar för deras räkning (skälen 107 och 166 i det angripna beslutet).

- 15 Enligt kommissionen hade en sådan konkurrensbegränsande samverkan till syfte att begränsa konkurrensen, med betydande effekter på handeln med den berörda produkten mellan medlemsstaterna och parterna i EES-avtalet (skälen 142 och 154 i det angripna beslutet).
- 16 Vad gäller hur länge sökandens deltagande i överträdelsen har pågått, fastställde kommissionen att deltagandet började den 3 oktober 2003 och, genom att grunda sig på den omständigheten att Pometon inte formellt hade tagit avstånd från kartellen, fann att företagets deltagande i kartellen hade fortgått fram till den 16 maj 2007, då sökanden sålde sin verksamhet inom sektorn för stålslipmedel till Winoa (skälen 160 och 166 i det angripna beslutet, se även punkt 1 ovan).
- 17 På grundval av riktlinjerna för beräkning av böter som åläggs med tillämpning av artikel 23.2 a i förordning (EG) nr 1/2003 (EUT C 210, 2006, s. 2, nedan kallade riktlinjerna för beräkning av böter), fastställde kommissionen Pometons grundläggande bötesbelopp till 16 procent av värdet på sökandens försäljning på marknaderna i EES-området under år 2006, nämligen det sista fullständiga året för Pometons deltagande i överträdelsen innan den sålde sin verksamhet inom sektorn för stålslipmedel till sin franska konkurrent.
- 18 Denna procentsats motsvarar beaktandet av en basränta på 15 procent som ökades med 1 procent för att ta hänsyn till överträdelsens geografiska utvidgning till hela EES-området (skälen 214–216 i det angripna beslutet). Den rörliga delen av det grundläggande bötesbeloppet ökades senare med ett fast tilläggsbelopp på 16 procent för att avskräcka företagen från att ingå avtal om prissamordning i enlighet med punkt 25 i riktlinjerna för beräkning av böter (skäl 220 i det angripna beslutet).
- 19 Därutöver har det grundläggande bötesbeloppet, som på så sätt beräknats, inte höjts, eftersom det inte förelåg försvårande omständigheter. Tvärtom fick Pometon sitt bötesbelopp nedsatt med 10 procent på grund av förmildrande omständigheter, eftersom Pometon i mindre utsträckning än de andra företagen har deltagit i den andra delen av kartellen (skäl 225 i det angripna beslutet).
- 20 Slutligen föranleder en bestämmelse som, i enlighet med punkt 37 i riktlinjerna för beräkning av böter, gör det möjligt för kommissionen att avvika från den metod som anges i riktlinjerna ifall ”omständigheterna i ett enskilt fall” kan motivera detta, att denna institution anpassar det justerade grundbeloppet för böterna (skälen 228–231 i det angripna beslutet) som innebär en nedsättning med 60 procent.
- 21 Som framgår av artikel 2 i det angripna beslutet uppgick de böter som sökanden påförts efter denna beräkning till 6 197 000 euro (se punkt 12 ovan).

II. Förfarandet och parternas yrkanden

- 22 Genom ansökan som inkom till tribunalens kansli den 3 augusti 2016 väckte sökanden förevarande talan.
- 23 Den 21 februari 2017 delgavs parterna att det skriftliga förfarandet hade avslutats. Genom handling som inkom till tribunalens kansli den 24 mars 2017 framställde sökanden en motiverad begäran om muntlig förhandling i enlighet med artikel 106.2 i tribunalens rättegångsregler.
- 24 Genom beslut av den 21 mars 2018 hänsköt tribunalen målet till avdelning i utökad sammansättning i enlighet med artikel 28 i rättegångsreglerna.

- 25 Genom beslut av den 22 mars 2018 om bifall av sökandens alternativa yrkande om åtgärd för bevisupptagning, ålade tribunalen kommissionen, med stöd av artikel 91 b, artikel 92.1 och artikel 103.1 i rättegångsreglerna, dels att inge en kopia av förlikningsbeslutets fullständiga version och en kopia av de redogörelser som den som har ansökt om förmånlig behandling har lämnat och som återges i handlingarna ID 5, ID 10, ID 136 och ID 643 i den administrativa akten, dels att ange den totala omsättningen för år 2009 för förlikningsbeslutets mottagare som hade beaktats i beslutet.
- 26 Genom beslut av den 4 maj 2018, Pometon/kommissionen (T-433/16), slog tribunalen fast, med anledning av ansökningarna om konfidentiell behandling av de handlingar som kommissionen inkommit med till följd av beslutet av den 22 mars 2018 som anges ovan, att handlingarna ID 5, ID 10, ID 136 och ID 643 som innehåller utskriften av de muntliga redogörelser från den som ansökt om förmånlig behandling kunde göras tillgängliga för sökandens advokater vid tribunalens kansli. Tribunalen har emellertid avslagit begäran om konfidentiell behandling vad gäller dels respektive omsättning för år 2009 för de fyra företag som beslutet riktar sig till, dels de uppgifter som återfinns i tabellerna x nr 1 (skäl 90), nr 3 (skäl 100) och nr 4 (skäl 103) i beslutet.
- 27 Som en åtgärd för processledning anmodade tribunalen sökanden först att inge sina skriftliga yttranden på följderna av icke-konfidentiella uppgifter som avses i punkt 26 ovan om den femte grunden om anpassningen av det grundläggande bötesbeloppet enligt punkt 37 i riktlinjerna för beräkning av böter. Sökanden efterkom denna begäran inom den utsatta fristen. Vidare anmodade tribunalen parterna att vid förhandlingen muntligen besvara ett antal skriftliga frågor.
- 28 Vid förhandlingen begärde kommissionen även tillåtelse att få inge en handling bestående av en tabell med uppgifter om de fem företag som deltar i kartellen, på vilka kommissionen angav att den hade grundat sig för att för vart och ett av dessa fastställa anpassningsnivån på det grundläggande bötesbeloppet enligt punkt 37 i riktlinjerna för beräkning av böter. Kommissionen begärde konfidentiell behandling av dessa uppgifter i förhållande till allmänheten.
- 29 Tribunalen beslutade att lägga denna handling till akten, utan att det påverkade dess prövning i sak, och ålade sökanden att senast den 2 juli 2018 inkomma med sina synpunkter på denna handling, i enlighet med artikel 85.4 i rättegångsreglerna. Efter det att sökanden ingav sina yttranden den 2 juli 2018, avslutades den muntliga delen av förfarandet samma dag.
- 30 Genom beslut av den 8 november 2018 beslutade ordföranden på tredje avdelningen att återuppta den muntliga delen av förfarandet. Kommissionen uppmanades att inkomma med synpunkter på en ny uppgift i sökandens yttranden av den 2 juli 2018 och efterkom denna begäran inom den föreskrivna fristen. Genom beslut av den 17 januari 2019 avslutade ordföranden på den tredje avdelningen den muntliga delen av förfarandet.
- 31 Sökanden har yrkat att tribunalen ska
- ogiltigförklara det angripna beslutet,
 - i andra hand, ogiltigförklara eller ändra det angripna beslutet i den del kommissionen har hävdlat att sökanden deltagit i överträdelsen fram till den 16 maj 2007, och påför den böter trots att preskriptionstiden löpt ut,
 - i tredje hand, ogiltigförklara eller sätta ned det påförda bötesbeloppet,
 - förplikta kommissionen att återbetala de belopp som den eventuellt utbetalat innan den dag då domen avkunnas, och alla andra utgifter som denne eventuellt utbetalat enligt detta beslut,
 - vidta de åtgärder för processledning, alternativt de åtgärder för bevisupptagning som sökanden begärt, och

- förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.
- 32 Kommissionen har yrkat att tribunalen ska
- ogilla talan,
 - avslå begäran om åtgärder för processledning eller för bevisupptagning, och
 - förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.

III. Rättslig bedömning

- 33 Sökanden har åberopat fyra grunder till stöd för sina två första yrkanden. I den första grunden har sökanden anfört att det angripna beslutet utgör ett åsidosättande av principen om förfarandets opartiskhet, av principen om oskuldspresumtion och rätten till försvar, genom att kommissionen redan i förlikningsbeslutet lade sökanden särskilda beteenden till last, och sålunda villkorar de anklagelser som sedan riktats mot den i det angripna beslutet.
- 34 Sökanden har i den andra grunden gjort gällande ett åsidosättande av artikel 101 FEUF och artikel 53 i EES-avtalet, bristfällig och motstridig motivering, samt ett åsidosättande av rätten till försvar och bestämmelserna om bevisbördan, genom att kommissionen utan bevisning har tillskrivit sökanden deltagandet i en kartell i vilken företaget i själva verket inte deltagit.
- 35 I den tredje grunden har sökanden anfört att det angripna beslutet innebär ett åsidosättande av artikel 101 FEUF och artikel 53 i EES-avtalet, i den del kommissionen fann att den konkurrensbegränsande samverkan medförde en konkurrensbegränsning genom syfte.
- 36 Sökanden har i den fjärde grunden bestritt varaktigheten av dess deltagande i kartellen och åberopat preskriptionen.
- 37 Slutligen, till stöd för det tredje yrkandet om ogiltigförklaring eller nedsättning av böterna, har sökanden åberopat ett åsidosättande av motiveringsskyldigheten, samt av principerna om proportionalitet och likabehandling, vad gäller den exceptionella anpassningen av det grundläggande bötesbelopp som kommissionen gjorde i enlighet med punkt 37 i riktlinjerna för beräkning av böter.

A. Den första grunden: Skyldigheten att vara opartisk, principen om oskuldspresumtion och rätten till försvar har åsidosatts, genom att kommissionen i förlikningsbeslutet lade sökanden särskilda beteenden till last, vilket påverkat bedömningarna i det angripna beslutet.

1. Parternas argument

- 38 Sökanden har påpekat att den, trots att förlikningsbeslutet inte riktade sig till denne, nämns flera gånger i punkt 4 i detta beslut (beskrivning av händelserna), i egenskap av företag som i huvudsak aktivt deltagit i kartellen. Sökanden har särskilt framhållit följande textavsnitt i förlikningsbeslutet, där kommissionen uttryckligen hänvisat till sökandens beteende:

”26. Ervin, Winoa, Pometon, MTS och Würth har upprätthållit frekventa kontakter på bilateral basis men också på multilateral nivå, varvid de diskuterat de viktigaste priskomponenter som var tillämpliga på hela deras försäljning av stålslipmedel i EES-området, nämligen skrotavgiften och tilläggsavgiften på energi. Parterna diskuterade också (främst genom bilaterala kontakter) vilka konkurrensparametrar som skulle vara tillåtna dem mellan när det gällde enskilda kunder. I detta större sammanhang har parternas beteende omfattat EES.

...

28. I oktober 2003 träffades Winoa, Ervin och Pometon ... för att enas om en enhetlig beräkningsmodell för en gemensam skrotavgift som skulle tillämpas av alla dessa företag

29. MTS och Würth ... deltog inte i processens inledande skeden när avtalet mellan Winoa, Ervin och Pometon ingicks.

...

31. Kontakterna upprätthölls med Pometon fram till den 16 maj 2007, den dagen då Pometon sålde sin stålslipmedelverksamhet till Winoa och trädde ut ur marknaden.

...

38. Bevisuppgifterna visar att kontakterna mellan Winoa, Ervin och Pometon har utvecklats till ett beteende från och med oktober 2003.”

- 39 Sökanden anser dock att dessa hänvisningar varken var nödvändiga eller ens användbara. Först har sökanden särskilt gjort gällande att de uppgifter som anges i skäl 31 i förlikningsbeslutet – av vilka det i huvudsak framgår att sökanden deltagit i kartellen fram till den 16 maj 2007, dagen då den sålde sin verksamhet till Winoa och trädde ut ur marknaden – inte ingick i de fyra andra berörda företagens förlikningsinlagor. Vidare och under alla omständigheter bör det slutliga beslutet i ett förlikningsförfarande endast avse beteenden hos de företag som är parter i förlikningen, samt de sanktioner som kan påföras dem.
- 40 Denna analys bekräftas av jämförelsen mellan förlikningsbeslutet och kommissionens beslut C(2014) 4227 final av den 25 juni 2014 i ärende AT.39965 – Svampar, som också gäller ett förlikningsförfarande. Enligt sökanden innehöll beslutet i beskrivningen av de relevanta händelserna nämligen ingen hänvisning till det företag som inte gick med på en förlikning.
- 41 Under dessa omständigheter visar hänvisningarna i förlikningsbeslutet till beteenden som läggs sökanden till last entydigt att kommissionen, innan sökanden ens haft tillfälle att försvara sig, hade utgått ifrån att sökanden var skyldig. Det angripna beslutet utgör således ett åsidosättande av principen om förfarandets opartiskhet, av principen om oskuldspresumtion och av sökandens rätt till försvar.
- 42 I detta sammanhang har sökanden bestridit kommissionens argument som grundar sig på den tolkning som görs av Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna (nedan kallad Europadomstolen) av artikel 6.2 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, som undertecknades i Rom den 4 november 1950, om oskuldspresumtionen.
- 43 Vad gäller denna bestämmelse har sökanden bland annat gjort gällande att Europadomstolen, i motsats till vad kommissionen har hävdats (se punkt 51 ovan), i sin dom av den 27 februari 2014, Karaman mot Tyskland (CE:ECHR:2014:0227JUD001710310), fann att när det, i ett straffrättsligt förfarande där flera personer är inblandade och inte samtidigt kan ställas inför rätta, är nödvändigt för att bedöma huruvida de anklagade personerna är skyldiga, att i en första dom ange deltagandet av en anklagad person i överträdelsen som sedan kommer att dömas i samband med ett tidsförskjutet straffrättsligt förfarande, ska den behöriga domstolen inte ge mer information än vad som krävs för bedömningen av de anklagade personernas straffrättsliga ansvar på grund av brott som är föremål för denna rättegång (Europadomstolen, 27 februari 2014, Karaman mot Tyskland, CE:ECHR:2014:0227JUD001710310, punkterna 64 och 65).

- 44 Enligt sökanden bör detta kriterium tillämpas när kommissionen, såsom i förevarande fall, efter att ha inlett ett överträdelseförfarande gentemot fem företag som misstänks för att ha deltagit i en konkurrensbegränsande samverkan, först antar ett förlikningsbeslut mot fyra av dem och därefter, i ett senare skede, antar ett beslut om överträdelse mot det femte företag som under tiden frånträdde förlikningsförfarandet efter ett ordinarie förfarande på grundval av de allmänna bestämmelserna i förordning nr 773/2004.
- 45 Vad vidare gäller kommissionens argument att sökandens namn nämndes av misstag i offentliggörandet av den preliminära versionen av förlikningsbeslutet, har sökanden understrukt att åsidosättandet av principen om oskuldspresumtion i förevarande fall följer av den omständigheten att Pometon, oavsett hur offentliggörandet av förlikningsbeslutet skedde, var föremål i detta beslut för precisa påståenden angående dess deltagande i kartellen i fråga. Ändringen av sökandens namn i den version av förlikningsbeslutet som senare offentliggjordes den 6 januari 2015 med uttrycket ”ett annat företag” kan således inte undanröja åsidosättandet av principen i det angripna beslutet.
- 46 Kommissionen har bestritt detta argument.
- 47 Först syftar de hänvisningar som sökanden uppmärksammat endast till att fastställa ansvaret för de fyra andra företag som deltagit i kartellen och inte påverkar kommissionens skyldighet att slutföra ett kontradiktoriskt förfarande i förhållande till sökanden, efter det att sökanden drog sig ur förlikningsförfarandet.
- 48 Kommissionen har även hävdad att varje annan lösning, vad gäller påföljdens formella och materiella aspekt, skulle leda till ett slags immunitet mot böter till förmån för företag som frånträder ett förlikningsförfarande som de ursprungligen hade accepterat.
- 49 Kommissionen har vidare preciserat att kombinationen av de två förfarandena visserligen utgör ett komplicerat förfarande, som också kallas för ”hybrid”, och regleras i separata lagbestämmelser. Förlikningsförfarandet regleras särskilt i artikel 10a i förordning nr 773/2004, medan det efterföljande kontradiktoriska förfarandet regleras i andra bestämmelser i samma förordning. Sökanden har i övrigt inte ifrågasatt lagenligheten av dessa bestämmelser. Även i samband med ett hybridförfarande, kan en ställning som innehas av ett företag som inte har sökt förlikning inte ge en processrättslig fördel på grundval av vilken företaget kan göra undantag från de tillämpliga bestämmelserna.
- 50 Därefter har kommissionen anfört, att den under alla omständigheter har iakttagit principen om oskuldspresumtion gentemot sökanden och särskilt de krav som fastställts av Europadomstolen i domen av den 27 februari 2014, Karaman mot Tyskland (CE:ECHR:2014:0227JUD001710310). Härvidlag har kommissionen preciserat att denne, som försiktighetsåtgärd, i fotnot 4 i förlikningsbeslutet samt i skälen 27 och 28 i det angripna beslutet uttryckligen angav, att det på grundval av beskrivningen av de händelser som anges i förlikningsbeslutet inte kan dras några slutsatser om huruvida Pometon är skyldig vad gäller dess deltagande i kartellen, eftersom företaget senare ska bli föremål för ett kontradiktoriskt förfarande för att fastställa överträdelsen.
- 51 Kort sagt anser kommissionen att uppmärksamhet bör fästas vid huruvida Pometons rätt till försvar har iakttagits för att kunna avgöra huruvida principen om oskuldspresumtion i förevarande fall har kränkts. Pometons rätt till försvar har i förevarande fall garanterats under hela det ordinarie förfarande som ledde till antagandet av det angripna beslutet.

2. Tribunalens bedömning

a) Tillämpliga bestämmelser i den aktuella tvisten med hänsyn till de viktigaste aspekterna av kommissionens förlikningsbeslut

- 52 Innan tribunalen gör en bedömning av den aktuella grunden, bör det först kortfattat anges att sökanden endast åberopat ett åsidosättande av dess rätt till försvar i samband med den omständigheten att kommissionen hänvisat till vissa av dess beteenden i förlikningsbeslutet, som den emellertid inte är mottagare av. Därför har sökanden inte kritiserat kommissionen för att under det förfarande som lett till antagandet av det angripna beslutet inte ha iakttagit samtliga de rättssäkerhetsgarantier i dess rätt till försvar, såsom de som bland annat föreskrivs i de allmänna bestämmelserna i förordning nr 773/2004.
- 53 Föremålet för denna grund har klarlagts och därför bör det inledningsvis framhållas att parterna är oeniga om bland annat räckvidden av artiklarna 41.1 och 48 i stadgan om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad stadgan), i synnerhet vad gäller den senare bestämmelsen i förhållande till den tolkning som var och en av parterna gör av domen av den 27 februari 2014, Karaman mot Tyskland (CE:ECHR:2014:0227JUD001710310), som avkunnades av Europadomstolen avseende iakttagandet av principen om oskuldspresumtion i komplicerade straffrättsliga förfaranden som involverade flera personer som inte gemensamt kunde ställas inför rätta (se punkterna 43 och 50 ovan). Dessa två bestämmelser i stadgan har följande lydelse:

”Artikel 41

1. Var och en har rätt att få sina angelägenheter behandlade opartiskt, rättvist och inom skälig tid av unionens institutioner, organ och byråer.

...

Artikel 48

1. Var och en som har blivit anklagad för en lagöverträdelse ska betraktas som oskyldig till dess att hans eller hennes skuld lagligen fastställts.

2. Var och en som har blivit anklagad för en lagöverträdelse ska garanteras respekt för rätten till försvar.”

- 54 I detta avseende ska det först erinras om att det av fast rättspraxis framgår, att även om kommissionen, när den utövar sina befogenheter i fråga om att beivra överträdelser av konkurrensreglerna, inte kan kvalificeras som ”domstol” i den mening som avses i artikel 6 i konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, och särskilt som offentlig myndighet som fullgör uppgifter av straffrättslig art, är den dock skyldig att iaktta de grundläggande rättigheterna i Europeiska unionen under det administrativa förfarandet, däribland rätten till god förvaltning som fastställs i artikel 41 i stadgan. Det är i synnerhet denna bestämmelse, och inte artikel 47 i stadgan om rätten till ett effektivt rättsmedel och till en opartisk domstol, som styr det administrativa förfarandet avseende konkurrensbegränsande samverkan vid kommissionen (dom av den 11 juli 2013, Ziegler/kommissionen, C-439/11 P, EU:C:2013:513, punkt 154).
- 55 Vidare följer det av rättspraxis att principen om oskuldspresumtion, som på grund av sitt ursprung tillhör det straffrättsliga området, och som för närvarande fastställs i unionsrätten i artikel 48.1 i stadgan, gäller i tillämpliga delar, även för de administrativa förfaranden som rör överensstämelsen med EU:s konkurrensregler, med hänsyn till de aktuella överträdelsernas art samt arten och svårighetsgraden av de sanktionsåtgärder som kan knytas därtill (dom av den 8 juli 1999,

Hüls/kommissionen, C-199/92 P, EU:C:1999:358, punkt 150, se även, för ett liknande resonemang, dom av den 21 januari 2016, Eturas m.fl., C-74/14, EU:C:2016:42, punkterna 38–40, och dom av den 12 april 2013, CISAC/kommissionen, T-442/08, EU:T:2013:188, punkterna 93 och 94).

- 56 Härav följer att grunden för skyddet av de grundläggande och processuella rättigheter som ett företag som av kommissionen anklagats för att ha överträtt artikel 101.1 FEUF ska kunna åtnjuta, vad avser gällande unionsbestämmelser för att beivra överträdelser av konkurrensreglerna, ligger dels i institutionens skyldighet att helt opartiskt agera i varje skede av ett tillämpningsförfarande för konkurrensreglerna (artikel 41 i stadgan), vilket även omfattar skyldigheten att iaktta oskuldspresumtionen för de företag som berörs av den förundersökning som inletts mot dem (artikel 48 i stadgan), dels i rätten för varje företag som är mottagare av en bindande rättsakt som antagits av denna institution enligt artikel 101.1 FEUF att till sitt försvar väcka talan vid unionsdomstolarna; vid tribunalen först, i första instans, och därefter, i förekommande fall, vid domstolen vid ett överklagande.
- 57 Nu när dessa allmänna premisser har angetts, ska det erinras om att när kommissionen, vad gäller de förfarandebestämmelser som är relevanta i förevarande fall, enligt artikel 2 i förordning nr 773/2004 beslutar att inleda ett förfarande mot vissa företag för att undersöka ”fall av förmodade överträdelser” (se artikel 105 FEUF), ska den ”utfärda ett meddelande om invändningar eller en begäran om att parterna ska uttrycka sitt intresse för att inleda förlikningsdiskussioner”.
- 58 I detta sammanhang föreskrivs i artikel 10a.1 i förordningen att ”[e]fter det att kommissionen har inlett ett förfarande ... får den fastställa en tidsfrist inom vilken parterna skriftligen får ange att de är beredda att inleda förlikningsdiskussioner i syfte att eventuellt ge in förlikningsinlagor”.
- 59 I detta hänseende anges dessutom i punkt 11 i kommissionens tillkännagivande om förlikningsförfaranden i samband med beslut enligt artiklarna 7 och 23 i förordning nr 1/2003 i kartellärenden (EUT C 167, 2008, s. 1) (nedan kallat tillkännagivandet om förlikningsförfaranden), att de skriftliga förklaringar från det företag som hade uttryckt sitt intresse att delta i dessa diskussioner ”inte innebär att parterna medger att de har deltagit i en överträdelse eller att de har varit ansvariga för de[m]”.
- 60 För att mer konkret kunna föra de planerade förhandlingarna framåt, föreskrivs i artikel 10a.2 i förordning nr 773/2004 följande:
- ”Kommissionen får underrätta de parter som deltar i förlikningsdiskussioner om
- a) de invändningar den avser att framföra mot dem,
 - b) den bevisning som ligger till grund för invändningarna,
 - c) icke-konfidentiella versioner av alla angivna tillgängliga handlingar som finns förtecknade i akten vid den tidpunkten,
 - d) högsta och lägsta nivå för de böter som kan komma att åläggas.”
- 61 I förevarande fall framgår det av handlingarna i målet att de fem företag som var parter i den misstänkta kartellen i fråga om stålslipmedel, däribland Pometon, fått efter sina skriftliga förklaringar alla de uppgifter som föreskrivs i artikel 10a.2 i förordning nr 773/2004 (se punkterna 8 och 60 ovan).
- 62 Det är i detta rättsliga och faktiska sammanhang som det ska bedömas huruvida talan kan bifallas såvitt avser förevarande grund.

b) Omfattningen av kommissionens skyldighet att vara opartisk och av principen om oskuldspresumtion, i synnerhet när det gäller ett tidsförskjutet hybrid-förfarande

- 63 För att först bedöma huruvida kommissionen uppfyllde sin skyldighet att vara opartisk gentemot Pometon, särskilt inom ramen för det förlikningsförfarande som den senare trots allt drog sig ur, bör det noteras att det förlikningsbeslut som kommissionen antog avseende de fyra övriga företag som var parter i kartellen utan tvekan har satt stopp för överträdelsen som de anklagades för av institutionen och, följaktligen, också satt stopp för den aktuella kartellen och dess negativa verkningar på den relevanta marknaden, eftersom fyra av de fem berörda företag visserligen erkände samordning avseende priser för stålslipmedel och enades om att omedelbart upphöra med den.
- 64 Däremot avslutade förlikningsbeslutet inte kommissionens åtgärd vad gäller det överträdelseförfarande som inleddes \den 16 januari 2013 mot Pometon (se punkt 7 ovan), eftersom Pometon hade beslutat att inte fullfölja förlikningsförfarandet för vilket det ursprungligen hade visat ett tydligt intresse och att handläggningen av dess ärende därför skulle fortsätta med ett kontradiktoriskt förfarande inom ramen för ett överträdelseförfarande som på så sätt omvandlats till ett hybridförfarande. Efter det att Pometon drog sig ur förlikningsförfarandet ”har det administrativa förfarande som grundar sig på artikel 7 i förordning nr 1/2003 gentemot [Pometon] [fortsatt]” enligt fotnot 4 i detta förlikningsbeslut.
- 65 I detta sammanhang ifrågasätter den tolkning som sökanden föreslagit, att hänvisningar till vissa av dess beteenden som anges i förlikningsbeslutet åsidosatte dennes rätt att omfattas av oskuldspresumtionen, opartiskheten som kommissionen borde ha visat gentemot den och är objektivt oförenlig med den omständigheten att kommissionen särskilt i fotnot 4 i förlikningsbeslutet i detta skede av förfarandet uttryckligen uteslutit Pometons skuld, just på grund av att handläggningen skulle fortsätta med att parterna skulle lämna sina synpunkter, på grundval av en särskilt upprättad anklagelse, nämligen meddelandet om de invändningar som kommissionen faktiskt kommer att anta den 3 december 2014.
- 66 Den särskilda hänvisningen till Pometon i skäl 38 i förlikningsbeslutet, i vilket kommissionen hävdade att den bevisning som den förfogar över ”visar att kontakterna mellan Winoa, Ervin [den som ansökte om förmånlig behandling] och Pometon omvandlades till ett beteende från oktober 2003” (se punkt 38 ovan), påverkar inte detta konstaterande.
- 67 Först och främst innehåller dessa ord inte någon rättslig kvalificering av de berörda faktiska omständigheterna. På grundval av dessa ord kan det inte heller objektivt dras slutsatsen att kommissionen vid tidpunkten för förlikningsbeslutet redan hade fastställt Pometons skuld, eftersom Pometon i denna inledande del av förlikningsbeslutet inte hade styrkt att de fyra övriga parterna i kartellen, som var beslutets enda mottagare, var skyldiga.
- 68 Vidare kan det förhållandet att detta förlikningsbeslut i följande punkt om den rättsliga kvalificeringen av de omständigheter som dessa fyra övriga företag läggs till last (Legal Assessment) anger den omständigheten att de senare erkände sitt deltagande i överträdelsen och därmed sin skuld, inte automatiskt rättsligt och faktiskt ändra hänvisningarna till vissa av sökandens beteenden som anges i beskrivningen av händelserna som ett slags ”dold dom” från kommissionen om Pometons skuld.
- 69 När man utarbetar ett förlikningsbeslut som, såsom i förevarande fall, antagits i samband med ett förfarande som har blivit hybrid, bör avgränsningen mellan å ena sidan redogörelsen för de faktiska omständigheterna avseende kartellen som helhet, och å andra sidan den rättsliga kvalificeringen av de faktiska omständigheter som specifikt hänför sig till de företag som hade erkänt sin skuld, vara så klar och tydlig som möjligt, just för att inom ramen för samma administrativa ärende, i förevarande fall ärendet om kartellen i fråga om stålslipmedel (se punkt 3 ovan) inte jämställa den slutliga, rättsliga situationen för företag som nått en förlikning med det företag som utnyttjat sin rätt att frånträda förlikningsförfarandet och för vilket det administrativa förfarandet fortfarande pågår (se punkt 64 ovan).

- 70 Därför är det i första hand den grundläggande skyldigheten att vara opartisk, som artikel 41 i stadgan ålägger varje unionens institution, som domstolen erinrat om i sin dom av den 11 juli 2013, Ziegler/kommissionen (C-439/11 P, EU:C:2013:513, punkt 154), som ska vara vägledande för kommissionen när den utarbetar ett förlikningsbeslut i det särskilda sammanhanget för ett förfarande som blivit hybrid gentemot det företag som frånträdde förfarandet (se punkt 54 ovan).
- 71 Det företag som till slut beslutade att frånträda förlikningen har dock inte förlorat vare sig sin rätt att bli behandlad på ett opartiskt sätt eller rätten att omfattas av oskuldspresumtionen vad gäller överträdelsen i fråga, även om företaget inte formellt kommer att kunna vara föremål för åtal vid antagandet av meddelandet om invändningar som inleder det kontradiktoriska förfarande som i förevarande fall delgavs sökanden den 3 december 2014.
- 72 Därför innebär skyddet av skyldigheten om opartiskhet enligt artikel 41 i stadgan att kommissionen, i samband med ett förfarande som blivit hybrid, utarbetar och motiverar förlikningsbeslutet genom att vidta alla erforderliga språkliga åtgärder så att beslutet, även om det inte är riktat till det företag som frånträdde förlikningsförfarandet, inte påverkar samtliga de rättssäkerhetsgarantier som tillkommer företaget i samband med ett senare kontradiktoriskt förfarande. Dessa språkliga åtgärder bör visserligen föranleda kommissionen att så långt som möjligt undvika att i förlikningsbeslutet ange det företag som inte har nått en förlikning. De får dock inte leda till att all direkt eller indirekt angivelse därav förbjuds.
- 73 Europadomstolens praxis i målet som gav upphov till domen av den 27 februari 2014, Karaman mot Tyskland (CE:ECHR:2014:0227JUD001710310) (se punkt 53 ovan) motiverar nämligen inte sökandens uppfattning att kommissionen, i enlighet med dess skyldighet att iakttä opartiskhet och med principen om oskuldspresumtion som gäller vid administrativa förfaranden som avser att fastställa en överträdelse av artikel 101 FEUF, borde ha undvikit att hänvisa till vissa av dess beteenden.
- 74 I domen av den 27 februari 2014, Karaman mot Tyskland (CE:ECHR:2014:0227JUD001710310) har Europadomstolen erkänt att den omständigheten att det vid ett komplext straffrättsligt förfarande som involverar flera medåtalade hålls separata rättegångar som sprids över tid, är förenlig med den straffrättsliga principen om oskuldspresumtion, dock under förutsättning att den berörda domstolen visar viss försiktighet när den formulerar det första av de två straffrättsliga avgöranden som krävdes och sprids över tid just för att bättre leda förfarandet gentemot ett stort antal medåtalade.
- 75 I förevarande fall har kommissionen i tillämpliga delar gjort det gentemot sökanden vid utarbetandet av det förlikningsbeslut som riktats till de fyra övriga berörda företag som deltagit i den konkurrensbegränsande samverkan, såsom framgår av vad som anförts i punkterna 63–68 ovan.
- 76 Vid läsningen av förlikningsbeslutet kan den eventuellt intresserade allmänheten inte heller härleda från hänvisningar till vissa av Pometons beteenden i det provisoriska förlikningsbeslutet (se punkt 45 ovan) att företagets skuld slutligen är fastställd, eftersom det i beslutet otvetydigt understryks att beslutet endast riktar sig till de fyra andra företag som accepterat att nå en förlikning om deras överträdelse och att Pometons ärende senare kommer att handläggas i samband med ett separat och kontradiktoriskt förfarande.
- 77 På grundval av det ovan anförda återstår det endast att, för att fullständigt pröva denna grund, avgöra huruvida hänvisningar till namn och vissa av sökandens beteenden som anges i ”händelsebeskrivningen” i förlikningsbeslutet faktiskt kunde anses som nödvändiga för att göra en så fullständig beskrivning som möjlig av bakgrunden till den konkurrensbegränsande samverkan i fråga.
- 78 I detta avseende bör det först påpekas att en sådan bedömning, när den avser parter i samma konkurrensbegränsande samverkan, ska göras inte endast mot bakgrund av de faktiska och rättsliga omständigheterna avseende de fyra företag som förlikningsbeslutet riktar sig till, utan även i det bredare sammanhanget av en pågående förundersökning som har blivit hybrid och som därför

oundvikligen måste inbegripa även sökandens situation i egenskap av deltagare i den förmodade överträdelsen i fråga och gentemot vilken kommissionen den 16 januari 2013 antog ett beslut om inledande av en förundersökning avseende kartellen i fråga om stålslipmedel (se punkt 7 ovan).

- 79 Med beaktande av kontinuiteten i kommissionens insats mellan förevarande förlikningsförfarande mot de fyra andra företagen och det ordinarie förfarande som ledde till att kommissionen antog det angripna beslutet gentemot sökanden (se punkt 64 ovan), kan de omtvistade hänvisningarna till vissa av sökandens beteenden som anges i förlikningsbeslutet objektivt visa sig vara relevanta för att beskriva bakgrunden till hela den konkurrensbegränsande samverkan.
- 80 Med detta sagt ska man, för att bedöma huruvida kommissionen har fullgjort sin skyldighet att iakttå opartiskhet under hela det berörda hybrid-förfarandet, såsom för övrigt parterna också har gjort, återgå på de tolkningskriterier som Europadomstolen utvecklat i domen av den 27 februari 2014, Karaman mot Tyskland (CE:ECHR:2014:0227JUD001710310). Självfallet kan kriterierna enbart beaktas i tillämpliga delar, eftersom dessa parametrar i målet Karaman endast rörde ett tidsförskjutet förfarande av straffrättslig natur (se punkt 74 ovan), vilket inte är fallet med det hybrida administrativa förfarande som i förevarande fall har följts.
- 81 Vad för det första gäller de förebyggande åtgärder som kommissionen vidtagit i förlikningsbeslutet, bör det återigen påpekas att de hänvisningar som sökanden bestritt, som endast anges i punkt 4 i förlikningsbeslutet med rubriken "Händelsebeskrivningen", inte innehåller någon rättslig kvalificering av företagets beteende.
- 82 Dessutom anger kommissionen i punkt 2 i förlikningsbeslutet, omedelbart efter förteckningen i punkt 1 över de fyra företag som förlikningsbeslutet riktar sig till, uttryckligen sökanden i punkt 2.25 i egenskap av företag som är föremål för den förundersökning som inleddes mot deltagarna i kartellen i fråga, och inte i egenskap av part i förlikningsförfarandet. Härvidlag har kommissionen, i syfte att undvika eventuella missförstånd, återigen även påpekat att beslutet inte är riktat till sökanden.
- 83 Såsom redan angetts i punkterna 64 och 65 ovan har kommissionen, i fotnot 4 i förlikningsbeslutet, förklarat att den grundar sig på de faktiska omständigheter som de fyra företag som deltagit i förlikningen erkänt och att hänvisningarna till Pometons beteende endast är avsedda att fastställa ansvaret för vart och ett av dessa fyra företag i överträdelsen, eftersom förfarandet mot Pometon fortfarande ska pågå.
- 84 Härav följer att det på grundval av hänvisningarna till Pometon objektivt inte kan misstänkas att kommissionen medvetet utgått ifrån att företaget varit skyldigt och burit ansvar inom ramen för denna konkurrensbegränsande samverkan redan från det förlikningsbeslut som riktats till de fyra andra företag som var parter i kartellen i fråga.
- 85 Vad vidare gäller frågan om huruvida hänvisningarna i förlikningsbeslutet till sökandens beteende var nödvändiga för att fastställa ansvaret för beslutets mottagare, är det lämpligt att först bortse från sökandens jämförelse med kommissionens förlikningsbeslut i det ärende som gav upphov till beslut C(2014) 4227 final, där ett av de företag som deltog i kartellen också hade frånträtt förlikningen (se punkt 40 ovan).
- 86 De faktiska omständigheterna i de två målen är nämligen inte identiska. Under alla omständigheter har sökanden inte angett någon rimlig likhet mellan kartellen i det ovan angivna ärendet och den aktuella kartellen.
- 87 Det ska emellertid även erinras om att lydelsen i skäl 38 i förlikningsbeslutet, enligt vilken hänvisningar till sökandens situation som anges i de föregående skälen "visar att kontakter mellan Winoa, Ervin och Pometon har utvecklats till ett beteende från och med oktober 2003" som därmed markerade överträdelsens början, inte betyder att kommissionen i detta skede av motiveringen av

förlikningsbeslutet redan hade fastställt samtliga de faktiska och rättsliga villkoren för att bevisa att Pometon, tillsammans med de fyra andra företag som hade erkänt sin skuld, gjorde sig skyldig till deltagande i den aktuella överträdelsen (se punkterna 66 och 67 ovan).

- 88 Vad dessutom gäller skäl 37 i förlikningsbeslutet om den geografiska räckvidden av den kartell som, vad avser de fem berörda företagen, omfattade hela EES-området, bör det påpekas att det, i den mån kommissionen fann att det förelåg en enskild och pågående överträdelse, var nödvändigt att förtydliga den territoriella täckningen av kartellen i dess helhet (se punkt 259 nedan).
- 89 Slutligen bör det påpekas att skäl 31 i förlikningsbeslutet, där det anges att "[k]ontakterna med Pometon fortsatte fram till den 16 maj 2007, dagen då Pometon sålde sin stålslipmedelverksamhet till Winoa och trädde ut ur marknaden" i fråga, inte syftar till att konstatera att sökanden bär ansvar för den aktuella överträdelsen, utan till att klargöra utvecklingen över tid av den konkurrensbegränsande samverkan som de fyra företag som beslutet riktar sig till medgett att de deltagit i, mot bakgrund av att Winoa förvärvade Pometons verksamhet just denna dag (skälen 32–35 i förlikningsbeslutet).
- 90 Under dessa omständigheter, och i enlighet med de bestämmelser som är tillämpliga på förevarande mål, vilka redovisas i punkterna 57–60 ovan och vars lagenlighet inte bestridits av sökanden, kan sökanden inte med framgång, genom att åberopa vissa av dess beteenden i förlikningsbeslutet i förhållande till de fyra andra berörda företagens beteenden, göra gällande att kommissionen åsidosatte sin grundläggande skyldighet att vara opartisk i den vidare behandlingen av dennes ärende om stålslipmedel som fortfarande pågick eller att kommissionen åsidosatte dennes oskuldspresumtion i egenskap av företag som har valt att inte fullfölja förlikningsförfarandet, medan de fyra andra konkurrenterna däremot hade accepterat förlikningsförfarandet.
- 91 Sökanden har emellertid anfört att åsidosättandet av oskuldspresumtionen i förevarande fall beror på att de två förfarandena avseende den konkurrensbegränsande samverkan om stålslipmedel som den varit föremål för, nämligen först förlikningsförfarandet och sedan det kontradiktoriska förfarandet, spreds över tid, vilket borde ha föranlett kommissionen att i förlikningsbeslutet utelämna all hänvisning till dess särskilda situation (se punkterna 7, 10 och 11 ovan).
- 92 Det är i förevarande mål klart att det faktum att fyra av de fem företag som deltagit i kartellen har medgett sin skuld är en omständighet som på ett nära och oundvikligt sätt kan påverka de omständigheter som hänför sig till deltagandet av det femte företag som misstänks ha deltagit i samma kartell, nämligen Pometon.
- 93 När ett företag fritt beslutar att välja ett hybridförfarande i stället för att lämna en förlikningsinlägga till kommissionen, kan den inte, genom att åberopa principen om oskuldspresumtion, begära att kommissionen, som ansvarig myndighet för att säkerställa efterlevnaden av konkurrensreglerna, i förlikningsbeslutet fullständigt ska bortse från vissa faktiska omständigheter som andra företag som nått en förlikning har erkänt och som, även om de hänför sig till beteenden hos den sökande som inte fullföljt förlikningsförfarandet, är relevanta för bedömningen av förekomsten av kartellen i dess helhet.
- 94 Vidare kan kommissionens argument att sökandens resonemang i praktiken innebär att de företag som frånträder ett förlikningsförfarande ges ett slags "immunitet mot böter" inte heller godtas.
- 95 Den rättsfråga som sökanden därvid ställt avser nämligen inte att bestrida kommissionens befogenhet att ålägga sökanden böter, utan kravet på opartiskhet som denna institution under alla omständigheter måste iaktta vid handläggningen av dess ärende om stålslipmedel och därför också efterlevnaden av principen om oskuldspresumtion i samband med ett tidsförskjutet hybridförfarande.

- 96 Däremot bör rätten för varje företag att frånträda ett förlikningsförfarande inte ge företaget en rätt till icke motbevisbar oskuldspresumtion, det vill säga en presumtion som inte kan kullkastas genom bevis som stödjer motsatsen, bevis som det ankommer på i förevarande fall kommissionen att lägga fram just vid ett kontradiktoriskt förfarande med det berörda företaget.
- 97 Därför gör ett sådant förfarande emellertid det möjligt, trots sin hybridkaraktär och tidsförskjutning, dels att kommissionen på ett korrekt sätt fullgör sitt övervaknings- och bekämpningsuppdrag mot beteenden som kan förhindra, begränsa eller snedvrída den fria konkurrensen på den inre marknaden (artikel 101.1 FEUF), dels att de berörda företagen fullt ut utnyttjar sin rätt till försvar i samband med just en direkt och kontradiktorisk konfrontation med kommissionen.
- 98 För övrigt har sökanden inte gjort gällande att en sådan förskjutning mellan de två förfarandena, när de genomförs, i sig är oförenlig med de relevanta bestämmelserna i de förordningar som ska tillämpas på detta område och inte heller med bestämmelserna i artikel 41 i stadgan avseende unionens institutioners skyldighet att vara opartiska. Kommissionen anser däremot att en sådan tidsfördröjning mellan förlikningsbeslutet och det angripna beslutet i förevarande fall strider mot den oskuldspresumtion som den måste kunna åtnjuta fram till dess att dennes skuld har fastställts enligt lag.
- 99 I detta avseende ska det emellertid påpekas att beslutet att inleda ett kontradiktoriskt förfarande mot ett företag som frånträdde ett förlikningsförfarande inte kräver att kommissionen senarelägger eller tillfälligt uppskjuter vidtagandet av åtgärder som ”till sin natur ... kan avsluta” den aktuella konkurrensbegränsande samverkan (artikel 105 FEUF), särskilt de som rör andra företag som erkänt sitt ansvar och som därför lämnat en slutlig förlikningsinlaga. Antagandet av ett förlikningsbeslut, när samtliga de rättsliga kraven tillåter det, ligger i själva verket i allmänhetens överordnade intresse av att trygga konkurrensen till förmån för konsumenterna. Såsom även anges i skäl 3 i kommissionens förordning (EG) nr 2015/1348 av den 3 augusti 2015 om ändring av förordning nr 773/2004 (EUT L 208, 2015, s. 3), väger ”[k]onsumenternas intresse av att säkerställa att hemliga karteller upptäcks och bötfälls ... tyngre än intresset av att ... bötfälla de företag som ... gör det möjligt för kommissionen att upptäcka och förhindra sådana förfaranden”.
- 100 Det finns följaktligen ingen unionsbestämmelse som är tillämplig på förevarande fall ålägger kommissionen att anta ett förlikningsbeslut, samtidigt som beslutet om överträdelse och påföljd mot ett företag som däremot har frånträtt förlikningsförfarandet, eller till och med redan från början inte ens har tackat ja till att delta i ett sådant förfarande. I detta avseende följer möjligheten till tidsförskjutning uttryckligen av punkt 19 i tillkännagivandet om förlikningsförfaranden som föreskriver följande:
- ”Om de berörda parterna inte ger in en förlikningsinlaga kommer det förfarande som leder fram till det slutliga beslutet för deras vidkommande att följa de allmänna bestämmelserna, särskilt i artiklarna 10.2, 12.1 och 15.1 i förordning (EG) nr 773/2004, i stället för bestämmelserna om förlikningsförfarandet.”
- 101 Vidare, även i det särskilda sammanhanget med ett hybridförfarande som tidsförskjuts, kan kommissionen på grundval av de tillämpliga unionsbestämmelserna fullgöra sin uppgift att effektivt övervaka och bestraffa karteller, dock under förutsättning att den till fullo uppfyller sin skyldighet att vara opartisk och att iaktta oskuldspresumtionen gentemot den part som har avstått från att förlika och som har valt att ärendet ska handläggas av denna institution inom ramen för ett särskilt kontradiktoriskt förfarande.
- 102 Under ett sådant kontradiktoriskt förfarande får det berörda företaget nämligen, genom att bland annat åberopa alla de befohenheter som följer av rätten till försvar och som denne tilldelas i unionsrätten, dels bestrida alla de bevis som lagts fram av kommissionen mot den, dels samtidigt åberopa alla relevanta argument till sitt försvar.

- 103 Mot bakgrund av samtliga dessa skäl ska det fastställas att de omtvistade uppgifter om sökanden som anges i förlikningsbeslutet, på grund av såväl de förebyggande åtgärder som vidtagits av kommissionen vid utarbetandet av beslutet som deras materiella innehåll, inte kan anses utgöra bevis på brist på opartiskhet hos denna institution gentemot sökanden och, följaktligen, på att dennes oskuldspresumtion inte har iakttagits i det angripna beslutet.
- 104 Av det ovanstående följer att talan inte vinna bifall såvitt avser den första grunden.

B. Den andra grunden: Åsidosättande av artikel 101 FEUF och artikel 53 i EES-avtalet, bristfällig och motstridig motivering, samt åsidosättande av rätten till försvar och bestämmelserna om bevisbördan, till följd av att kommissionen anser att sökanden deltagit i kartellen

- 105 Denna grund består av tre delar. I de första två delgrunderna har sökanden bestritt sitt deltagande i vardera av de två delarna av den påstådda kartellen om dels metoden för att beräkna skrotavgiften, dels samordningen avseende enskilda kunder. I den tredje delgrunden har sökanden gjort gällande att den inte har deltagit i den enskilda och pågående överträdelsen som påstås. Till stöd för dessa tre delgrunder, har sökanden i huvudsak åberopat att de bevis som kommissionen har grundat sig på i det angripna beslutet är otillräckliga. Enligt sökanden är dessa bevis oklara, ologiska och motsägelsefulla.
- 106 Innan var och en av de tre delarna i denna grund prövas, ska det inledningsvis erinras om bestämmelserna om bevisbördan och bevisföringen.

1. Inledande synpunkter på bevisbördan och bevisföringen

- 107 I artikel 2 i förordning nr 1/2003 föreskrivs uttryckligen att ”bevisbördan [ska] åvila den part eller myndighet som gör gällande [att artikel 101.1 eller artikel 102 FEUF] har överträtts”. Det ankommer således på kommissionen att förebringa bevisning för de överträdelser som den anser föreligga, och att förebringa den bevisning som krävs för att styrka att de faktiska omständigheter som utgör en överträdelse föreligger (se, för ett liknande resonemang, dom av den 12 april 2013, CISAC/kommissionen, T-442/08, EU:T:2013:188, punkt 91 och där angiven rättspraxis).
- 108 Om domstolen, i enlighet med principen om oskuldspresumtion, härvid anser att det föreligger tvivel när den anmodats att bedöma huruvida kommissionen har styrkt att ett företags skuld avseende en överträdelse av artikel 101 FEUF ska tolkas till fördel för det företag som beslutet varigenom en sådan överträdelse konstateras riktar sig till (se, för ett motsvarande synsätt, dom av den 12 april 2013, CISAC/kommissionen, T-442/08, EU:T:2013:188, punkt 92 och där angiven rättspraxis).
- 109 Det är därför nödvändigt att kommissionen i detta sammanhang ska förebringa exakt och samstämmig bevisning på grundval av vilken det kan anses att överträdelsen och påföljden lagligen fastställts, nämligen i enlighet med tillämpliga bestämmelser och särskilt rätten till försvar som garanteras personer som anklagats. Emellertid måste varje del av den bevisning som kommissionen lagt fram inte nödvändigtvis motsvara dessa kriterier med avseende på varje del av överträdelsen. Det är tillräckligt att en samlad bedömning av alla indicier som institutionen har åberopat motsvarar detta krav (se, för ett liknande resonemang, dom av den 26 januari 2017, kommissionen/Keramag Keramische Werke m.fl., C-613/13 P, EU:C:2017:49, punkt 52, och dom av den 12 april 2013, CISAC/kommissionen, T-442/08, EU:T:2013:188, punkterna 96 och 97).

- 110 Eftersom förbudet mot att delta i konkurrensbegränsande förfaranden och avtal samt de sanktioner som kan påföras dem som bryter mot förbudet är väl kända, är det vanligt att den verksamhet som dessa förfaranden och avtal medför bedrivs i hemlighet, att mötena äger rum i hemlighet, oftast i tredjeland, och att därtill hörande dokumentation begränsas till ett minimum, just för att undvika upptäckten av den konkurrensbegränsande samverkan och stränga påföljder.
- 111 Även om kommissionen upptäcker handlingar som uttryckligen bekräftar att aktörer har haft otillåten kontakt med varandra, exempelvis i form av protokoll från ett möte, är dessa vanligtvis fragmentariska och spridda, varför det ofta visar sig vara nödvändigt att rekonstruera vissa detaljer med hjälp av slutledning (dom av den 7 januari 2004, Aalborg Portland m.fl./kommissionen, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P och C-219/00 P, EU:C:2004:6, punkterna 55 och 56, och dom av den 26 januari 2017, kommissionen/Keramag Keramische Werke m.fl., C-613/13 P, EU:C:2017:49, punkt 50).
- 112 I de flesta fall måste förekomsten av ett konkurrensbegränsande förfarande eller avtal härledas ur ett antal sammanträffanden och indicier som när de beaktas tillsammans kan utgöra bevis för att en överträdelse av konkurrensreglerna har ägt rum, när annan hållbar förklaring saknas (dom av den 17 september 2015, Total Marketing Services/kommissionen, C-634/13 P, EU:C:2015:614, punkt 26, och dom av den 26 januari 2017, kommissionen/Keramag Keramische Werke m.fl., C-613/13 P, EU:C:2017:49, punkt 51).
- 113 Mot dessa konkurrenshämmande metoder som i allt högre grad blir otillgängliga, kan kommissionen beakta uppgifter som fastställts utanför överträdelseperioden om de ingår i den bevisning som kommissionen åberopat för att visa att överträdelsen ägt rum. Kommissionen kan således göra gällande faktiska omständigheter som hänför sig till tiden före ett konkurrensbegränsande agerande för att bekräfta innehållet i objektivet bevismaterial (se, för ett liknade resonemang, dom av den 2 februari 2012, Denki Kagaku Kogyo och Denka Chemicals/kommissionen, T-83/08, ej publicerad, EU:T:2012:48, punkt 188), eller till och med faktiska omständigheter som hänför sig till tiden efter agerandet (dom av den 16 juni 2015, FSL m.fl./kommissionen, T-655/11, EU:T:2015:383, punkt 178).
- 114 När kommissionen i övrigt åberopar skriftlig bevisning till stöd för att fastställa att det skett en överträdelse av konkurrensreglerna ankommer det emellertid på de berörda företagen att inte endast framlägga ett möjligt alternativ till kommissionens ställningstagande, utan visa att bevisningen i det ifrågasatta beslutet är otillräcklig för att fastslå att överträdelsen förelegat (se dom av den 16 juni 2015, FSL m.fl./kommissionen, T-655/11, EU:T:2015:383, punkt 181 och där angiven rättspraxis).
- 115 När det gäller de bevis som kan åberopas för att styrka en överträdelse av artikel 101 FEUF, är principen om fri bevisprövning den dominerande principen i unionsrätten, av vilken följer dels att när ett bevis lagligen har erhållits, kan dess upptagande till sakprövning inte bestridas vid tribunalen, dels att det enda relevanta kriteriet för att bedöma bevisvärdet av den bevisning som lagligen förebringats är dess trovärdighet (dom av den 19 december 2013, Siemens m.fl./kommissionen, C-239/11 P, C-489/11 P och C-498/11 P, ej publicerad, EU:C:2013:866, punkt 128).
- 116 Enligt de bestämmelser som vanligtvis tillämpas om bevisning, påverkas trovärdigheten och därmed bevisvärdet av en handling av dess bakgrund, omständigheterna kring dess tillkomst, dess mottagare och huruvida innehållet är vettigt och tillförlitligt.
- 117 Därför bör handlingar som upprättats i omedelbart samband med omständigheterna eller av ett ögonvittne till dessa tillmätas särskild vikt. Så är särskilt fallet för handlingar som har ett direkt samband med de möten där kartellens planering eller genomförande diskuterades, och som tydligt har upprättats utan det är tänkbart att de kunde ställas till icke berörd tredje mans kännedom (se, för

ett liknande resonemang, dom av den 27 september 2012, Shell Petroleum m.fl./kommissionen, T-343/06, EU:T:2012:478, punkt 207, och dom av den 15 december 2016, Philips och Philips France/kommissionen, T-762/14, ej publicerad, EU:T:2016:738, punkt 109).

- 118 I detta sammanhang kan andra anklagade företags redogörelser vara av väsentlig betydelse för att fastställa huruvida det föreligger en sådan kartell. I synnerhet har de redogörelser som lämnats i samband med en ansökan om att få omfattas av kommissionens program för förmånlig behandling (se skäl 3 i förordning nr 2015/1348 som anges i punkt 99 ovan) har ett icke försumbart bevisvärde (se, för ett liknande resonemang, dom av den 8 juli 2004, JFE Engineering m.fl./kommissionen, T-67/00, T-68/00, T-71/00 och T-78/00, EU:T:2004:221, punkterna 205, 211 och 212, och dom av den 20 maj 2015, Timab Industries och CFPR/kommissionen, T-456/10, EU:T:2015:296, punkt 115). Varje försök av de som ansöker om förmånlig behandling att vilseleda kommissionen kan leda till att samarbetets uppriktighet och fullständighet ifrågasätts och följaktligen att den kan gå miste om fördelen med detta samarbete (se, för ett motsvarande synsätt, dom av den 19 december 2013, Siemens m.fl./kommissionen, C-239/11 P, C-489/11 P och C-498/11 P, ej publicerad, EU:C:2013:866, punkt 138).
- 119 Ett uttalande från ett företag som misstänks ha deltagit i ett konkurrensbegränsande samarbete, vars riktighet bestritts av flera andra misstänkta företag, kan dock inte anses utgöra tillräcklig bevisning för en överträdelse begången av dessa om detta inte stöds av annan bevisning, eftersom kraven på det erforderliga stödet inte behöver ställas lika högt på grund av graden av trovärdighet i dessa uttalanden (dom av den 19 december 2013, Siemens m.fl./kommissionen, C-239/11 P, C-489/11 P och C-498/11 P, ej publicerad, EU:C:2013:866, punkt 135, och dom av den 26 januari 2017, Kommissionen/Keramag Keramische Werke m.fl., C-613/13 P, EU:C:2017:49, punkt 28).
- 120 Kort sagt behöver varje omständighet som framställts av kommissionen, i syfte att ta hänsyn till beviset på att det har skett en överträdelse som denna institution har påstått, inte nödvändigtvis vara exakt och i sig utgöra ett självständigt bevis på överträdelsen, utan det räcker snarare att det kontradiktoriska sammanhanget i sin helhet och en samlad bedömning av indicier och bevis som har inletts av kommissionen uppfyller de grundläggande krav på framläggande av bevis på skuld, så att unionsdomstolen vid vilken eventuell talan om prövning av beslutet om överträdelse senare väcks kan anse att skulden lagligen har bevisats (se punkt 109 ovan).

2. Den andra grundens första del: Påståendet att sökanden inte deltagit i den första delen av den konkurrensbegränsande samverkan avseende beräkningsmetoden av skrotavgiften

a) Parternas argument

- 121 Sökanden har anfört att kommissionens slutsats att denne deltog i kartellen avseende metoden för beräkningen av skrotavgiften är felaktig och inte grundar sig på någon bevisning. Sökanden har påstått att skrotavgiften inte automatiskt kunde tillämpas, utan att den krävde dels ett regelbundet utbyte av meddelanden mellan de berörda företagen, dels att möten och andra kontakter som utgjorde själva kärnan i kartellen skulle hållas.
- 122 Först har sökanden i detta sammanhang påstått att det inte var tillräckligt att varje tillverkare skulle informera sig om prisindexen på skrot, nämligen CAEF 225-indexet för Italiens del och Eurofer-indexet för andra EES-länders del, och att den därefter självständigt skulle beräkna skrotavgiften genom att tillämpa den tidigare överenskomna formeln. Av kommissionens konstateranden i det angripna beslutet (skälen 40, 121, 124 och 125) framgår tvärt emot att tillverkarna, för att fastställa skrotavgiften, skulle ta emot det meddelande som Winoa skulle skicka ut varje månad per e-post till varje kartelldeltagare (nedan kallat kalkylbladet) eller, om detta inte var

möjligt, skulle titta på Winoas webbplats på vilken Winoa från och med majmånaden 2004 nämligen hade lagt ut informationen om skrotavgiften genom att underrätta även andra parter om offentliggörandet.

- 123 I detta avseende har sökanden under alla omständigheter gjort gällande att den aldrig hade mottagit vare sig kalkylbladet eller meddelandet om att den hade lagt ut information om skrotavgiften på sin webbplats. Sökanden har även bestridit att ett sådant offentliggörande kunde ersätta kalkylbladens utskick (skäl 127 i det angripna beslutet).
- 124 Vidare har sökanden påstått, vad gäller dess deltagande i vissa möten, att den, av de 27 möten som ägde rum under den period som slutade den 16 maj 2007, endast deltagit i två möten med de andra berörda företagen – det första mötet hölls den 28 september 2004 och det andra den 9 juni 2005 (skäl 69 i det angripna beslutet).
- 125 I synnerhet ägde inget möte rum den 16 maj 2007. Mötet i Milano (Italien), som beskrivs i skälen 52–56 i det angripna beslutet, hölls i verkligheten den 17 maj 2017, det vill säga dagen efter det att sökanden sålde sin verksamhet inom sektorn för stålslipmedel till Winoa, och därmed definitivt trädde ut ur denna marknad (skälen 11, 129 och 166 i det angripna beslutet).
- 126 Därutöver har sökanden gjort gällande, när det gäller de övriga kontakterna, att det inte framgår av de handlingar som omnämns i det angripna beslutet (skälen 48–55) att dess kontakter med andra kartelldeltagare kunde användas till stöd för att styrka att den från och med år 2004 fortsatte att tillämpa den skrotavgift som parterna enades om i oktober 2003.
- 127 Slutligen missuppfattade kommissionen de faktiska omständigheterna och inte bevisat att sökanden varit inblandat i hemliga kontakter.
- 128 Kommissionen har bestritt detta argument.

b) Tribunalens bedömning

1) Sökandens ursprungliga roll i genomförandet av skrotavgiften under år 2003

- 129 Sökanden har inte bestritt sitt ursprungliga ansvar i den första delen av den konkurrensbegränsande samverkan från och med den 3 oktober 2003. Sökanden har inte heller ifrågasatt detta ansvar i sitt svar på meddelandet om invändningar av den 3 december 2004 (skälen 114 och 160 i det angripna beslutet). Det är därför ostridigt att sökanden inte endast ingått avtal om beräkningsmetoden för skrotavgiften med Winoa och Ervin vid mötet med företrädarna för dessa tre företag den 3 oktober 2003 på en restaurang i Gardasjön (Italien), utan också spelat en viktig roll under år 2003 vid förberedelsen av detta möte och vid valet av det nya systemet för enhetlig beräkning.
- 130 Det framgår dessutom av handlingarna i akten att sökanden, efter det att avtalet ingicks den 3 oktober 2003, inblandades i samordningen och det faktiska genomförandet av det nya systemet för beräkning av skrotavgiften. Denna inblandning är nämligen styrkt, dels med stöd av ett antal mejl som växlades med Winoa under oktober 2003 (skälen 42–45 i det angripna beslutet), och som sökanden inte bestridit, dels av ett mejl av den 1 december 2003 från Pometon Deutschlands ”general manager” till sökandens verkställande direktör (skäl 46). Särskilt av denna handling framgår tydligt att sökanden bad sina tyska dotterbolag om att tillämpa skrotavgiften. Anvisningen ligger helt i linje med strategin i den aktuella kartellen. Slutligen framgår av Winoas interna mejl av den 9 december 2003 att införandet av denna tilläggsavgift genom Winoas respektive sökandens spanska dotterbolag också har varit föremål för en samordning mellan dessa företag (skäl 47 i det angripna beslutet).
- 131 Dessa faktiska omständigheter har inte heller ifrågasatts.

2) Den automatiska tillämpningen av skrotavgiften efter den 1 februari 2004

- 132 Formeln för den enhetliga beräkningen av skrotavgiften, som beslutades vid mötet den 3 oktober 2003 och som enligt kommissionen tillämpas av alla kartelldeltagarna från februari 2004, beskrivs i skäl 37 i det angripna beslutet.
- 133 Denna formel baserades å ena sidan och i hela EES-området, utom vad gäller den italienska marknaden, på Eurofer-indexet för priset på skrot. Indexet har offentliggjorts varje månad till och med den 2 mars 2016 på Eurofers webbplats, den europeiska sammanslutningen för järn och stål. Eurofer-indexet beräknades på grundval av det genomsnittliga priset i euro per ton baserat på priser för utbud och efterfrågan som samlas in från de viktigaste aktörerna i Tyskland, Frankrike, Italien och Förenade kungariket (skäl 7 i det angripna beslutet).
- 134 Å andra sidan vilade denna formel i Italien, där skrotpriserna var betydligt högre än i de flesta andra europeiska länderna, på CAEF 225-indexet, det vill säga ett nationellt index som fastställts av handelskammaren i Milano och offentliggjorts på Assofermets webbplats, den italienska sammanslutningen av företag verksamma inom sektorn för stålprodukter.
- 135 Till skillnad från Eurofer-indexet, utformades CAEF 225-indexet inte som ett enda månadsvärde, det vill säga en enda indikator, utan som ett prisintervall med nedre och övre gräns, som Assofermet offentliggör varannan vecka (skälen 37 och 126 i det angripna beslutet).
- 136 På grundval av dessa uppgifter gjordes beräkningen av skrotavgiften dock enligt avtalet, genom att dra av siffran 68 i Eurofer-indexet och siffran 62 i CAEF 225-indexet som "ersättning". För att fastställa baspriset för stålslipmedel som tillämpas på kunderna, lades det belopp som därvid erhöles till övriga kostnader, inklusive det faktiska inköpspriset för skrot.
- 137 Utan att ifrågasätta denna beräkningsmetod i sina inlagor har sökanden emellertid hävdade, att de berörda tillverkarna inte automatiskt och endast på grundval av dessa två index kunde tillämpa skrotavgiften.
- 138 Enligt sökanden borde varje tillverkare, för att kunna tillämpa denna tilläggsavgift, månadsvis ha erhållit kalkylbladet, det vill säga det månatliga mejlet om skrotavgiften som Winoa ansvarade för att sända ut till kartelldeltagarna fram till mitten av 2007 eller från maj 2004 ha tittat på information om skrotavgiften på Winoas webbplats.
- 139 Som svar på en fråga från tribunalen har sökanden vid förhandlingen gjort gällande att det särskilt i Italien skulle ha varit mycket svårt att tillämpa skrotavgiften utan att kunna förlita sig på uppgifterna i kalkylbladen, eftersom CAEF 225-indexet bestod i ett intervall som offentliggjordes varannan vecka, vilket motsvarade fyra indikatorer per månad (se punkt 135 ovan). Vid förhandlingen har sökanden därvid även närmare angett att omvandlingen av dessa fyra indikatorer till ett fast belopp har genomförts av Winoa i kalkylbladen, vilka för övrigt inte endast angav detta fasta belopp utan även det faktiska beloppet för skrotavgiften.
- 140 Därför anser sökanden att kommissionens påståenden avseende dess deltagande i denna första del av kartellen är felaktiga och inte grundar sig på tillräckliga bevis, eftersom sökanden aldrig mottagit de månatliga kalkylblad som den anser är väsentliga för genomförandet av den första delen av kartellen, eller ens Winoas mejl tack vare vilket de andra kartelldeltagarna underrättades om att uppgifter om skrotavgiften offentliggjordes från maj 2004 på Winoas webbplats och gavs en länk till denna webbplats (se punkt 122 ovan).
- 141 Sökandens argument, som i huvudsak grundar sig på att en automatisk tillämpning av skrotavgiften praktiskt är genomförbar eller till och med omöjlig, särskilt i Italien, kan inte godtas.

- 142 Vad för det första gäller tillämpningen av avtalet om skrotavgiften i Italien, bör det noteras att det, så länge sökanden inte har bestridit att den deltog i utformningen och det inledande genomförandet av avtalet, inte är troligt att Pometon, som i huvudsak har varit en av de aktörer som byggt upp kartellen, vid det faktiska genomförandet av denna konkurrensbegränsande handlingsplan, rimligen kunde avstå, utan att ge upphov till några reaktioner från sina partner i den konkurrensbegränsande samverkan, från att tillämpa denna tilläggsavgift, enbart på grund av att den inte förfogade över tillräckligt många uppgifter från Winoa. Denna tilläggsavgift hade nämligen skapats av Pometon och överenskommit om med de andra berörda företagen, just för att självständigt och automatiskt genomföras av varje part i kartellen, särskilt på den italienska marknaden där främst Pometon är verksam.
- 143 Härvidlag framgår det uttryckligen av den skriftliga bevisning som kommissionen ingett, såsom mejlet av den 5 september 2003 från sökandens verkställande direktör till Winoa, att systemet för skrotavgiften i praktiken var avsett att tillämpas automatiskt och att de index som detta system skulle vila på för övrigt hade valts ut just av detta skäl. Detta bekräftar att utskicket av ett månatligt nyhetsbrev till kartelldeltagarna inte var absolut nödvändigt för att tillämpa skrotavgiften.
- 144 Vad därefter gäller själva beräkningen av skrotavgiften i Italien, kan sökandens argument att den inte kunde fastställa beloppet för tilläggsavgiften i och med att den inte hade erhållit Winoas kalkylblad (se punkt 139 ovan) inte heller godtas. Det framgår nämligen uttryckligen av Winoas interna mejlväxling den 31 maj 2007 – som sökanden har åberopat vid förhandlingen som svar på en fråga från tribunalen – att Winoas anställda, för att fastställa den CAEF 225-indexnivå som skulle beaktas vid beräkningen av tilläggsavgiften, endast samlade in från handelskammaren i Milano det intervall som fastställs två gånger i månaden av detta organ, och räknade ut medelvärdet av dessa fyra belopp. Det är emellertid ostridigt att detta tillvägagångssätt inte har ändrats sedan avtalet av den 3 oktober 2003 om det nya systemet för beräkning av skrotavgiften i fråga ingicks (se punkt 129 ovan). Under dessa omständigheter finns det ingen anledning att anta att de andra parterna i kartellen i förekommande fall inte kunde göra den ovan nämnda beräkningen.
- 145 Det framgår slutligen av de handlingar som kommissionen har hänvisat till i skäl 125 i det angripna beslutet och som parterna har ingett, att Winoa, före införandet av det nya systemet för beräkning av skrotavgiften, redan varje månad skickade ett kalkylblad till sökanden som visade det gamla indexet på vilket skrotavgiften vilade, samt dess belopp. Det intygas nämligen dels av den fax som sökandens generaldirektör skickade till Winoa den 14 februari 2003, dels av ett antal kalkylblad som är med i kommissionens akt. Mot bakgrund av sökandens deltagande i införandet av det nya systemet (se punkterna 129 och 130 ovan) är det dock knappast troligt att Winoa från och med den 1 februari 2004 upphörde med att skicka kalkylblad till sökanden, trots att de hade kommit överens om att den skulle ansvara för det månatliga nyhetsbrevet om skrotavgiften till kartelldeltagarna (skäl 38 i det angripna beslutet).
- 146 Slutligen framgår av samtliga de bevisuppgifter som bedömts i punkterna 141–144 ovan, att en automatisk tillämpning av den första delen av kartellen inte kan ifrågasättas enbart av det skälet att beräkningsmetoden för skrotavgiften har åtföljts av införandet av ett månatligt informationssystem, eller till och med ett samordningssystem, som tillhandahålls av Winoa.
- 147 Av alla dessa skäl, mot bakgrund av att kommissionen styrkt att skrotavgiften under alla omständigheter var automatiskt tillämplig, kunde bristen – som sökanden har åberopat – på skriftlig bevisning för att Winoa skickade ut kalkylblad till Pometon under den tid som företaget deltog i överträdelsen inte ge upphov till tvivel angående huruvida detta företag deltog i den första delen av kartellen efter den 1 februari 2004.

3) *Kontakterna mellan sökanden och de övriga kartelldeltagarna från och med år 2004*

- 148 Med beaktande av skrotavgiftens automatiska karaktär, kan sökandens argument att deltagandet i möten och i andra kontakter var nödvändigt för att Pometon från år 2004 skulle genomföra den första delen av kartellen inte heller godtas.
- 149 Vad gäller den omständigheten att möten hölls, har sökanden bestritt kommissionens påstående i skäl 111 i det angripna beslutet, att kontakterna, "[u]nder perioden efter inrättandet av den enhetliga modellen för en 'skrotavgift' under hösten 2003, och fram till översynen av 'skrotavgiften' under sommaren 2007, har varit mindre intensiva" och gjort gällande att kommissionen har angett att den endast deltog i 2 av de 27 möten som ägde rum under den aktuella perioden.
- 150 På grund av systemets automatiska karaktär, och även om det antogs att de andra kartelldeltagarna, eller vissa av dem, faktiskt mer eller mindre regelbundet hållit möten för att kontrollera tillämpningen av skrotavgiften, leder sökandens frånvaro vid sådana möten inte till slutsatsen att den hade upphört med att tillämpa detta system.
- 151 Vad vidare gäller de övriga kontakterna, är de argument som sökanden framfört inte heller ägnade att ifrågasätta bevisvärdet av den bevisning som kommissionen därvid har åberopat till stöd för sina slutsatser om Pometons deltagande i den första delen av kartellen.
- 152 Först gjorde kommissionen en korrekt bedömning när den framhöll att Winoas interna mejl av den 24 mars 2004 som anges i skäl 48 i det angripna beslutet och om ett samtal med Pometon Españas verkställande direktör just hade som föremål uppföljningen av genomförandet av skrotavgiften, vilket bekräftar Pometons deltagande i den första delen. Härvidlag ändrar den omständigheten som sökanden åberopat, att diskussionen specifikt handlade om Pometons tillämpning av avtalet om skrotavgiften på en av sina kunder i Spanien, företaget Acerinox, inte detta konstaterande.
- 153 Därefter avsåg de mejl som växlades mellan Würth och Pometon mellan den 16 och den 18 november 2005, som åberopats i skäl 50 i det angripna beslutet, såsom kommissionen har påpekat, en utvidgning av tillämpningen av det kritiserade systemet för skrotavgift till leveranser av stålslipmedel mellan medlemmarna i kartellen.
- 154 I motsats till vad sökanden har påstått, hänvisar mejlen tydligt till detta system. I synnerhet i sitt mejl av den 17 november 2005 lämnade sökandens verkställande direktör Würth uppgiften om att lösningen för att för år 2006 fastställa försäljningspriset på stålslipmedel från Pometon till Würth "skulle vara att tillämpa den månatliga skrotavgiften, såsom det nu är fallet på marknaderna". Sökandens verkställande direktör hänvisade därför uttryckligen till det faktum att systemet tillämpades av kartelldeltagarna, däribland Pometon, på de relevanta marknaderna, och rekommenderade att utvidga det till leveranser mellan tillverkare.
- 155 Slutligen styrks förekomsten av konkurrensbegränsande kontakter mellan Pometon och de övriga kartelldeltagarna också av Ervins interna mejl av den 20 mars 2007, som åberopats i skäl 52 i det angripna beslutet, där det anges att företrädare för Winoa och Pometon hade uppmanat mejlets avsändare att delta i ett möte i Milano den 16–17 maj 2007 för att diskutera tillämpningen av skrotavgiften (se punkt 301 nedan).
- 156 Därutöver kan hänvisningarna i det angripna beslutet (skälen 69, 95, 107, 108, 110, 113 och 143) till sökandens deltagande i möten eller i andra kontakter mellan kartelldeltagarna inte tolkas så, att kommissionen själv ansåg att dessa kontakter var nödvändiga för att genomföra den första delen av kartellen, och därigenom motsäger den bevisning som hänför sig till den automatiska karaktären hos systemet för skrotavgiften.

- 157 Först hänför sig de hänvisningar som nämns i punkt 156 ovan, som sökanden åberopat, inte enbart till kontakter som särskilt avser tillämpningen av den första delen från år 2004. Vidare visar hänvisningarna, när de avser den första delen, inte på behovet av sådana kontakter för att tillämpa skrotavgiften, utan med exakt och samstämmig bevisning förstärker kommissionens konstateranden om sökandens ansvar i denna första del av kartellen.
- 158 I synnerhet ska kommissionens slutsats i skäl 95 i det angripna beslutet att ”Pometon deltagit i hemliga konkurrensbegränsande överenskommelser om priserna för stålslipmedel genom att delta i flera möten och i andra kontakter med sina konkurrenter” tolkas så, att slutsatsen, mot bakgrund av de konstateranden som föregår den, omfattar förberedande kontakter under år 2003 inför mötet den 3 oktober 2003. Dessutom avser slutsatsen inte bara skrotavgiften, utan båda delarna av kartellen i deras helhet. Detsamma gäller skälen 107, 108, 110, 113 och 143 i det angripna beslutet. Vad slutligen avser mötena den 28 september 2004 och den 9 juni 2005, anges dem, i skäl 69 i detta beslut, endast i samband med sökandens genomförande av den andra delen av kartellen i Tyskland (se punkterna 215–218 nedan).
- 159 Härav följer att kommissionen, vad beträffar den första delen av kartellen, har styrkt förekomsten, efter den inledande fasen av genomförandet av det nya systemet för skrotavgiften, av ett antal hemliga kontakter mellan Pometon och andra parter i kartellen (se punkterna 153–156 ovan), som, utan att vara nödvändiga för att detta system skulle tillämpas, emellertid avsåg att följa upp dess tillämpning.

4) Slutsatsen om bevis på att sökanden deltog i den första delen av kartellen

- 160 Mot bakgrund av det ovan anförda finner tribunalen att den bevisning som sökanden lagt fram inte visar att kommissionen inte har styrkt sitt eget ansvar i den första delen av kartellen med hänsyn till dels den automatiska tillämpningen av skrotavgiften (se punkt 148 ovan), dels den omständigheten att de begränsade men betydelsefulla kontakterna mellan sökanden och de övriga kartelldeltagarna, som åberopats av kommissionen (se punkt 160 ovan), visar att kommissionen inte bara legat bakom införandet av detta system, en omständighet som den inte har ifrågasatt, men att den också deltagit i uppföljningen av systemets genomförande. Mot bakgrund av det ovan anförda är sökandens deltagande i den första delen av kartellen fullständigt fastställt, utan att det påverkar bedömningen av hur länge deltagandet fortlöpt, eftersom denna fråga är föremål för invändningar som sökanden framställt i samband med den fjärde grunden i förevarande talan (se punkterna 289–315 nedan).

3. Den andra grundens andra del: Påståendet att sökanden inte deltagit i den andra delen av kartellen som bestod i en samordning avseende enskilda kunder

a) Parternas argument

- 161 Sökanden anser i detta hänseende att fastställandet av de omständigheter som gav upphov till den konkurrensbegränsande samverkan som är föremål för det angripna beslutet är inkonsekvent och oförenligt med de bevis som åberopats av kommissionen själv, bland annat med redogörelser från den som ansökt om förmånlig behandling som skulle ha nämnt regelbundna möten inte bara i Tyskland, utan även i Italien, där konkurrenter, enligt den andra redogörelsen ”möttes ... tre till fyra gånger om året”.
- 162 Härvidlag har sökanden först noterat att ingen av de redogörelser som den som ansökt om förmånlig behandling har lämnat anger Pometon bland de företag som deltog i det övergripande systemet för samordning avseende enskilda kunder. Dessa redogörelser visade däremot på regelbundna, hemliga kontakter mellan de övriga kartelldeltagarna, särskilt i fråga om åtgärder på marknaden för de viktigaste försäljningsområdena för stålslipmedel i Europa, nämligen Tyskland, Italien, Spanien, Frankrike och Förenade kungariket.

- 163 Den enda hänvisningen till Pometon av den som ansökt om förmånlig behandling avseende den tyska marknaden hänför sig i själva verket till beteenden som kan tillskrivas Pometon Abrasives, ett företag som ingår i Winoakoncernen, eller till beteenden som inte bekräftats genom skriftlig bevisning (skäl 132 i det angripna beslutet). Vad gäller den italienska marknaden, hade den som ansökt om förmånlig behandling angett att sökanden hade deltagit i två möten, den 6 juni och den 4 oktober 2007, trots att den redan då hade sålt sin verksamhet inom sektorn för stålslipmedel till Winoa.
- 164 Vad särskilt gäller den spanska marknaden har sökanden vidare understrukit, att kontakterna ”fram till den 5 april 2004” mellan Pometon och Winoa, som åberopats av kommissionen i skäl 64 i det angripna beslutet, endast var bilaterala och att de endast skedde under sex månader, mellan oktober 2003 och april 2004. Det påstås även att Winoas interna mejl av den 15 juli 2005, som åberopats i skäl 67 i det angripna beslutet, visar att det inte finns något avtal om fördelning av kunder.
- 165 Vidare bekräftar handlingarna i målet att det saknas samordning avseende enskilda kunder mellan Pometon och Winoa. Detta skulle vara fallet för ett mötesprotokoll av den 18 maj 2004, som bifogats till ett internt mejl från Winoa där det står att ”det är svårt att tillämpa [skrotavgiften] på flera kunder på grund av konkurrensen från Ilarduya och Pometon på det fasta priset”, och för ett internt mejl från Winoa av den 15 juli 2005 som citeras i skälen 67 och 131 i det angripna beslutet. Detta mejl har i alla händelser inte åtföljts av ett möte med Pometon.
- 166 Vad dessutom beträffar den franska och den belgiska marknaden, har sökanden framhållit att kommissionen, i skäl 63 i det angripna beslutet, åberopat ett internt mejl från Winoa av den 19 januari 2004 om en diskussion mellan MTS och Winoa under vilken Winoa misstänkte att Pometon ha underskridit sitt pris till en fransk kund. I motsats till vad kommissionen har påstått visar denna handling att Winoa ansåg att Pometon var en aggressiv konkurrent. Det är för övrigt förenligt med de redogörelser som den som ansökt om förmånlig behandling lämnat, i vilka Pometon inte alls nämnts vad gäller ”konkurrenternas kontakter avseende Frankrike och Beneluxstaterna”.
- 167 Vad därutöver beträffar den tyska marknaden har sökanden erinrat om att det av skäl 164 i det angripna beslutet följer, att Tyskland var det enda land där kontakterna var organiserade på ett strukturerat sätt. Utav de 14 multilaterala möten och de 10 bilaterala möten som ägde rum under den period då Pometon fortfarande var aktiv på marknaden för stålslipmedel (det vill säga fram till den 16 maj 2007), bekräftades Pometons närvaro på sin höjd vid ett multilateralt möte och ett bilateralt möte. Sökanden har även bestridit bevisvärdet av den andra redogörelsen från den som ansökt om förmånlig behandling som citeras i skäl 68 i det angripna beslutet. De reseräkningar som denne visade upp gäller inte sökanden. Kvittot från hotellet NodingerHof, där mötet av den 16 november 2006 ägde rum, visar att Pometons företrädare inte närvarade vid detta möte, eftersom kvittot inte anger deras namn, utan endast namnen på de övriga deltagarna. Slutligen bekräftas bristen på tillförlitlighet hos de redogörelser som anges ovan beträffande påståendet att Pometon deltagit i möten med andra konkurrenter av det faktum att de anger att sökanden hade deltagit i ett möte den 13 november 2007, trots att Pometon redan hade trätt ut ur marknaden sex månader tidigare.
- 168 Vidare har sökanden bestridit de skriftliga bevis som kommissionen har åberopat för att styrka sitt deltagande i mötena av den 28 september 2004 och den 9 juni 2005. Kommissionen har särskilt påstått att det inte finns någon skriftlig bevisning på de ämnen som diskuterades under dessa möten och att den som ansökt om förmånlig behandling därvid inte har lämnat någon beskrivning, inte ens en kortfattad sådan.
- 169 Vad gäller den italienska marknaden, har sökanden först påpekat att kommissionen inte anser att sökanden deltog i möten med sina konkurrenter (se punkt 161 ovan *in fine*). Sökanden har vidare gjort gällande att det, på grundval av de fem handlingar som citeras i skälen 75–79 i det angripna beslutet som kommissionen har grundat sig på, inte ”bortom rimligt tvivel kan fastställas” att den deltog i samordningen avseende enskilda kunder.

- 170 Vad gäller den femte handling (skäl 79 i det angripna beslutet) som innehåller mejl som växlades under maj 2008 mellan en anställd hos Pometon Abrasives, T., och en anställd hos MTS, har sökanden understrukit att mejlet av den 28 maj 2008 från T. till den senare, i vilket den skrev att "[s]om ni mycket väl vet, består [Pometon Abrasives] strategi inte i att minska, utan tvärtom att öka priserna", rörde företagets strategi efter det att det förvärvades av Winoa, och inte sökandens.
- 171 Kommissionen har bestritt samtliga dessa argument. Inledningsvis har kommissionen angett att den själv har medgett att Pometon spelat en mindre roll i den andra delen av kartellen och därför beviljade den en nedsättning av böterna med 10 procent på grund av förmildrande omständigheter.
- 172 Även om sökanden endast hade sporadiska, bilaterala kontakter i hemlighet som endast avsåg vissa länder, har dessa styrkta kontakter visat sig vara viktiga och påvisat förekomsten av den konkurrensbegränsande samverkan och Pometons deltagande i denna.

b) Tribunalens bedömning

- 173 Den andra delen av kartellen avser samordningen av de affärsvillkor som tillämpats av deltagarna på vissa enskilda kunder i syfte att begränsa priskonkurrensen i fråga om dessa kunder. Kommissionen anser i huvudsak att kartelldeltagarna, främst på bilateral basis, diskuterade konkurrensparametrar vad gäller försäljningspriset på stålslipmedel som skulle tillämpas på deras respektive kunder, medan kvaliteten, tjänsterna och andra affärsvillkor fortfarande utsattes för konkurrens.
- 174 I skäl 57 i det angripna beslutet har kommissionen konstaterat följande:

"De bevisuppgifterna i akten, bland annat ett antal utredningshandlingar och andra handlingar som lämnats in av den som ansökt om förmånlig behandling, visar också att Pometon samordnat sitt beteende med de övriga deltagarna i överträdelsen vad gäller enskilda kunder. Vid sidan av samordningen avseende skrotavgiften (se exempelvis skälen 35, 45, 52, 61 och 77) enades deltagarna i princip om att inte ägna sig åt omfördelning av sina stamkunder, åtminstone inte genom prissänkningar, samordning av priser, inklusive prishöjningar, och att ta ut tilläggsavgifter när kunder hade flera leverantörer (skälen 76, 78 och 79). Även om utformningen av och nivån på detta beteende har varierat från en medlemsstat till en annan, tillämpades samma allmänna princip, nämligen att inte konkurrera med priser vad gäller enskilda kunder."

1) Inledande synpunkter på räckvidden av den andra grundens andra del

- 175 Det ska inledningsvis påpekas att kommissionen i det angripna beslutet (skälen 58 och 59) har medgett att sökanden, även om kontakterna mellan Ervin och Winoa som syftat till att samordna deras beteende gentemot enskilda kunder var mer frekventa, endast sporadiskt medverkat vid sådana kontakter, främst när någon av deltagarna inte uppfyllde eller misstänktes för inte uppfylla denna andra del av kartellen.
- 176 Kommissionen anser dock (skälen 225 och 226 i det angripna beslutet), att varken Pometons deltagande eller ansvar i den andra delen av kartellen kunde uteslutas på grundval av denna omständighet, men att det faktum att dess deltagande i denna del av kartellen dock var mer begränsat kunde beaktas som förmildrande omständighet. Därför beviljade kommissionen sökanden en nedsättning av bötesbeloppet med 10 procent, såsom den för övrigt hade gjort i förlikningsbeslutet (skäl 103) gentemot MTS och Würth, som också i mindre utsträckning än Winoa och Ervin hade bidragit till den andra delen av kartellen.
- 177 Sökanden har däremot bestridit all ansvar i denna andra del av kartellen.

- 178 I detta avseende ska det inledningsvis erinras om att det i rättspraxis görs en åtskillnad mellan, å ena sidan, fastställandet av ett företags ansvar vid en enskild och pågående överträdelse i dess helhet, även om företaget endast deltagit i en del av överträdelsen och, å andra sidan, omfattningen av dennes eget ansvar för överträdelsen på grund av sitt eget beteende och detta vid beräkningen av det bötesbelopp som endast kan åläggas i enlighet med principen om att sanktioner ska vara individuella.
- 179 Ett företag som medvetet deltagit i en enskild och pågående överträdelse genom sitt eget beteende kan även vara ansvarigt för beteenden från andra företag i samband med samma konkurrensbegränsande samverkan för hela den period då den deltagit i överträdelsen (se punkterna 243–249 nedan).
- 180 Den omständigheten att ett företag inte har deltagit i samtliga led i en konkurrensbegränsande samverkan eller att det har spelat en mindre roll i vissa verksamheter som det deltagit är irrelevant för påvisandet av att den har begått en överträdelse av konkurrensreglerna. Dessa förhållanden ska endast beaktas vid bedömningen av hur allvarlig överträdelsen är och i förekommande fall vid fastställandet av böterna (dom av den 7 januari 2004, Aalborg Portland m.fl./kommissionen, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P och C-219/00 P, EU:C:2004:6, punkt 86, och dom av den 6 december 2012, kommissionen/Verhuizingen Coppens, C-441/11 P, EU:C:2012:778, punkt 45).
- 181 I detta avseende anges för övrigt i punkt 29 tredje strecksatsen i riktlinjerna för beräkning av böter bland de förmildrande omständigheter som kan godtas för ett företag, bevis på att dess deltagande i överträdelsen har varit mycket begränsat och att företaget under den tid då det var bundet av de otillåtna avtalen, faktiskt undvek att tillämpa dem genom ett korrekt konkurrensbeteende på den relevanta marknaden.
- 182 Härav följer att Pometons begränsade deltagande i det stora antalet möten och andra kontakter som ägde rum avseende den andra delen av kartellen inte kan utesluta dess ansvar i denna andra del om kommissionen, i enlighet med de kriterier som fastställts i rättspraxis som det erinrats om i punkterna 245 och 246 nedan, bevisar att företaget avsåg att bidra till hela den enskilda och pågående överträdelsen. Detta kommer att bedömas i punkterna 252–269 nedan.
- 183 Det förhållandet, vilket för övrigt inte har bestritts av kommissionen (se punkterna 172 och 173 ovan), att sökanden inte har deltagit i vare sig det strukturerade samordningssystemet som anordnats i form av multilaterala möten ungefär två gånger per år i Tyskland (skälen 68 och 164 i det angripna beslutet) eller i de möten som regelbundet anordnats i Italien (se punkt 162 ovan och punkt 222 nedan) innebär inte nödvändigtvis att sökanden inte har deltagit i samordningen avseende enskilda kunder.
- 184 Därför ska det, i samband med denna delgrund, endast prövas huruvida sökanden personligt bär ansvar för den andra delen av kartellen, genom att avgöra huruvida de bevisuppgifter som kommissionen inkommit med har tillräckligt bevisvärde för att styrka förekomsten av de samordnade beteenden vad gäller samordning av priser avseende vissa kunder som kommissionen har tillskrivit Pometon i det angripna beslutet.

2) Bedömning av de bevisuppgifter som avser sökandens deltagande i den andra delen av kartellen

- 185 Det bör först noteras att kommissionen erkänt att det endast finns bevis på att Pometon deltagit i den andra delen av kartellen i fem unionsmedlemsstater, det vill säga Belgien, Tyskland, Spanien, Frankrike och Italien.
- 186 Det ska därför avgöras huruvida, mot bakgrund av de uppgifter som parterna har lämnat, konstaterandena rörande Pometons beteende i samband med den andra delen av kartellen är tillräckligt styrkta.

i) Den spanska marknaden

- 187 Vad för det första gäller den spanska marknaden har kommissionen grundat sig på ett antal skriftliga bevis rörande förekomsten av bilaterala kontakter på den berörda marknaden mellan Pometon och Winoa utspridda över tiden mellan den 20 februari 2003 och den 15 juli 2005. Det rör sig först om mejl som växlades mellan den 22 oktober och den 21 november 2003 mellan sökandens verkställande direktör och Winoa (skälen 61 och 62 i det angripna beslutet), därefter om sammanfattningsprotokoll av bilaterala möten och telefonsamtal mellan Pometon och Winoas spanska dotterbolag, som ägde rum mellan den 20 februari 2003 och den 5 april 2004, och som upprättats av en anställd hos Winoa som hade deltagit i dem (skäl 64 i det angripna beslutet). Slutligen rör det sig om ett internt dokument från Winoa angående ett möte den 12 februari 2004 med Pometons spanska dotterbolag i Zaragoza (Spanien) (skäl 65) samt Winoas interna mejl som växlades mellan den 17 och den 23 mars 2004 (skäl 66) och den 15 juli 2005 (skäl 67).
- 188 För det första bör det noteras att Pometons direkta medverkan i samordningen avseende enskilda kunder, redan när den konkurrensbegränsande samverkan inleddes, tydligt framgår av det ovan nämnda mejlet av den 22 oktober 2003 som uttryckligen citeras i skäl 61 i det angripna beslutet. I detta mejl nämnde sökandens verkställande direktör tre av Pometons spanska kunder och anklagade i huvudsak Winoa för att sänka sina priser samtidigt som Pometon ökade sina egna och därför uppmanade Winoa att lämna förklaringar.
- 189 För det andra styrks Pometons deltagande i samordningen av priser gentemot vissa enskilda kunder i Spanien bland annat av ett antal kontakter mellan detta företag och Winoa, före och efter det att den konkurrensbegränsande samverkan inleddes. De priser som tillämpades på vissa enskilda kunder diskuterades således under bilaterala möten där Pometon bland annat företrädades av Pometon Españas "general manager", exempelvis den 20 februari 2003, den 12 februari eller den 16 mars 2004, såsom framgår av protokollen från dessa möten som återopats i det angripna beslutet och som är med i akten. Samordningen framgår även av protokollen från telefonsamtal, exempelvis den 15 och den 24 mars 2004, under vilka behovet av att uppfylla överenskommelsen bekräftades och prisnivån som skulle tillämpas på vissa kunder diskuterades.
- 190 Vidare anges i Winoas interna mejl av den 15 juli 2005 (se punkterna 165 och 187 ovan) som återopats i skäl 67 i det angripna beslutet, att Pometon "lämnat erbjudanden till kunder som den vet är exklusiva TFM [Winoas dotterbolag i Spanien]" och att "de under mötet med [Pometon] bör förstå att vi inte kan godta denna typ av åtgärd". Härav följer att Pometon åtminstone var informerad om en överenskommelse som var avsedd att bevara exklusiva kunder för varje deltagare (non poaching agreement), med stöd av vilken Winoa anser att den inte borde ha närmat sig exklusiva kunder från företagets dotterbolag i Spanien.
- 191 I detta avseende saknar frågan om huruvida mötet med en företrädare för Pometon som skulle hållas följande vecka den 15 juli 2005 faktiskt ägt rum betydelse för omfattningen av detta bevis som, i det sammanhang som råder och i rättsligt hänseende, visar att Pometon deltog i den konkurrensbegränsande samverkan, just eftersom Winoa, vad gäller vissa av dennes spanska kunder, i egenskap av part i kartellen ansåg att det var nödvändigt att påminna Pometon om att uppfylla de avtal som ingåtts.
- 192 Enligt relevant rättspraxis i denna fråga (se punkt 115 ovan), har de bevisuppgifter som bedömts i punkterna 188–191 ovan, vars innehåll avser bilaterala kontakter med tydligt syfte att samordna priser avseende enskilda kunder, ett högt bevisvärde, eftersom det rör sig om antingen mejlväxlingar mellan å ena sidan sökandens verkställande direktör och å andra sidan Winoa eller om handlingar för internt bruk som återger innehållet i möten eller telefonsamtal mellan anställda hos Pometon och Winoa, och som har upprättats av ett direkt vittne (se punkt 117 ovan).

- 193 Enligt rättspraxis (se punkt 114 ovan) åligger det således inte sökanden att inkomma med ett troligt alternativ till kommissionens resonemang, utan att visa att den skriftlig bevisning som anges ovan är bristfällig.
- 194 Sökanden begränsar sig emellertid till att i allmänna ordalag göra gällande att dess kontakter med Winoa i själva verket ska ses i ett mycket konkurrensutsatt sammanhang som präglas av spända och systematiska konflikter med detta företag med anledning av att Pometon hade trätt in på den spanska marknaden för stålslipmedel först nyligen, medan Winoa sedan länge hade varit den främsta aktören på denna marknad.
- 195 Sökanden har emellertid åberopat protokollet från ett internt möte hos Winoa, nämligen mötet av den 18 maj 2004 (se punkt 165 ovan), där det hänvisas till ”svårigheter att tillämpa [skrotavgiften] på ett antal kunder på grund av konkurrensen från Ilarduya och Pometon om fast pris”.
- 196 I detta avseende ska det dock noteras att denna handling främst avser den första delen av kartellen. Av handlingen framgår visserligen även att Pometon, med avseende på flera av Winoas kunder i Spanien, inte tillämpade den andra delen. Däremot följer det inte på något sätt av denna handling, som endast hänvisar till Pometons priskonkurrens i förhållande till ett ”visst antal kunder” som arbetar inom industrisektorn, att företaget inte uppfyllde avtalet avseende andra kunder till Winoa i Spanien. Endast den omständigheten att sökanden inte alltid följde den andra delen av kartellen innebär inte att den inte deltog i den.
- 197 Hursomhelst är den omständigheten, som sökanden påstått, att den nyligen hade trätt in på den spanska marknaden, och att den således befann sig i en situation där den intensivt konkurrerade med Winoa, i sådan utsträckning att den försökte priskonkurrera i syfte att ta kunder för att etablera sig på denna marknad, inte tillräcklig för att vederlägga den bevisning som kommissionen lagt fram om dennes deltagande, om än i begränsad omfattning, i den andra delen av kartellen på denna medlemsstats territorium.
- 198 Härav följer att sökandens argument (se punkterna 193–197 ovan) som avser att bestrida bevisvärdet av de bevisuppgifter om dess samverkan i samordningen avseende vissa enskilda kunder i Spanien, som kommissionen framfört och som prövats i punkterna 187–192 ovan, inte kan godtas.

ii) Den franska och den belgiska marknaden

- 199 Vad beträffar den franska och den belgiska marknaden har kommissionen i skäl 62 i det angripna beslutet först åberopat Winoas mejl av den 21 november 2003 till sökandens verkställande direktör, med rubriken ”Spanien/Belgien”, och i vilket Winoas företrädare hänvisar till en belgisk kund som normalt sett borde ha tagit emot leveranser från dess företag och samtidigt uppmanade Pometon att inte öka antalet leveranser till denna kund. Sökanden har inte bestritt dessa bevisuppgifter.
- 200 Därefter har kommissionen i skäl 63 i det angripna beslutet grundat sig på ett internt mejl av den 19 januari 2004 från Winoa om en diskussion som ägde rum den 15 januari 2004 mellan mejlets avsändare och MTS:s försäljningschef för Frankrike och Belgien, varvid försäljningschefen hade bekräftat att MTS inte utförde leveranser till en av Winoas franska kunder som hade erhållit ett lägre pris hos en konkurrent. I detta mejl drog Winoas anställd slutsatsen att de ”följaktligen skulle prioritera antingen Ervin eller [Pometon]” och att ”[han] skulle prioritera [Pometon som är] fullt förmögen” att medge en sådan prissänkning.
- 201 I detta avseende bör det noteras att sökandens förklaring att detta dokument bara visar att Winoa betraktade den som en aggressiv konkurrent inte förefaller rimlig. En neutral och objektiv tolkning av mejlet visar tvärtom att den utgör en del av uppföljningen av att den andra delen av kartellen uppfylls. Det framgår nämligen av denna text att Winoa och MTS ansåg att både Pometon och Ervin var parter

i överenskommelsen om att inte konkurrera om priser vad gäller vissa enskilda kunder, och att Winoa, efter att ha kontrollerat hos denne att det inte rörde sig om MTS, har misstänkt Pometon för att inte ha uppfyllt detta åtagande. Det faktum att Winoa misstänkte Pometon snarare än Ervin avseende denna enskilda kund kan inte leda till slutsatsen att Pometon inte var involverad i den andra delen av kartellen.

- 202 I detta sammanhang är enbart den omständigheten, som åberopats av sökanden (se punkt 166 ovan), att de redogörelser som lämnats av den som ansökt om förmånlig behandling inte avsåg Pometon vad gäller de ”kontakter med konkurrenter om Frankrike och Beneluxstaterna” inte ägnade att ifrågasätta bevisvärdet av de handlingar som bedömts i punkterna 199–201 ovan och således Pometons eget ansvar i överträdelsen på den belgiska och den franska marknaden. Dessa handlingar utgör starka indicier för att det förekommit hemliga kontakter mellan Pometon och Winoa samt på att den senare och åtminstone ytterligare ett av de företag som deltagit i den konkurrensbegränsande samverkan, var övertygade om att Pometon var inblandad i samordningen avseende enskilda kunder. I detta sammanhang innebär bristen på hänvisning till Pometon av den som ansökt om förmånlig behandling inte att detta företag inte haft hemliga kontakter med de andra deltagarna i den konkurrensbegränsande samverkan vad gäller Frankrike och Beneluxstaterna, men helt enkelt kan bero på Pometons eventuella deltagande i den andra delen av kartellen, som för övrigt uttryckligen medgetts av kommissionen (se punkt 176 ovan).
- 203 Härav följer att kommissionen har styrkt sina slutsatser vad gäller sökandens deltagande i samordningen avseende vissa enskilda kunder i Frankrike och Belgien.

iii) Den tyska marknaden

- 204 När det gäller den tyska marknaden, den enda marknaden på vilken, enligt kommissionen, samordningen avseende enskilda kunder var organiserad på ett strukturerat sätt (se punkterna 161 och 167 ovan), har kommissionen särskilt hänvisat till den andra redogörelsen från den som ansökt om förmånlig behandling, att Pometon deltagit i de flesta multilaterala möten som ägde rum ungefär två gånger per år i detta land (skälen 68 och 132 i det angripna beslutet). Till stöd för denna redogörelse grundar sig kommissionen på skriftlig bevisning på Pometons deltagande i multilaterala möten den 28 september 2004 och den 9 juni 2005 (skälen 69–72 i det angripna beslutet). Kommissionen grundar sig dessutom på en intern fax daterad den 16 februari 2005 från detta företag avseende en enskild kund och som även styrker dennes inblandning i den andra delen av kartellen (skälen 73 och 74 i det angripna beslutet).
- 205 Först ska sökandens argument (se punkt 163 ovan) att de redogörelser från den som ansökt om förmånlig behandling, som åberopats i skälen 68 och 132 i det angripna beslutet, inte är trovärdiga, eftersom de felaktigt tillskriver sökanden beteenden som i själva verket ska tillskrivas Pometon Abrasives, ett företag som ingår i Winoakoncernen.
- 206 I det här sammanhanget har sökanden gjort gällande att även Ervin felaktigt ansett att sökanden deltagit i ett möte den 13 november 2007, eftersom sökanden vid denna tidpunkt redan hade trätt ut ur marknaden sex månader tidigare.
- 207 Det bör dock noteras att den omständigheten att Ervin nämnt Pometon i stället för Pometon Abrasives, vad beträffar mötet den 13 november 2007, inte på något sätt kan påverka trovärdigheten av Ervins redogörelser om mötena före den 16 maj 2007 som enligt rättspraxis (se punkt 118 ovan) ska tillmätas högt bevisvärde. För övrigt kan det inte uteslutas att den ovan nämnda angivelsen av Pometon av den som ansökt om förmånlig behandling snarare följer av dennes misstag eller förbiseende, i och med att sökandens tidigare marknadschefer, T. och B., som ofta företrädde Pometon vid möten med de övriga kartelldeltagarna, efter den 16 maj 2007 var anställda hos Pometon Abrasives.

- 208 Det misstag som Ervin begick avseende mötet av den 13 november 2007 kan således inte kasta några tvivel över tillförlitligheten av dess redogörelse, som citeras i skäl 68 i det angripna beslutet, att Pometons företrädare, W. och T., har deltagit i mestadels av de multilaterala möten som ägde rum ungefär två gånger per år. Exaktheten i den redogörelse som citeras i skäl 132 i det angripna beslutet gör det möjligt att undvika all risk för förväxling hos Ervin, när den förklarade att den "hade börjat delta i regelbundna möten med [Winoa], MTS, Würth och, när den fortfarande var ett fristående bolag innan den förvärvades av [Winoa], med Pometon varvid de förde diskussioner om den tyska marknaden".
- 209 Under alla omständigheter och eftersom sökanden har ifrågasatt riktigheten i de ovan nämnda uppgifterna, kan de anses utgöra tillräcklig bevisning för att sökanden deltog i möten med de andra kartelldeltagarna endast om de stöds av annan bevisning.
- 210 Det ska således vidare prövas huruvida Ervins redogörelser som citeras i punkt 208 ovan och som sökanden bestridit, i enlighet med den rättspraxis som anges i punkterna 118 och 119 ovan, stöds av annan bevisning.
- 211 I detta avseende ska det först påpekas att kommissionen i det angripna beslutet (skäl 69) underförstått medgett att den endast förfogade över bevisuppgifter om sökandens deltagande i två möten, ett som hölls den 28 september 2004 och det andra som hölls den 9 juni 2005 (se punkt 204 ovan) och inte inkommit med närmare uppgifter om sökandens deltagande i andra möten.
- 212 Det bör dock noteras att det inte är nödvändigt att sökanden har medverkat i det formella samordningssystemet för att anse att den var inblandad i den andra delen av kartellen (se punkt 183 ovan). Vad gäller mötena, ska det endast prövas huruvida kommissionens påstående i det angripna beslutet (skäl 69), att sökanden deltagit i de två möten som nämns ovan är tillräckligt styrkt. Om så är fallet ska dessa indicier prövas tillsammans med de andra bevisuppgifterna (se punkterna 220 och 221 nedan).
- 213 I detta sammanhang är sökandens argument som syftar till att bestrida andra bevisuppgifter som inte avser dess beteende men anges i skäl 68 i det angripna beslutet för att styrka vissa av Ervins redogörelser, som nämns i detta skäl (se punkt 208 ovan), verkningslöst. Dessa uppgifter, som nämligen inte har något samband med mötena av den 28 september 2004 och den 9 juni 2005, har endast åberopats av kommissionen för att allmänt bekräfta att regelbundna möten hölls i Tyskland om den andra delen av kartellen, och inte för att bevisa sökandens deltagande i sådana möten.
- 214 Av samma skäl är hotellräkningen som sökanden har redovisat i bilagan till sin ansökan och som skulle styrka att "general manager" för sökandens tyska dotterbolag, enligt kommissionens påstående i svaromålet, deltog i det multilaterala mötet av den 16 november 2006, irrelevant. I och med att kommissionen inte på något sätt i det angripna beslutet har hävdats att sökanden hade deltagit i mötet, är sökandens argument som grundar sig på denna faktura utan verkan. Dessutom och under alla omständigheter bör det noteras att det på grundval av fakturan, som delvis är oläslig, inte kan dras viss slutsats om huruvida sökanden deltog i mötet av den 16 november 2006. Därför kan ett sådant deltagande inte i något fall anses vara fastställt.
- 215 Vidare ska det göras en bedömning av de bevisuppgifter som kommissionen har åberopat för att styrka att sökanden deltog i mötena av den 28 september 2004 och den 9 juni 2005. Vad gäller det första mötet rör det sig om ett mejl av den 13 september 2004 från MTS till Würth, Pometon, Ervin och Winoa, i vilket det angavs att den 28 september 2004 passade alla och att Pometon Deutschlands "general manager" hade bekräftat sin närvaro. Det andra mötet styrks av ett mejl av den 16 maj 2005 från Pometon till Winoa, med kopia till Würth och MTS, i vilket de underrättades om att "nästa möte [hade] bokats till den 9 juni 2005 på [ett hotell] i Düsseldorf".

- 216 Sökanden har emellertid påstått att det inte finns några bevis för de ämnen som diskuterades vid dessa två möten, vare sig i redogörelsen från den som ansökt om förmånlig behandling eller i någon annan handling. Den har även hänvisat till ett avsnitt i denna redogörelse, i vilket Ervin angett att mestadels av mötena gällande samordning avseende kunderna ägde rum sent på året (vanligtvis mellan slutet av september och november) och i början av året (mellan januari och mars), eftersom de flesta kunderna hade förnybara årliga avtal i slutet av året. Mötena i början av året var oftast inriktade på frågan om huruvida prisökningarna faktiskt hade genomförts.
- 217 Det bör dock påpekas att sökanden inte har bestridit att den deltog i båda de möten som nämns ovan. Dessutom har den inte närmare angett vad den anser var syftet med dessa möten, annat än samordningen avseende enskilda kunder. Det framgår i övrigt av redogörelsen från den som ansökt om förmånlig behandling som återopats av sökanden, som visar att de flesta konkurrensbegränsande mötena hölls i slutet eller i början av året, att vissa av dessa möten även kunde äga rum vid halvårsskiftet.
- 218 I detta sammanhang utgör de två handlingar som kommissionen grundar sig på (se punkt 215 ovan) tillräckligt allvarliga indicier för att stödja redogörelsen från den som ansökt om förmånlig behandling vad avser sökandens deltagande i de konkurrensbegränsande mötena av den 28 september 2004 och den 9 juni 2005.
- 219 Därutöver framgår sökandens medverkan i den andra delen av kartellen även av faxen av den 16 februari 2005 från Pometon Deutschlands ”general manager” till sökandens verkställande direktör, som återopats av kommissionen i det angripna beslutet i skälen 73 och 74 (se punkt 204 ovan).
- 220 I detta avseende har kommissionen i det angripna beslutet med rätta påpekat att det framgår av denna handling, vars bevisvärde för övrigt inte har bestritts av sökanden, att Pometon deltog i den andra delen av kartellen i Tyskland. I faxen av den 16 februari 2005 om en kund till Pometon i Tyskland, angavs att ”Ervin inte har höjt sina priser såsom överenskommet”, att ”[o]m Ervin hade höjt sina priser som planerat, skulle Ervin ha uteslutits mot bakgrund av deras position i den kvalitativa jämförelsen” och att mejlets avsändare ”anser att våra diskussioner om skyddet [inte] är avslutade” och att den inte vill ”vänta på att den förlorar ytterligare mängder (såsom i Förenade kungariket)”, och avslutades med en uppmaning till mottagaren om att återkomma med sina synpunkter i denna fråga. I motsats till vad sökanden påstått i sitt svar på meddelandet om invändningar av den 3 december 2014, som avfärdats i skäl 74 i det angripna beslutet, anges i detta avsnitt inte att diskussionerna med Ervin om denna särskilda kund har avslutats, utan tvärtom visar att ”general manager” för Pometons tyska dotterbolag uppmanade sökandens verkställande direktör till att inkomma med instruktioner om hur den skulle reagera på Ervins avtalsbrott.
- 221 Härav följer att kommissionen har styrkt sin slutsats vad gäller sökandens deltagande i samordningen avseende vissa enskilda kunder i Tyskland.

iv) Den italienska marknaden

- 222 Vad gäller den italienska marknaden ska det först påpekas att den omständigheten att sökanden inte deltog i möten i Italien, även om det antogs att det är fastställt, inte kan frånta sökanden sitt ansvar i den andra delen av kartellen, om ett sådant deltagande inte var nödvändigt för att samordna priserna i förhållande till enskilda kunder och att Pometons medverkan i en sådan samordning i Italien i övrigt vederbörligen är styrkt (se punkterna 182–184 ovan).
- 223 Kommissionen har emellertid i sina inlagor hävdats att den som ansökt om förmånlig behandling, även om den inte nämnde sökanden bland deltagarna i särskilda möten i Italien, ändå förklarade att Italien hade delats upp mellan Ervin, Winoa och Pometon, före den 16 maj 2007.

- 224 I detta avseende grundar sig kommissionen huvudsakligen på fem handlingar (skälen 75–79 i det angripna beslutet).
- 225 Det ska således prövas huruvida denna skriftliga bevisning kan utgöra tillförlitliga indicier som kan användas till stöd för sökandens deltagande i den andra delen av kartellen.
- 226 I motsats till vad sökanden har påstått, framgår det av MTS: interna mejlväxling av den 5 oktober 2005 om de kunder som detta företag förlorade på den italienska marknaden (skäl 75 i det angripna beslutet) och där det anges att det inte fanns några ”problem med Pometon eller Ervin”, att Pometon, Winoa och Ervin som däri utpekades – till skillnad från andra konkurrenter som nämns och som inte var parter i kartellen – som ”vänner”, mot vilka det ”definitivt inte var acceptabelt” att förlora kunder utan att reagera. I dessa mejl avsåg därför MTS att antingen diskutera med de ovan nämnda tre företagen eller skicka ett ”meddelande” till dem, med viss kritik och med hänvisning till de diskussioner som förts när mottagaren av ett av dessa mejl senast reste till Italien. Dessutom följer det av dessa mejl att MTS misstänkte Winoa, snarare än Pometon eller Ervin, för att inte ha uppfyllt avtalet, eftersom MTS förklarade att “[Winoa] ni vet, och inga problem med vare sig Pometon och/eller Er[v]in”.
- 227 Vidare anges i Ervins interna mejl av den 20 mars 2007 avseende en kund, Zanardi (skäl 76 i det angripna beslutet), uttryckligen att, under föregående månad, ”Pometon obehörigen hade erhållit denna kund” som de hade kommit överens om att den var Ervins. Dessutom antyds i detta mejl att Pometon verkade ha återvänt till den linje den hade kommit överens om efter det att den kontaktades av Ervin. I motsats till sökandens ståndpunkt, anges i mejlet därför inte att förhållandet mellan Pometon och Ervin var mycket konkurrenskraftigt, utan hellre styrker att kartelldeltagarna noga övervakade att avtalet om uppdelning av kunder följdes upp.
- 228 Uppföljningen styrks dessutom av Ervins interna mejl av den 19 april 2007 (skälen 52 och 77 i det angripna beslutet), även om det av mejlet inte tydligt framgår huruvida det förelåg ett avtal om samordning av priser. Av mejlet framgår att avsändaren avsåg att diskutera ett antal enskilda kunder med företrädare för Winoa och Pometon vid mötet i Milano den 16 och den 17 maj 2007.
- 229 I Winoas interna mejl av den 26 april 2007 (skäl 78 i det angripna beslutet) om ett möte med MTS samma dag, under vilken Winoas anställd som hade deltagit i mötet bad MTS om att inte angripa Pometon, anges att Winoa ville att avtalet skulle uppfyllas, även i förhållande till Pometon. Såsom sökanden har påstått, avsåg Winoa visserligen att köpa Pometons verksamhet inom sektorn för stålslipmedel tjugo dagar senare och därför hade ett starkt intresse av att denne skulle behålla sina kunder. Enligt uppgifterna i akten, tycks MTS dock inte haft kännedom om det planerade förvärvet (se punkt 302 nedan). Den omständigheten att MTS samrådde med Winoa om en begränsning av priskonkurrensen gentemot Pometon utgör bevis på att det föreligger ett konkurrensbegränsande avtal mellan dessa tre företag.
- 230 Vad slutligen gäller mejlen av den 27 och den 28 maj 2008 som växlades mellan en anställd hos MTS och en anställd hos Pometon Abrasives, T., som tidigare var försäljningschef (Commercial Director Industry) hos sökanden fram till den 16 maj 2007 (skäl 79 i det angripna beslutet, se även punkt 207 ovan), har sökanden visserligen och med rätta angett (se punkt 170 ovan), att den i princip på intet sätt berörs av denna anställds påstående att Pometon Abrasives och Winoakoncernens (i vilken företaget ingår) politik inte gick ut på att sänka priserna, utan på att öka dem.
- 231 Denna mejlväxling hänvisar emellertid uttryckligen till den tillämpning av avtalet på vissa italienska eller tyska kunder som har pågått i flera år, det vill säga till och med före sökandens utträde ur marknaden. I det ursprungliga mejlet av den 27 maj 2008, anklagade MTS nämligen Pometon Abrasives för avtalsbrott vad gäller en tysk kund som var dotterbolag till ett italienskt företag, Riva Fire SpA, vars italienska filial ”Pometon leverera[t] i flera år”. Dessutom hänvisar mejlen av den 28 maj 2008 även till leveranser till andra italienska eller tyska kunder.

- 232 Kommissionen har i detta avseende åberopat det avsnitt i ett av dessa mejl från T. i vilket T. hävdade att han alltid hade skyddat MTS: kunder i Tyskland när han var anställd av Pometon, med uppgift om att "[j]ag under tidigare år alltid skyddat Er kund i Tyskland även om moderbolaget i Italien regelbundet bad mig om att utföra leveranser till fabriken i Tyskland ... Ni vet hur jag alltid noga uppfyllt våra avtal". Som svar på detta konstaterande har MTS i flera mejl, också daterade den 28 maj 2008, uppgett följande: "Vi har alltid skyddat Pom...". "Vi har under flera år försökt att skydda Pom ...". "Avtalet har alltid varit utformat på så sätt att konkurrensen är tillåten, men inte priskonkurrensen!"
- 233 Med beaktande av att T. hade hög ansvarsnivå när han var sökandens försäljningschef, visar innehållet i dessa mejl på ett tillförlitligt sätt att Pometon Abrasives politik om att förbjuda priskonkurrensen var en fortsättning på Pometons politik, vilket bekräftar att denne redan var inblandad i samordningen avseende enskilda kunder i Italien och i Tyskland. I detta sammanhang saknar det betydelse att Pometons interna reservationer – såsom det förefaller framgå av mejlet från T. som tidigare angetts – inte kan utgöra grund för att befria bolaget från ansvar.
- 234 Sökandens argument varigenom bevisvärdet av den bevisning som styrker sökandens deltagande i samordningen avseende vissa enskilda kunder i Italien bestrids kan därför inte godtas.

v) Slutsatsen om bevis på att sökanden deltog i den andra delen av kartellen

- 235 Bedömningen av den skriftliga bevisning som åberopats i det angripna beslutet (se punkterna 187–233 ovan) visar att kommissionen grundat sig på ett antal tillräckligt seriösa, detaljerade, precisa och samstämmiga bevis för att fastställa att sökanden hade deltagit i samordningen avseende vissa enskilda kunder i de fem medlemsstater som nämnts ovan (Belgien, Tyskland, Spanien, Frankrike och Italien).

4. Den andra grundens tredje del: Påståendet att sökanden inte deltagit i en enskild och pågående överträdelse

a) Parternas argument

- 236 Sökanden har först ifrågasatt kommissionens bedömning i skälen 105–109 i det angripna beslutet att sökanden, tillsammans med de fyra andra företagen, deltog i en enskild och pågående överträdelse som bestått av de två delarna av kartellen.
- 237 I motsats till vad kommissionen har påstått i skäl 109 i det angripna beslutet, har sökanden gjort gällande att den omständigheten att Pometon "hade regelbundna kontakter med olika deltagare i överträdelsen" på intet sätt kan leda till slutsatsen att "den rimligen kunde ha förutsett alla de åtgärder och genomföranden som de andra deltagarna i överträdelsen hade planerat". Det finns nämligen inget som tyder på att Pometon, vid sina begränsade och nästan uteslutande bilaterala kontakter, visste att den påstådda enskilda och pågående överträdelsen förelåg. Härav följer att kommissionen inte har fullgjort sin bevisbörda.
- 238 Vidare har sökanden bestritt sitt deltagande i en samordning avseende enskilda kunder i hela EES-området.
- 239 Sökanden har först anfört att kommissionen inte har styrkt deltagandet. I detta avseende har sökanden angett att den sålde stålslipmedel i 21 EES-länder. Kommissionen har emellertid i skäl 60 i det angripna beslutet tillskrivit sökanden deltagandet i den andra delen av kartellen endast i fem länder (Belgien, Tyskland, Spanien, Frankrike och Italien), vilket bekräftar den totala avsaknaden av bevis på dess deltagande i ett allmänt samarbete som omfattar hela EES-området.

- 240 I skäl 60 i det angripna beslutet hänvisade kommissionen för övrigt till skäl 37 i förlikningsbeslutet, särskilt till stöd för sitt påstående att "[d]e avtal om enskilda kunder omfattade hela EES-området", utan dock att bevisa att sökanden kände till den geografiska omfattningen av dessa avtal.
- 241 Sökanden har vidare bestritt kommissionens påstående i skälen 133 och 134 i det angripna beslutet, att den nödvändigtvis visste om att den andra delen av kartellen omfattade hela EES-området. Kontakterna mellan sökanden och Pometon Deutschland, som kommissionen har åberopat, saknar relevans, eftersom de skedde ett år innan den påstådda kartellen inleddes. För övrigt har sökanden gjort gällande att de två handlingarna visar att Pometon avfärdat alla mötesförfrågningar från MTS.
- 242 Kommissionen har bestritt detta argument.

b) Tribunalens bedömning

1) Begreppet enskild och pågående överträdelse i rättspraxis

- 243 Enligt fast rättspraxis kan en överträdelse av artikel 101 FEUF inte bara följa av ett enstaka handlande utan även av en serie handlanden eller av ett fortlöpande beteende. Detta gäller också när ett eller flera led i denna serie handlanden eller i detta fortlöpande beteende även i sig och helt isolerat kan utgöra en överträdelse av nämnda bestämmelse. När de olika handlandena ingår i en "samlad plan" på grund av deras identiska syfte som snedvrider konkurrensen inom den gemensamma marknaden, får kommissionen således tillskriva företag ansvar för dessa handlanden utifrån deltagandet i överträdelsen bedömd i dess helhet (se dom av den 6 december 2012, kommissionen/Verhuizingen Coppins, C-441/11 P, EU:C:2012:778, punkt 41 och där angiven rättspraxis).
- 244 Ett företag kan således ha deltagit direkt endast i en del av de konkurrensbegränsande beteenden som utgör en enda, fortlöpande överträdelse, men haft kännedom om alla andra rättsstridiga beteenden som planerades eller genomfördes av andra kartelldeltagare för att uppnå samma mål eller rimligen kunde förutse dem och var berett att ta risken, samt de potentiella fördelarna. I ett sådant fall har kommissionen rätt att hålla företaget ansvarigt för samtliga dessa beteenden och följaktligen för överträdelsen i dess helhet (dom av den 6 december 2012, kommissionen/Verhuizingen Coppins, C-441/11 P, EU:C:2012:778, punkt 43, se även dom av den 26 januari 2017, Duravit m.fl./kommissionen, C-609/13 P, EU:C:2017:46, punkt 119 och där angiven rättspraxis).
- 245 Av detta först följer att det, för att fastställa att det föreligger en enskild överträdelse, ankommer på kommissionen att styrka att de berörda avtalen eller de samordnade förfarandena, samtidigt som de avser varor, tjänster eller egna territorier, ingår i en samlad plan som avsiktligt har genomförts av de berörda företagen i ett enda konkurrensbegränsande mål (dom av den 15 december 2016, Philips och Philips France/kommissionen, T-762/14, ej publicerad, EU:T:2016:738, punkt 168).
- 246 Kompletterande samband mellan avtalen eller de samordnade förfarandena utgör objektiva indicier för att det förekommer en samlad plan. Sådana samband finns exempelvis när dessa avtal eller samordnade förfaranden syftar till att motverka en eller flera konsekvenser av en normalt fungerande konkurrens, och genom sitt samspel bidrar till att åstadkomma ett enda konkurrensbegränsande mål (se dom av den 15 december 2016, Philips och Philips France/kommissionen, T-762/14, ej publicerad, EU:T:2016:738, punkt 169).
- 247 Kommissionen är i alla fall skyldig att undersöka samtliga de faktiska omständigheter som är ägnade att fastställa eller ifrågasätta en samlad plan (dom av den 15 december 2016, Philips och Philips France/kommissionen, T-762/14, ej publicerad, EU:T:2016:738, punkt 169, se även, för ett liknande resonemang, dom av den 28 april 2010, Amann & Söhne och Cousin Filterie/kommissionen, T-446/05, EU:T:2010:165, punkt 92 och där angiven rättspraxis). För detta ändamål måste kommissionen ta hänsyn till bland annat tillämpningsperioden, innehållet, inklusive de metoder som

används och, i samband härmed, syftet med de olika handlandena i fråga (dom av den 23 januari 2014, Gigaset/kommissionen, T-395/09, ej publicerad, EU:T:2014:23, punkt 103). Den omständigheten att samma personer har varit inblandade i konkurrensbegränsande handlanden tyder på att visa att dessa är kompletterande (se, för ett motsvarande synsätt, dom av den 15 december 2016, Philips och Philips France/kommissionen, T-762/14, ej publicerad, EU:T:2016:738, punkt 197).

- 248 Vad vidare gäller den avsikt på grundval av vilken ett företags deltagande i en enskild och pågående överträdelse kan fastställas, ska det erinras om att förekomsten av en sådan överträdelse inte nödvändigtvis innebär att ett företag som deltar i en eller en annan av sina samverkansåtgärder kan hållas ansvarigt för hela överträdelsen. Det krävs dessutom att kommissionen visar att företaget kände till att de andra företagen bedrev konkurrensbegränsande verksamhet på EES-nivå eller i vart fall rimligen borde ha kunnat förutse denna verksamhet. Att ett avtal som ett företag är part i har samma syfte som en övergripande kartell utgör inte tillräcklig grund för att företaget ska hållas ansvarigt för att ha deltagit i den övergripande kartellen. Artikel 101 FEUF är nämligen inte tillämplig såvida det inte föreligger en gemensam vilja hos de berörda parterna (se, för ett liknande resonemang, dom av den 10 oktober 2014, Soliver/kommissionen, T-68/09, EU:T:2014:867, punkt 62, och dom av den 15 december 2016, Philips och Philips France/kommissionen, T-762/14, ej publicerad, EU:T:2016:738, punkt 172).
- 249 Det ankommer därför på kommissionen att visa att det företag som har deltagit i en överträdelse genom sitt eget beteende emellertid avsåg att genom sitt beteende bidra till att uppnå de gemensamma mål som deltagarna eftersträvade, och att den hade kännedom om de konkurrensbegränsande beteenden som planerades eller som genomfördes av andra företag i samma syfte eller att den rimligen kunde förutse dem och att den var beredd att godta risken med ett sådant deltagande för att, i förekommande fall, erhålla stora, om än olagliga, vinster som ett sådant deltagande medförde (se, för ett motsvarande synsätt, dom av den 6 december 2012, kommissionen/Verhuizingen Coppens, C-441/11 P, EU:C:2012:778, punkt 42).

2) Sökandens deltagande i den enskilda och pågående överträdelse som omfattar både delarna av kartellen

- 250 I förevarande fall har sökanden inte bestritt valet av kvalificering som enskild och pågående överträdelse i skälen 105 och 106 i det angripna beslutet avseende de två delarna av kartellen.
- 251 Däremot har sökanden bestritt sitt deltagande i en sådan överträdelse och därvid gjort gällande att kommissionen inte har styrkt att sökanden hade kännedom om samtliga de konkurrensbegränsande beteenden för att uppnå syftena som de andra deltagarna eftersträvade och att den avsåg att bidra till dem.
- 252 Detta argument kan emellertid inte godtas. För att fastställa ett företags deltagande i en enskild och pågående överträdelse ska kommissionen bevisa att nämnda företag har haft direkt kunskap om de konkreta beteenden som planerades eller genomfördes av samtliga de andra företag som varit inblandade i samma överträdelse. Det räcker, som den rättspraxis som anges i punkterna 248 och 249 bekräftar, att kommissionen bevisar att företaget rimligen kunde förutse dessa beteenden och att det var berett att acceptera både de fördelar och risker som sådana beteenden medför (se, för ett liknande resonemang, dom av den 23 januari 2014, Gigaset/kommissionen, T-395/09, ej publicerad, EU:T:2014:23, punkt 117).
- 253 Det framgår dock av samtliga de bevisuppgifter som bedömts inom ramen för den andra grunden, att sökanden genom sitt samordnade beteende avsiktligt bidragit till att den övergripande plan som nämns i punkt 250 ovan, en plan för att just begränsa priskonkurrensen, förverkligades.

- 254 Sökanden har nämligen drivit på avtalet om systemet för beräkning av skrotavgiften, som för övrigt utformats på ett sätt som gör det möjligt att automatiskt tillämpa den i hela EES-området, och aktivt bidragit till införandet av ett sådant system (se punkterna 129 och 130 ovan).
- 255 Vidare, vad gäller samordningen avseende enskilda kunder, bör det erinras om att kommissionen har visat att Pometon var inblandad i konkurrensbegränsande kontakter som syftat till att uppnå denna samordning (se punkt 235 ovan). Härav följer att detta företags relativt låga grad av deltagande i multilaterala möten och andra kontakter för att diskutera eller undersöka, tillsammans med de andra deltagande företagen, de konkurrensbegränsande beteenden som utgör en del av hela kartellen, inte kan tolkas så, att det inte kunde ha varit medvetet om eller rimligen inte kunde förutse vilken konkurrensbegränsande verksamhet som de övriga kartelldeltagarna skulle bedriva och att det inte anslöt sig till den.
- 256 Dessutom eftersträvade de två delarna av kartellen exakt samma syfte att begränsa priskonkurrensen, avsåg identiska produkter och genomfördes av samma företag på initiativ av samma aktörer. I detta avseende framgår det av den skriftliga bevisningen att nyckelpersoner i ledande ställning inom Pometon, bland annat dess verkställande direktör, var direkt inblandade i båda delarna av kartellen och att sökanden, vid hemliga kontakter rörande detta avtal, oftast företrädde av samma personer. Denna omständighet bekräftar för övrigt, i samband med förevarande tvist, inte bara ett dessa två delar kompletterat varandra, utan även sökandens vilja att bidra till samtliga de åtgärder som skulle vidtas för att genomföra dem (se, för ett liknande resonemang, dom av den 17 maj 2013, Trelleborg Industrie och Trelleborg/kommissionen, T-147/09 och T-148/09, EU:T:2013:259, punkt 60).
- 257 Härav följer att kommissionen kunde bedöma att sökanden kände till de andra kartelldeltagarnas konkurrensbegränsande beteenden eller rimligen kunde förutse dem och att den var beredd att acceptera den risk som de medförde.

3) Sökandens deltagande i den enskilda och pågående överträdelsen i hela EES-området

- 258 Sökanden har nämligen inte ifrågasatt huruvida det föreligger en enskild och pågående överträdelse inom EES, men har bestritt sitt ansvar för en överträdelse med sådan geografisk omfattning.
- 259 I skäl 60 i det angripna beslutet avgränsar kommissionen kartellens geografiska omfattning genom att hänvisa till skäl 37 i förlikningsbeslutet som har följande lydelse: "Vad gäller de fem parterna avser det omtvistade beteendets geografiska omfattning hela EES-området under hela den period som omfattas [av förevarande beslut]."
- 260 Även här ska det påpekas att den omständigheten att ett företag materiellt har deltagit i en kartell endast på en begränsad del av hela EES-området, vid en enskild överträdelse och enligt rättspraxis (se punkt 245 ovan), inte kan utesluta dess ansvar i denna kartell som konkurrensbegränsande praxis som omfattar hela territoriet.
- 261 För att fastställa att sökanden har deltagit i en enskild och pågående överträdelse i hela EES-området ankom det dock på kommissionen att, i enlighet med rättspraxis (se punkterna 248 och 249 ovan), visa att Pometon visste vilken geografisk räckvidd samordningen avseende enskilda kunder hade och att den rimligen kunde förutse den och därmed var beredd att acceptera den risk som den medförde.
- 262 I motsats till sökandens påståenden (se punkt 241 ovan), styrker de bevisuppgifter som åberopats i det angripna beslutet dock att dess företagsledning var fullt medveten om den allmänna geografiska räckvidden för samordningen avseende enskilda kunder.

- 263 I sitt svar av den 7 oktober 2002 på en fax från Pometon Deutschlands ”general manager” om MTS: klagomål avseende prissänkningar som tillämpats av sökanden gentemot kunder i Tyskland (skäl 133 i det angripna beslutet) har sökandens verkställande direktör nämligen bland annat betonat att vedergällningshot vanligtvis är ”globala”. Även om svaret är daterat innan överträdelseperioden, tyder det på att samordningen avseende enskilda kunder, enligt Pometons företagsledning, hade en allmän geografisk räckvidd. I motsats till vad sökanden har påstått, kan en sådan bevisning, i enlighet med rättspraxis (se punkt 113 ovan), beaktas tillsammans med andra bevisuppgifter, särskilt när det gäller att bedöma kartellens geografiska omfattning. Dessutom visar dessa två mejl inte på att Pometon vägrat att hålla ett möte med MTS, utan snarare på att Pometon velat skjuta upp det.
- 264 I ett mejl av den 21 november 2003 om bland annat samordningen avseende enskilda kunder i Belgien (skälen 62 och 134 i det angripna beslutet och punkt 199 ovan), föreslog Winoa sökandens verkställande direktör att diskutera olika möjligheter för kunder i ”Skandinavien och [i] Östeuropa”.
- 265 Även om sökanden inte var närvarande på hela EES-områdets marknader och om dess deltagande i samordningen avseende vissa enskilda kunder endast har bevisats i fem medlemsstater, var sökanden nödvändigtvis medveten om att den andra delen av kartellen omfattade hela området.
- 266 Av det ovan anförda följer att kommissionen har styrkt att sökanden var fullt medveten, inte bara om kartellens främsta egenskaper (se punkt 257 ovan), utan också om dess geografiska omfattning och att den på så sätt avsett att delta i den enskilda och pågående överträdelsen i fråga.
- 267 Härav följer att kommissionen med rätta har funnit att sökandens ansvar i en sådan överträdelse, utan att det påverkar vare sig bedömningen av varaktigheten av dess deltagande i överträdelsen inom ramen för den fjärde grunden eller hur allvarligt dess eget ansvar har varit inom ramen för prövningen av begäran om ändring av det bötesbelopp som ålades den i enlighet med principen att straff ska vara individuella.
- 268 Talan kan inte vinna bifall såvitt avser den andra grundens tre delar.

C. Den tredje grunden: Åsidosättande av artikel 101 FEUF och artikel 53 i EES-avtalet, i den del kommissionen fann att den konkurrensbegränsande samverkan utgjorde en konkurrensbegränsning genom syfte

1. Parternas argument

- 269 Först har sökanden hävdatt att kommissionen åsidosatte artikel 101 FEUF och artikel 53 i EES-avtalet genom att anse att avtalet i fråga hade till syfte att begränsa konkurrensen. Det angripna beslutet (skälen 142–148) innehåller i detta avseende uppenbart felaktiga bedömningar, en bristfällig utredning och en uppenbar brist på logik. Sökanden har särskilt kritiserat kommissionen för att inte ha utfört en analys, även en ytlig sådan, av den marknad som berörs av kartellen och att den underlät att beakta, såsom krävs i rättspraxis (se punkt 277 nedan), de aktuella produkternas beskaffenhet samt strukturen och de faktiska villkoren på den relevanta marknaden.
- 270 Vidare har sökanden angett att kommissionen inte heller styrkt att det föreligger konkurrensbegränsande effekter. Den har endast, till och med utan att ange stöd för det, hävdatt att ”det framgår av de faktiska omständigheter som beskrivs i punkt 4.2.1.3 [rörande beräkningsformeln för skrotavgiften] att det konkurrensbegränsande avtalet genomfördes” (skäl 148 i det angripna beslutet).

- 271 Kommissionen har för sin del gjort gällande att samordningen mellan konkurrenter som Pometon deltagit i hade till syfte att horisontellt fastställa priser, såsom framgår av de omständigheter som beskrivs i skälen 145, 146 och 148 i det angripna beslutet. Kommissionen har i detta avseende närmare angett att den har identifierat och tillräckligt beskrivit den relevanta marknaden och dess aktörer (punkt 2 i det angripna beslutet), att den i stor utsträckning uppmärksammat det beteende som sökanden anklagats för och betonat konsekvenserna av detta beteende på försäljningspriset för stålslipmedel (punkt 5.2.4 i det angripna beslutet).
- 272 Kommissionen anser därför att den, utan att göra en uppenbart oriktig bedömning, kunde dra slutsatsen att kartellen var konkurrensbegränsande genom sitt syfte, utan att det var nödvändigt att genomföra en detaljerad analys av den berörda marknaden.

2. Tribunalens bedömning

- 273 Det ska erinras om att ett avtal, ett beslut av en företagssammanslutning eller ett samordnat förfarande måste ha "till syfte eller resultat" att hindra, begränsa eller snedvräta konkurrensen inom den inre marknaden för att kunna omfattas av det förbud som anges i artikel 101 FEUF.
- 274 Enligt rättspraxis ska begreppet konkurrensbegränsande syfte ges en restriktiv tolkning och endast tillämpas på vissa typer av samordning mellan företag som redan till sin art anses vara skadliga för den normala konkurrensen (dom av den 27 april 2017, FSL m.fl./kommissionen, C-469/15 P, EU:C:2017:308, punkt 103).
- 275 Det grundläggande rättsliga kriteriet för att avgöra huruvida ett avtal har "till syfte" att begränsa konkurrensen är dock om det kan fastställas att ett sådant avtal i sig självt uppvisar en tillräcklig grad av skadlighet för konkurrensen för att det ska kunna anses att det saknas anledning att undersöka avtalets resultat (dom av den 27 april 2017, FSL m.fl./kommissionen, C-469/15 P, EU:C:2017:308, punkt 104, se även, för ett liknande resonemang, dom av den 11 september 2014, CB/kommissionen, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, punkterna 49 och 57).
- 276 För att avgöra huruvida ett avtal är tillräckligt skadligt för att anses utgöra en konkurrensbegränsning "genom syfte" i den mening som avses i artikel 101 FEUF ska frågan prövas i förhållande till innehållet i avtalets bestämmelser, de mål som eftersträvas med avtalet samt det ekonomiska och juridiska sammanhang som avtalet ingår i (dom av den 11 september 2014, CB/kommissionen, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, punkt 53, dom av den 20 januari 2016, Toshiba Corporation/kommissionen, C-373/14 P, EU:C:2016:26, punkt 27, och dom av den 27 april 2017, FSL m.fl./kommissionen, C-469/15 P, EU:C:2017:308, punkt 105).
- 277 Det framgår visserligen av den rättspraxis som sökanden åberopat (se punkt 269 ovan) att i vissa situationer, för att avgöra huruvida ett avtal har till syfte att begränsa konkurrensen, hänsyn ska även tas till de aktuella produkternas eller tjänsternas beskaffenhet samt till strukturen och de faktiska villkoren på den eller de relevanta marknaderna (se, för ett liknande resonemang, dom av den 14 mars 2013, Allianz Hungária Biztosító m.fl., C-32/11, EU:C:2013:160, punkt 36, dom av den 11 september 2014, CB/kommissionen, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, punkt 53, och dom av den 26 november 2015, Maxima Latvija, C-345/14, EU:C:2015:784, punkt 21). Detta är i princip fallet när avtalet uppvisar kännetecknen som gör att det atypiskt eller komplext (förslag till avgörande av generaladvokaten Wathelet i målet Toshiba Corporation/kommissionen, C-373/14 P, EU:C:2015:427, punkterna 90 och 91).
- 278 Det står härvid klart att vissa samordnade beteenden, såsom horisontell prissättning av karteller, i sig kan anses vara förenade med risker för en negativ inverkan på i synnerhet varors och tjänsters pris, kvantitet eller kvalitet, varför det inte anses nödvändigt att vad gäller tillämpningen av artikel 101 FEUF visa att de ger ett konkret resultat på marknaden. Dessutom visar erfarenheten att sådana

beteenden minskar produktionen och höjer priserna, vilket leder till en felaktig fördelning av resurserna, vilket särskilt drabbar konsumenterna (dom av den 11 september 2014, CB/kommissionen, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, punkt 51, dom av den 26 november 2015, Maxima Latvija, C-345/14, EU:C:2015:784, punkt 19, och dom av den 15 december 2016, Philips och Philips France/kommissionen, T-762/14, ej publicerad, EU:T:2016:738, punkt 56).

- 279 När det gäller sådana avtal, som utgör särskilt allvarliga överträdelser av konkurrensrätten, kan bedömningen av det ekonomiska och rättsliga sammanhang i vilket förfarandet ingår således begränsas till vad som visar sig vara absolut nödvändigt för att dra slutsatsen att det rör sig om en konkurrensbegränsning genom syfte (se dom av den 27 april 2017, FSL m.fl./kommissionen, C-469/15 P, EU:C:2017:308, punkt 107 och där angiven rättspraxis).
- 280 I det aktuella fallet har sökanden kritiserat kommissionen för att den ansåg att den aktuella konkurrensbegränsande samverkan utgjorde en konkurrensbegränsning genom syfte, utan att ens ha prövat vare sig de aktuella produkternas beskaffenhet eller strukturen och de faktiska villkoren på den eller de relevanta marknaderna (se punkt 269 ovan).
- 281 Denna invändning kan emellertid inte godtas. I enlighet med den rättspraxis som anges i punkterna 278 och 279 ovan och med beaktande av de inneboende egenskaperna hos den horisontella samverkan i fråga, som avsåg prissättning och därför utgjorde en särskilt allvarlig överträdelse av konkurrensreglerna, kunde kommissionen göra en lämplig analys av det ekonomiska och rättsliga sammanhang i vilket denna samverkan ingick, utan att det var nödvändigt att i detalj undersöka de aktuella produkternas beskaffenhet samt strukturen och de faktiska villkoren på den eller de relevanta marknaderna. Med beaktande av föremålet för överträdelsen och dess allvar blir dessa aspekter faktiskt sekundära.
- 282 Följaktligen kunde kommissionen med rätta i skäl 142 i det angripna beslutet bedöma att överträdelsen var konkurrensbegränsande genom syfte, eftersom sökanden deltog i horisontella konkurrensbegränsande arrangemang som ingick i en samlad plan med ett och samma syfte att påverka priserna med, å ena sidan, införandet av skrotavgiften och, å andra sidan, samordningen av priser för enskilda kunder.
- 283 Vad särskilt gäller den första delen av kartellen, har kommissionen närmare angett i skäl 143 i det angripna beslutet, att deltagarna i den aktuella överträdelsen samordnade sitt beteende i syfte att undanröja osäkerhet sinsemellan vad gäller en väsentlig del av priset, eftersom metallskrot utgjorde 25 till 45 procent av tillverkningskostnaden för stålslipmedel medan marknaden för metallskrot kännetecknades av kraftiga svängningar i inköpspriset samt betydande prisskillnader mellan unionens medlemsstater.
- 284 Vidare bör det påpekas att sökanden, varken under det administrativa förfarandet eller i sina inlagor till tribunalen, har framfört något konkret argument eller ens hävdats att kartellen hade medfört någon särskild komplexitet eller särskilda egenskaper som krävde en mer grundlig analys av det ekonomiska och rättsliga sammanhanget för att i enlighet med den rättspraxis som anges i punkt 277 ovan avgöra om en sådan konkurrensbegränsande samverkan omfattade avtal som till sin art kunde anses som skadliga för den normala konkurrensen.
- 285 Det ska följaktligen slås fast att kommissionen inte gjorde någon felaktig bedömning när den fann att den aktuella kartellen i sig uppvisade en tillräcklig grad av skadlighet för konkurrensen, eftersom den hade till syfte att hindra, begränsa eller snedvrیدا priskonkurrensen till nackdel för konsumenterna.
- 286 Härav följer att invändningen om att det inte föreligger konkurrensbegränsning genom syfte inte kan godtas.

- 287 Mot bakgrund av det ovan anförda ska den andra invändning som sökanden framställt om bristande bevis på konkurrensbegränsande effekter (se punkt 270 ovan) anses vara verkningslös. Med beaktande av kartellens konkurrensbegränsande syfte, kan bedömningen av dess effekter i vart fall inte ha någon inverkan på kommissionens konstaterande att det skett en överträdelse.
- 288 Talan kan således inte vinna bifall på någon del av den tredje grunden.

D. Den fjärde grunden: Varaktigheten av sökandens deltagande i överträdelsen och preskriptionstider

1. Parternas argument

- 289 Sökanden har i andra hand bestritt varaktigheten av sitt deltagande i kartellen. Kommissionen har inte lagt fram några bevis för att styrka att ett sådant deltagande skulle ha fortsatt fram till den 16 maj 2007, den dag då mötet i Milano skulle ha ägt rum, som enligt kommissionen utgör den "sista kontakten mellan Pometon och de andra deltagarna i överträdelsen vad avser skrotavgiften" (skälen 55 och 163 i det angripna beslutet).
- 290 Sökanden har i huvudsak förklarat att inget "olagligt" möte hölls den 16 maj 2007 som sökanden skulle ha deltagit i. I den andra redogörelsen av den som ansökt om förmånlig behandling anges endast ett möte i Milano den 17 maj 2007. Denna dag bekräftas av två interna mejl av den 17 maj 2007 från Ervin i vilka det redogjordes för mötets innehåll.
- 291 Under alla omständigheter är sökandens deltagande i ett sådant möte, den 16 maj 2007, knappast troligt, eftersom den inte hade något intresse av att träffa sina konkurrenter för att diskutera möjligheten att fortsätta med den konkurrensbegränsande samverkan i fråga om skrotavgiften samma dag då den skulle skriva under avtalet om överlåtelse av sin stålslipmedelverksamhet. I detta hänseende skulle kommissionens argument att det är troligt att ett sådant möte har ägt rum, att överlåtelseavtalet upprättades samma dag av på en notariatbyrå som ligger i närheten av den plats där mötet ägde rum och att Ervin inte har underrättats därom, innebära att man ålägger sökanden att bevisa att mötet inte ägt rum, vilket i slutändan skulle utgöra ett krav att bevisa något som inte kan bevisas (*probatio diabolica*).
- 292 Slutligen anser sökanden, i brist på bevis, att slutet av överträdelseperioden på sin höjd och för sökandens del sammanfaller med de sista hemliga kontakter som påstås kan tillskrivas Pometon, nämligen mötet av den 9 juni 2005, eller senast med mejlet av den 18 november 2005 (se punkterna 153, 154 och 215 ovan).
- 293 Sökanden drar i det här skedet därför slutsatsen att i och med att det har gått mer än fem år mellan slutet av sitt deltagande i kartellen den 9 juni 2005 och delgivningen den 15 juni 2015 av den åtgärd som leder till att preskriptionsfristen avbryts, är kommissionens befogenhet att utdöma böter preskriberad i enlighet med artikel 25.1 i förordning nr 1/2003.

2. Tribunalens bedömning

- 294 Det är inledningsvis nödvändigt att fastställa huruvida kommissionen har styrkt varaktigheten av sökandens deltagande i den aktuella kartellen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 24 mars 2011, Viega/kommissionen, T-375/06, ej publicerad, EU:T:2011:106, punkt 36).

- 295 Kommissionen är följaktligen – när bevisning saknas som gör det möjligt att direkt fastställa överträdelsens varaktighet – skyldig att stödja sig på bevisning som hänför sig till omständigheter som ligger tillräckligt nära i tiden för att det rimligen ska kunna antas att överträdelsen fortsatt oavbrutet mellan två exakta datum (dom av den 19 maj 2010, IMI m.fl./kommissionen, T-18/05, EU:T:2010:202, punkt 88).
- 296 I förevarande fall och först framgår det av tribunalens prövning av den andra grunden att kommissionen har styrkt att sökanden deltagit i ett antal möten och i andra hemliga kontakter, åtminstone mellan den 3 augusti 2003, den dag då avtalet om skrotavgiften ingicks (se punkt 129 ovan) och mejlväxlingen 16–18 november 2005 mellan Würth och Pometon (se punkt 153 ovan).
- 297 Vidare har kommissionen även fastställt att sökanden har varit inblandad i förberedelsen av mötet i Milano, som planerats till den 16 och den 17 maj 2007.
- 298 Vad beträffar frågan huruvida sökanden deltog i mötet i Milano, bör det påpekas att sökanden med rätta gjort gällande att kommissionen har vänt om bevisbördan genom att endast hävda att det är sannolikt att ett första möte – i vilket sökanden deltog – hölls den 16 maj 2007 för att diskutera huruvida den konkurrensbegränsande samverkan skulle fortsätta, och åtföljdes av ett andra möte den 17 maj 2007.
- 299 I detta sammanhang kan den omständigheten, som kommissionen har åberopat, att mötesplatsen ligger nära den notariatbyrån där avtalet om Pometons överlåtelse av sin verksamhetsgren inom sektorn för stålslipmedel till Winoa upprättades den 16 maj 2007 inte utgöra ett tillräckligt allvarligt och tillförlitligt bevis på att ett konkurrensbegränsande möte hölls samma dag. Däremot anges i den andra redogörelsen från den som ansökt om förmånlig behandling endast ett möte i Milano den 17 maj 2007. Det går emellertid inte att anta att sökanden deltog i ett konkurrensbegränsande möte dagen innan.
- 300 Men oavsett huruvida sökanden närvarade vid ett sådant möte som det påstås skulle ha hållits den 16 maj 2007, stöds sökandens deltagande i den aktuella kartellen, före överlåtelsen av dess verksamhet inom sektorn för stålslipmedel till Winoa den 16 maj 2007, i det angripna beslutet av en uppsättning tillräckligt tungt vägande, exakta och samstämmiga bevis för att styrka att Pometon var direkt inblandad i den aktuella enskilda och pågående överträdelsen under den period som föregick överlåtelsen.
- 301 I synnerhet framgår det av Ervins interna mejl av den 20 mars 2007, som åberopats i skäl 52 i det angripna beslutet – vilket inte har bestritts av sökanden och där det anges att företrädarna för Winoa och Pometon hade bett mejlets avsändare om att delta i ett möte som skulle hållas den 16 och den 17 maj 2007 i Milano för att diskutera tillämpningen av beräkningsformeln för skrotavgiften (se punkt 155 ovan) –, att Pometon aktivt hade deltagit i kallelsen och i mötets agenda.
- 302 Den omständigheten att Pometons deltagande i detta möte inte gav upphov till tvivel hos de andra deltagarna bekräftas av Ervins interna mejl av den 19 april 2007 (se punkt 228 ovan). Dessutom tyder Ervins interna mejl av den 17 maj 2007 (skäl 55 i det angripna beslutet) på att kartelldeltagarna före mötet i Milano hade underrättades om att Pometons berörda verksamhetsgren skulle överlätas till Winoa. Det framgår nämligen av mejlet att dess avsändare, som var anställd av Ervin och närvarade vid mötet den 17 maj 2007, var förvånad över att B, som innan han anställdes av Winoa från och med överlåtelsen den 16 maj 2007 var en av sökandens företrädare, intog en reserverad hållning under detta möte.

- 303 Slutligen visar innehållet i Ervins interna mejl av den 20 mars och den 19 april 2007 (se punkterna 227 och 228 ovan) och Winoas interna mejl av den 26 april 2007 (se punkt 229 ovan) att Pometon, åtminstone under de två månader som föregick dess utträde ur marknaden för stålslipmedel, inte bara har spelat en aktiv roll vad gäller den första delen av kartellen, utan också varit inblandad i den andra delen.
- 304 Eftersom kommissionen vederbörligen har styrkt att sökanden varit direkt inblandad i hemliga kontakter avseende båda delarna av kartellen mellan den 3 oktober 2003 och den 18 november 2005 (se punkt 296 ovan), samt under de två månader som föregick dess utträde ur marknaden den 16 maj 2007 (se punkterna 297–303 ovan), ska det prövas huruvida den bristande bevisningen för konkurrensbegränsande kontakter under en period på nästan 16 månader mellan den 18 november 2005 och mars 2007 tyder på att sökanden faktiskt hade avbrutit sitt deltagande i kartellen under denna period, såsom den antyder (se punkt 292 ovan), innan den återupptog och upprepade sitt deltagande i samma överträdelse några månader innan den trädde ut ur marknaden för stålslipmedel (se, för ett motsvarande synsätt, dom av den 15 september 2016, Philip Morris/kommissionen, T-18/15, ej publicerad, EU:T:2016:487, punkt 97).
- 305 Huruvida den period som ligger mellan två uttryck för beteenden som utgör överträdelser är tillräckligt lång för att utgöra ett avbrott i överträdelsen ska bedömas mot bakgrund av den aktuella kartellens verksamhet (dom av den 19 maj 2010, IMI m.fl./kommissionen, T-18/05, EU:T:2010:202, punkt 89, se även, för ett liknande resonemang, dom av den 24 mars 2011, Tomkins/kommissionen, T-382/06, EU:T:2011:112, punkt 51).
- 306 I synnerhet är det i detta sammanhang och på grundval av en helhetsbedömning av samtliga de uppgifter som finns tillgängliga som det ska göras en konkret bedömning av huruvida denna period var tillräckligt lång för att möjliggöra för de andra kartelldeltagarna att förstå det aktuella företagets avsikt att avbryta sitt deltagande. En sådan uppfattning är avgörande för att fastställa huruvida detta företag har velat ta avstånd från det otillåtna avtalet (se, för ett liknande resonemang, dom av den 20 januari 2016, Toshiba Corporation/kommissionen, C-373/14 P, EU:C:2016:26, punkterna 62 och 63).
- 307 I detta avseende bör det erinras om att det tysta medgivandet av ett olagligt initiativ, i avsaknad av ett öppet avståndstagande från innebörden av detta eller ett avslöjande för de administrativa enheterna, kommer att uppmuntra till fortsatt överträdelse och äventyra upptäckten av denna. Samförståndet utgör ett passivt deltagande i överträdelsen som alltså kan ådra det berörda företaget ansvar för ett enda avtal. Den omständigheten att ett företag underlåter att rätta sig efter resultaten av ett möte med konkurrensbegränsande syfte innebär inte heller att företagets ansvar på grund av att det har deltagit i kartellen bortfaller, så länge det inte öppet tagit avstånd från mötets innehåll (se dom av den 26 januari 2017, Duravit m.fl./kommissionen, C-609/13 P, EU:C:2017:46, punkt 136 och där angiven rättspraxis).
- 308 I förevarande fall och med beaktande av särdragen i kartellen i fråga, kan det på grundval av att det saknas hemliga kontakter mellan sökanden och de andra kartelldeltagarna, även under den ovan nämnda perioden på nästan 16 månader inte anses att sökanden hade avbrutit sitt deltagande i kartellen. Kartellen kännetecknades nämligen å ena sidan av den automatiska tillämpningen av skrotavgiften (se punkt 147 ovan) och å andra sidan av nära samband mellan bägge delarna av kartellen (se punkterna 228, 256 och 303 ovan), samt av att det, med undantag för den tyska marknaden, saknades ett strukturerat upplägg för kontakterna mellan deltagarna för att genomföra samordningen avseende enskilda kunder, sporadiska kontakter skedde endast vid oenighet (se punkt 222 ovan).
- 309 I samband med en sådan enskild och pågående överträdelse har sökanden dock inte åberopat några omständigheter på grundval av vilka det kan antas att hemliga kontakter trots allt var nödvändiga för att oavbrutet fortsätta dess deltagande i kartellen under den perioden 9 juni 2005–mars 2007. Den hänvisar i synnerhet inte till någon omständighet som skulle ha påverkat kartellens verksamhet såsom

framgår av de bevisuppgifter som kommissionen lämnat, och under denna period skulle ha krävt att den skulle ta kontakt med de övriga kartelldeltagarna i syfte att åter väcka liv i kartellen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 17 maj 2013, Trelleborg Industrie och Trelleborg/kommissionen, T-147/09 och T-148/09, EU:T:2013:259, punkt 65).

- 310 Med beaktande av kartellens kännetecken (se punkt 308 ovan), kunde den omständigheten att sökanden inte deltog i möten och andra hemliga kontakter under den period på 16 månader som nämns ovan således inte tolkas av de andra deltagare som ett avståndstagande från kartellen, särskilt inte när Pometon hade drivit på införandet av systemet för skrotavgiften och aktivt bidragit till dess inrättande (se punkterna 129 och 130 ovan).
- 311 Den omständigheten att sökanden spelat en aktiv roll i förberedelsen av mötet i Milano och inte har meddelat de övriga kartelldeltagarna i förväg om att den skulle överlåta sin verksamhetsgren inom sektorn för stålslipmedel till Winoa vittnar om en fortsättning av det rättsstridiga beteendet hos Pometon och Winoa. Denna kontinuitet framgår för övrigt tydligt av T:s mejl av den 28 maj 2008 (se punkt 231 ovan).
- 312 Av alla dessa skäl, även om sökandens deltagande i kartellen inte stöds av direkt och skriftlig bevisning som täcker hela överträdelseperioden mellan den 3 oktober 2003 och den 16 maj 2007, framgår dess fortlöpande deltagande tydligt av den helhetsbedömning av de bevisuppgifter som kommissionen har ingett som ömsesidigt stödjer varandra och på så sätt gör det möjligt att fastställa sökandens ansvar för hela referensperioden (se, för ett liknande resonemang, dom av den 26 januari 2017, kommissionen/Keramag Keramische Werke m.fl, C-613/13 P, EU:C:2017:49, punkt 55).
- 313 Därför, och i avsaknad av uppgifter om vederbörandes avståndstagande från den konkurrensbegränsande samverkan, har kommissionen styrkt att Pometon inte avbrutit sitt deltagande i den enskilda och pågående överträdelsen i fråga, även om kommissionen för en period på 16 månader inte hade några direkta bevis på hemliga kontakter (se, för ett liknande resonemang, dom av den 16 juni 2015, FSL m.fl./kommissionen, T-655/11, EU:T:2015:383, punkt 481).
- 314 Följaktligen var kommissionens befogenhet att påföra Pometon böter, mot bakgrund av att Pometon deltog i kartellen fram till den 16 maj 2007 och att kommissionen genomförde inspektioner hos företaget redan från juni 2010 och inledde förfarandet bland annat gentemot det den 16 januari 2013 (se punkterna 6 och 7 ovan), inte preskriberad när det angripna beslutet antogs inom de lagenliga frister som fastställs i artikel 25 i förordning nr 1/2003.
- 315 Talan kan således inte vinna bifall på någon del av den fjärde grunden.
- 316 Mot bakgrund av att tribunalen konstaterat att det inte fanns underlag för den andra, den tredje och den fjärde grunden för att ifrågasätta de rättsstridiga beteenden som tillskrivits Pometon och dess deltagande under perioden 3 oktober 2003–16 maj 2007 i den enskilda och pågående överträdelsen i fråga, ska sökandens första och andra yrkande avvisas, i den del de avser ogiltigförklaringen av artikel 1 i det angripna beslutet (se punkt 31 ovan).

E. Anpassningen av det grundläggande bötesbeloppet enligt punkt 37 i riktlinjerna för beräkning av böter

1. Parternas argument

- 317 I tredje hand har sökanden yrkat ogiltigförklaringen av böterna eller deras ändring, och gjort gällande att anpassningsnivån på det grundläggande bötesbeloppet enligt punkt 37 i riktlinjerna för beräkning av böter inte är tillräckligt motiverad och förenlig med proportionalitets- och likabehandlingsprincipen.
- 318 I detta sammanhang är de förklaringar som kommissionen lämnat inför tribunalen, inbegripet den tabell som ingavs vid förhandlingen, helt nya och kan inte åtgärda de ursprungliga bristerna i motiveringen. Dessutom inkom sökanden för sent med tabellen vid förhandlingen och därför ska avvisas.
- 319 I sina synpunkter av den 2 juli 2018 (se punkt 29 ovan), har sökanden i övrigt åberopat felaktigheter i procentsatsen för Pometons särskilda försäljning på internationell nivå för år 2006 som nämns i tabellen ovan och som kommissionen beaktat för att fastställa anpassningsnivån för den. Procentsatsen uppgår inte till 21 procent, utan till 31 procent.
- 320 Kommissionen har för sin del hävdatt att de skäl som anförs i skälen 228 och 229 i det angripna beslutet (se punkterna 345 och 346 nedan) gör det möjligt att få en god förståelse för de kriterier som den tillämnat för att beräkna anpassningen av det grundläggande bötesbeloppet. Härav framgår nämligen att kommissionen beviljade sökanden en exceptionell nedsättning, liknande den som beviljades de fyra andra företag som berörs av förlikningsbeslutet, i syfte att fastställa en bötesnivå i proportion till Pometons eget ansvar, med hänsyn till allvaret och varaktigheten av dess deltagande i kartellen jämfört med andra företag som nämns ovan och dessutom att säkerställa att böterna får en avskräckande verkan.
- 321 I svarsinlagan har kommissionen förklarat att den, för att fastställa anpassningsnivån för sökanden, tillämnat en nedsättningskoefficient på 21 procent som motsvarar skillnaden mellan Pometons omsättning för slipmedelsförsäljningen och företagets sammanlagda omsättning för år 2006. Kommissionen har dock justerat procentsatsen uppåt genom att bevilja sökanden ytterligare en nedsättning med 39 procent på grund av Pometons kortare deltagande i kartellen, dess relativt ringa omfattning och det faktum att den inte hade ett mycket varierat sortiment av produkter. I dupliken har kommissionen medgett att procentsatsen för Pometons särskilda försäljning inom EES för år 2006 i själva verket har legat på 23,7 procent, och gjort gällande att skillnaden med procentsatsen på 21 procent som den hade beaktat kompenserades av justeringen.
- 322 Vid förhandlingen har kommissionen angett att den hade baserat sig på förhållandet mellan värdet av den särskilda försäljningen på internationell nivå och den globala omsättningen för vart och ett av de berörda företagen, såsom kompakt men fullständigt anges i skälen 228 och 229 i det angripna beslutet, och inte på procentsatsen för försäljningen inom EES.
- 323 Vad särskilt avser kvoten på Pometons totala, särskilda försäljning, har kommissionen – i sina skriftliga yttranden om sökandens påstående (se punkt 319 ovan) om en felaktig procentsats på 21 procent som anges i tabellen som ingavs vid förhandlingen – med styrkande handlingar gjort gällande, att den grundat sig på de sifferuppgifter som sökanden lämnat som svar på dess begäran om upplysningar under det administrativa förfarandet.
- 324 Kommissionen har vid förhandlingen även angett att den, för att säkerställa likabehandling och garantera rättvisa, hade justerat procentsatsen för den särskilda försäljningen på internationell nivå som nämns ovan för var och en av kartelldeltagarna i syfte att inte i orimligt hög utsträckning gynna

de företag vars särskilda försäljning hade en synnerligen stor inverkan på den globala omsättningen. Justeringen gjordes på grundval av följande tre kriterier som anges i den tabell som ingavs vid förhandlingen. Tabellen innehåller också de uppgifter som avser sökanden.

- 325 Det viktigaste kriteriet var att diversifiera försäljningen. Sökanden erhöll således den största nedsättningen (med 39 procent), huvudsakligen eftersom dess försäljning var mycket diversifierad, i motsats till Ervin, Winoa, och MTS som har straffats (med 13 procent, 8 procent respektive 4 procent) på grund av koncentrationen av deras innehav (88 procent för Ervin, 83 procent för Winoa och 94 procent för MTS). De två andra kriterierna var företagets storlek och dess "begränsade" eller "obegränsade" roll i överträdelsen.

2. Tribunalens bedömning

a) Upptagande till prövning av den tabell som ingavs vid förhandlingen och kommissionens begäran om konfidentiell behandling

- 326 Mot bakgrund av att sökanden har framställt en invändning om rättegångshinder mot den tabell som kommissionen ingav vid förhandlingen, är det nödvändigt att först pröva ett sådant rättegångshinder.
- 327 Inledningsvis ska det erinras om att, enligt artikel 85.3 i rättegångsreglerna, "parterna får undantagsvis ge in bevis eller inkomma med bevisuppgift innan den muntliga delen av förfarandet har avslutats, under förutsättning att de anger godtagbara skäl till att detta inte har gjorts tidigare".
- 328 I det särskilda sammanhang som föreligger i förevarande tvist, utgör kommissionens framläggande av handlingen vid förhandlingen en följd av de frågor som tribunalen ställt och innehåller de uppgifter som behövs för att den ska kunna identifiera och bedöma de kriterier som denna institution tillämpar vid beräkningen av de böter som ålagts sökanden (se punkterna 366 och 376 nedan), varför den för övrigt uppmanats att avge sina skriftliga yttranden om de uppgifter som anges i denna tabell. Framläggandet av denna handling vid förhandlingen förefaller därför vara motiverat i den mening som avses i artikel 85.3 i rättegångsreglerna.
- 329 Vidare är det nödvändigt att avslå den begäran om konfidentiell behandling som kommissionen muntligen framställt vid förhandlingen vad gäller vissa uppgifter i den ovan nämnda tabellen, som kommissionen motiverar enbart av den anledning att de berörda företagen hade frågats därom av just kommissionen och ansett att dessa uppgifter borde förbli konfidentiella.
- 330 Enligt fast rättspraxis, ska uppgifter som har varit hemliga eller konfidentiella men som är äldre än fem år eller mer, på grund av den tid som förflutit, i princip anses avse äldre förhållanden och därför ska anses ha förlorat sin hemliga eller konfidentiella karaktär, såvida inte den part som åberopar denna karaktär, i undantagsfall, visar att uppgifterna trots sin ålder, fortfarande är väsentliga för dess eller berörda tredje parter ställning på marknaden (dom av den 14 mars 2017, Evonik Degussa/kommissionen, C-162/15 P, EU:C:2017:205, punkt 64).
- 331 I förevarande fall kan det konstateras att uppgifterna i den ovan nämnda tabellen inte längre är av konfidentiell karaktär. När det först gäller värdet av den totala, särskilda försäljningen för varje mottagare av förlikningsbeslutet under år 2009 har kommissionen inte framfört något argument för att anta att sådana uppgifter, trots de numera avser äldre förhållanden, utgör ytterligare en väsentlig del av de berörda företagens ställning på marknaden. Därutöver har de olika justeringar som kommissionen gjort för att fastställa nivån på anpassningarna av de grundläggande bötesbeloppen för dessa företag inte något samband med deras försäljningspolitik och därför kan de inte vara konfidentiella. Slutligen har de andra uppgifter som återges i den aktuella tabellen redan förklarats som icke-konfidentiella i beslut av den 4 maj 2018, Pometon/kommissionen (T-433/16), citerat i punkt 26 ovan.

332 Följaktligen ska framläggandet av den aktuella tabellen, om än i ett sent skede, anses kunna tas upp till prövning och det finns inga skäl till att i denna dom och gentemot allmänheten bortse från vissa av de uppgifter som den innehåller.

b) Yrkandet om ogiltigförklaring av bötesbeloppet på grund av åsidosättande av motiveringsskyldigheten

333 Sökanden har i huvudsak hävdade att kommissionen inte har styrkt anpassningen av det grundläggande bötesbelopp som den har gjort i enlighet med punkt 37 i riktlinjerna för beräkning av böter.

1) Inledande synpunkter på rättspraxis avseende den motivering som krävs vid åläggande av böter

334 Inledningsvis ska det påpekas att kraven på att motivera böter som påförs som kommissionen, i samband med ett ordinarie förfarande eller ett förlikningsförfarande avseende en viss kartell, är skyldig att uppfylla även är tillämpliga på hybridförfaranden, även om förfarandet är ett tidsförskjutet sådant (se, analogt, dom av den 13 december 2016, Printeos m.fl./kommissionen, T-95/15, EU:T:2016:722, punkt 47).

335 Även om förlikningsförfarandet och det ordinarie förfarandet vid överträdelser är två skilda förfaranden, framför allt med beaktande av de särskilda ändamål som de eftersträvar, regleras båda nämligen i det ursprungliga beslutet att inleda utredningen av kartellen som kommissionen antog på grundval av artikel 2 i förordning nr 773/2004 (se punkt 7 ovan) och svarar mot mål av allmänt samhällsintresse, som består i att undanröja den aktuella konkurrensbegränsande praxis till förmån för de konsumenter som berörs på den relevanta marknaden.

336 Vidare ska skälen för ett beslut varigenom böter åläggs till följd av åsidosättande av artikel 101 FEUF bland annat göra det möjligt för de företag som beslutet riktar sig till att identifiera och förstå de faktiska kriterier som kommissionen använt för att fastställa böterna, samt att kontrollera om dessa kriterier har tillämpats i enlighet med likabehandlings- och proportionalitetsprincipen.

337 När det mer specifikt gäller den exceptionella anpassningen av det grundläggande bötesbeloppet, ska det erinras om att, enligt punkt 37 i riktlinjerna, ”särskilda aspekter i ett visst ärende eller behovet av att uppnå en avskräckande effekt i ett visst fall kan anses utgöra grund för att kommissionen avviker från den allmänna metoden för beräkning av böter som anges i riktlinjerna”.

338 När kommissionen beslutar att avvika från den allmänna metod som anges i riktlinjerna för beräkning av böter, ska motiveringen vara desto mer exakt, då punkt 37 i riktlinjerna begränsas till en vag hänvisning till att ”omständigheterna i ett enskilt ärende kräver det” och således ger kommissionen ett stort utrymme för skönsmåsig bedömning för att, som i det aktuella fallet, göra en exceptionell anpassning av grundbeloppen för de berörda företagens böter (se dom av den 13 december 2016, Printeos m.fl./kommissionen, T-95/15, EU:T:2016:722, punkt 48 och där angiven rättspraxis).

339 Det är emellertid just under sådana omständigheter att motiveringsskyldigheten av en akt som är rättsligt bindande, vilket numera motsvarar den grundläggande rättighet som har stadfäst i artikel 41.2 c i stadgan, har den rättsliga räckvidd som kännetecknar ett lagkrav för att säkerställa skyddet av allas rätt till god förvaltning från unionens institutioners, organs, kontors eller byråers sida (se, för ett liknande resonemang, dom av den 21 november 1991, Technische Universität München, C-269/90, EU:C:1991:438, punkt 14).

340 Vid fastställandet av nivån på den exceptionella anpassningen av det grundläggande bötesbeloppet, är kommissionen i princip skyldig att tillämpa samma kriterier och beräkningsmetod för alla parter i kartellen och bedöma för var och en av dem, i enlighet med likabehandlingsprincipen, de uppgifter som den grundar sig på.

- 341 När det gäller hybridförfaranden såsom i förevarande fall, omfattar den motiveringskyldighet som åvilar kommissionen alla relevanta uppgifter som krävs för att bedöma huruvida det företag som vägrade nå en förlikning befann sig i en jämförbar situation som sina konkurrenter som var mottagare av förlikningsbeslutet och huruvida en eventuell lika eller olik behandling av dessa situationer var objektivt berättigad (se, analogt, dom av den 13 december 2016, Printeos m.fl./kommissionen, T-95/15, EU:T:2016:722, punkt 49).
- 342 I förevarande fall är det nödvändigt att pröva huruvida skälen för det angripna beslutet gjorde det möjligt att förstå den beräkningsmetod och de kriterier som kommissionen tillämpat när den fastställde nivån på den anpassning som gjorts gentemot sökanden och således bedöma proportionaliteten av denna exceptionella anpassning och dess förenlighet med likabehandlingsprincipen.
- 343 I det sammanhanget bör det dock erinras om att likabehandlingsprincipen eller icke-diskrimineringsprincipen endast åsidosätts i de fall då lika situationer behandlas olika eller då olika situationer behandlas lika, såvida det inte finns sakliga skäl för en sådan behandling (dom av den 14 maj 2014, Donau Chemie/kommissionen, T-406/09, EU:T:2014:254, punkt 238). Proportionalitetsprincipen innebär i det sammanhanget att kommissionen ska fastställa böterna i proportion till de kriterier som har beaktats vid bedömningen av hur allvarlig överträdelsen var och att den då ska tillämpa dessa kriterier konsekvent och på ett sätt som är sakligt motiverat (dom av den 5 oktober 2011, Romana Tabacchi/kommissionen, T-11/06, EU:T:2011:560, punkt 105, och dom av den 20 maj 2015, Timab Industries och CFPR/kommissionen, T-456/10, EU:T:2015:296, punkt 161).
- 344 Detta innebär att kommissionen vid fastställandet av bötesbeloppet inte får diskriminera mellan de parter som har deltagit i samma kartell vad beträffar delar och beräkningsmetod som inte kan hänföras till förlikningsförfarandets särskilda kännetecken, såsom tillämpning av en nedsättning med 10 procent vid förlikning i enlighet med punkt 32 i tillkännagivandet om förlikningsförfaranden (se dom av den 20 maj 2015, Timab Industries och CFPR/kommissionen, T-456/10, EU:T:2015:296, punkt 74 och där angiven rättspraxis).

2) Skälen för den exceptionella anpassningen av bötesbeloppet i det angripna beslutet

- 345 I skäl 228 i det angripna beslutet, under rubriken "Anpassningen av det justerade grundbeloppet", har kommissionen först och främst erinrat om att den i förlikningsbeslutet (skäl 104) hade justerat för samtliga de företag som gick med på en förlikning respektive grundbelopp av följande skäl. För det första översteg de justerade grundbeloppen det lagstadgade taket på 10 procent av den sammanlagda omsättningen som föreskrivs i artikel 23.2 i förordning nr 1/2003. För det andra stod för vart och ett av dessa företag "värdet av försäljningen av produkter som omfattades av kartellen" för en betydande del av företagets sammanlagda omsättning. För det tredje fanns det skillnader i hur varje företag som valt att nå en förlikning individuellt har deltagit i överträdelsen.
- 346 Därefter har kommissionen i skäl 229 i det angripna beslutet i huvudsak konstaterat att det, mot bakgrund av de särskilda omständigheterna i det aktuella fallet och med hänsyn till behovet av att säkerställa att likabehandlingsprincipen iakttas, var lämpligt att utöva sitt utrymme för skönsässig bedömning och att även på Pometon tillämpa punkt 37 i riktlinjerna för beräkning av böter, av följande skäl. För det första översteg det grundläggande bötesbelopp som justerats på grund av förmildrande omständigheter det lagstadgade taket på 10 procent av den totala omsättning som föreskrivs i artikel 23.2 i förordning nr 1/2003. För det andra fanns det skillnader mellan Pometons eget deltagande i överträdelsen och de andra kartelldeltagarnas eget deltagande. För det tredje skulle bötesbeloppet fastställas på en nivå som står i proportion till den överträdelse som begåtts av Pometon och vara tillräckligt avskräckande.

- 347 Det framgår således av det angripna beslutet att kommissionen enligt punkt 37 i riktlinjerna om böter beviljade sökanden en särskild nedsättning, som den hade gjort i förlikningsbeslutet avseende de övriga företag som deltog i kartellen, på grund av att det grundläggande bötesbelopp som justerats, vad gäller såväl Pometon som de övriga kartelldeltagarna, hade överstigit det föreskrivna taket på 10 procent av den sammanlagda omsättningen för det berörda företaget.
- 348 Kommissionen har därför tydligt angett skälen för att den använde en sådan exceptionell anpassning, nämligen behovet av att i enlighet med rättspraxis beakta den individuella ansvarsgraden för varje part som deltog i kartellen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 16 juni 2011, Putters International/kommissionen, T-211/08, EU:T:2011:289, punkt 75).
- 349 Däremot ger skälen för det angripna beslutet inte tillräckligt exakta uppgifter om den beräkningsmetod som använts och de bedömningskriterier som beaktats för att särskilja den nedsättningsgrad som beviljades sökanden från de som gäller för övriga kartelldeltagare på grundval av varje företags eget ansvar. I skäl 229 i beslutet har kommissionen huvudsakligen och i allmänna ordalag hänvisat till att det fanns skillnader mellan Pometons eget deltagande och de andra kartelldeltagarnas eget deltagande, samt till behovet av att fastställa ett bötesbelopp som stod i proportion till den överträdelse som begåtts av detta företag och som skulle vara tillräckligt avskräckande.
- 350 Det enda konkreta indiciet framgår i detta avseende av skälen 228 och 229 i det angripna beslutet och följer av att kommissionen, för de företag som har varit föremål för förlikningsbeslutet, bland de skäl som motiverat en sådan exceptionell anpassning, har angett att värdet av den särskilda försäljningen svarade för en stor del av den sammanlagda omsättningen för vart och ett av dem. Omvänt nämns denna omständighet inte bland de skäl som motiverar den nedsättning som beviljats sökanden.
- 351 Endast den omständigheten att denna faktor inte nämnts vad gäller sökanden kan emellertid inte förklara skillnaden mellan den nedsättningsgrad som denne beviljats och den som de andra kartelldeltagarna beviljats.
- 352 Av varken innehållet i det angripna beslutet eller i förlikningsbeslutet framgår att kommissionen huvudsakligen stödde sig, såsom den påpekat vid förhandlingen, på förhållandet mellan värdet av den särskilda försäljningen för vart och ett av de berörda företagen på internationell nivå och dess sammanlagda omsättning under det sista fullständiga året då denne deltog i överträdelsen.
- 353 I detta avseende är ordalydelsen i skäl 228 i det angripna beslutet, enligt vilket ”värdet av försäljningen av de produkter som omfattades av kartellen stod för en stor del av [den] sammanlagda omsättningen för [mottagarna av förlikningsbeslutet]” (se punkt 345 ovan) i vart fall en tvetydig formulering.
- 354 I avsaknad av förklaringar förefaller denna formulering hänvisa, inom ramen för det angripna beslutet och för förlikningsbeslutet, till värdet av den särskilda försäljningen för vart och ett av de företag som är mottagare av förlikningsbeslutet på EES-nivå, som motsvarar kartellens geografiska tillämpningsområde. I dessa beslut hänvisas emellertid inte vid något tillfälle till värdet av den särskilda försäljningen för de berörda företagen på internationell nivå, vilket för övrigt inte återspeglar deras eget deltagande i kartellen, såsom det hänvisas till i skäl 229 i det angripna beslutet (se punkt 346 ovan).
- 355 Det förhållandet, som kommissionen åberopat vid förhandlingen, att kommissionen, när den fastställde en kvot i förhållande till den sammanlagda omsättningen för de berörda företagen, även beaktade, för enhetlighetens skull, deras totala, särskilda försäljning snarare än inom EES, framgår inte på något sätt av det angripna beslutet. Härvidlag, i det sammanhang som beskrivs i punkterna 353 och 354 ovan, räcker hänvisningen i skäl 228 i det angripna beslutet (se punkt 345 ovan) till den sammanlagda omsättningen för de företag som är mottagare av förlikningsbeslutet inte för att förstå att nämnda institution grundade sig på den totala, särskilda försäljningen för vart och ett av dessa företag.

- 356 Därutöver har kommissionen i dupliken själv medgett att sökandens korrekta procentsats låg på 23,7 procent, och inte 21 procent, som motsvarade förhållandet mellan Pometons särskilda försäljning inom EES (skäl 210 i det angripna beslutet) och dess sammanlagda omsättning för år 2006. Det var först vid förhandlingen som kommissionen angav att den i själva verket hade grundat sig på förhållandet mellan värdet av den särskilda försäljningen på internationell nivå för vart och ett av de berörda företagen under det sista fullständiga året då det deltog i kartellen och dess sammanlagda omsättning (se punkterna 321 och 322 ovan).
- 357 Sökanden har även med rätta betonat, att skälen för det angripna beslutet inte gör det möjligt att identifiera den beräkningsmetod som kommissionen använt för att fastställa anpassningarnas nivå och att därför med beaktande av denna metod bedöma huruvida den nedsättning som den hade beviljats var förenlig med proportionalitets- och likabehandlingsprincipen.
- 358 Inget i detta beslut tyder nämligen på att kvoten mellan den totala, särskilda försäljningen och det berörda företags sammanlagda omsättning på internationell nivå, trots att det saknades hänvisningar till denna faktor, beaktades, såsom kommissionen har påpekat vid förhandlingen (se punkt 375 nedan) i beräkningen av nivån på den anpassning som sökanden beviljats för att säkerställa att böterna skulle vara proportionerliga. I synnerhet framgår det varken av detta beslut eller för övrigt av förlikningsbeslutet att kommissionen, för samtliga de företag som deltagit i överträdelsen, grundade sig på denna kvot och justerade den tillsammans med, beroende på omständigheterna, ytterligare en nedsättning eller påföljd, såsom kommissionen förklarat inför tribunalen.
- 359 Slutligen framgår det inte av det angripna beslutet att kommissionen, för att inte i orimligt hög utsträckning gynna de företag vars verksamhet var koncentrerad, anpassade den kvot som nämns ovan på grundval av de tre kriterier som anges i den tabell som kommissionen ingett vid förhandlingen om diversifieringen av sökandens försäljning, dess ”mindre storlek” och dess ”begränsade roll” i den andra delen av kartellen.
- 360 Endast det sistnämnda kriteriet om sökandens eget ansvar i överträdelsen jämfört med de andra kartelldeltagarnas ansvar anges nämligen i skäl 228 i det angripna beslutet. Av skälen för beslutet framgår inte något av de övriga bedömningskriterier som kommissionen beaktat vid fastställandet av beloppet för den exceptionella anpassningen gentemot sökanden för att säkerställa proportionaliteten av de böter som ålagts denne i förhållande till dem som ålagts andra företag.
- 361 Härav följer att skälen 228 och 229 i det angripna beslutet inte gör det möjligt att på grundval av de skäl som beslutet innehåller bedöma huruvida sökanden, mot bakgrund av den beräkningsmetod och de kriterier som kommissionen tillämpat, befann sig i en jämförbar situation eller en situation som skiljer sig från den för andra företag som berörs, och huruvida institutionen hade behandlat sökanden lika eller olika.
- 362 Den berörde ska i princip underrättas om skälen för beslutet samtidigt som den mottar det beslut som går den emot. En bristfällig motivering av det angripna beslutet kan inte rättas till genom de förklaringar om den beräkningsmetod och de kriterier som i förevarande fall tillämpats av kommissionen och som denne lämnat under förfarandet vid tribunalen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 13 december 2016, Printeos m.fl./kommissionen, T-95/15, EU:T:2016:722, punkt 46 och där angiven rättspraxis).
- 363 Mot bakgrund av samtliga dessa överväganden ska det följaktligen konstateras att det angripna beslutet innebär ett åsidosättande av motiveringsskyldigheten vad gäller procentsatsen för den exceptionella nedsättning som beviljats sökanden enligt punkt 37 i riktlinjerna.
- 364 Det tredje yrkandet ska därför bifallas i den mån det syftar till att bötesbeloppet ogiltigförklaras och följaktligen att artikel 2 i det angripna beslutet ogiltigförklaras.

c) Yrkandet om ändring av bötesbeloppet

- 365 Det bör noteras att tribunalen, oaktat ogiltigförklaringen av artikel 2 i det angripna beslutet på grund av bristande motivering, inte fråntas möjligheten att utöva sin obegränsade behörighet att pröva beslut, eftersom sökanden också yrkat att bötesbeloppet ska ändras.
- 366 Efter de förklaringar som kommissionen har lämnat i sina skrivelser och i synnerhet på grundval av den information som följer av tabellen om anpassningar av respektive grundläggande bötesbelopp som kommissionen enligt punkt 37 i riktlinjerna för beräkning av böter gjort gentemot sökanden och de fyra andra företag som förlikningsbeslutet riktat sig till, kan tribunalen nämligen känna till den beräkningsmetod och de kriterier denna institution tillämpar, både i det angripna beslutet och i förlikningsbeslutet, och således, vid utövandet av sin obegränsade behörighet att pröva beslut, bedöma huruvida de är lämpliga (se punkterna 376 och 377 ovan).
- 367 I detta avseende bör det erinras om att när unionsdomstolen utövar sin obegränsade behörighet att pröva beslut är den behörig att, utöver att enbart göra en lagenlighetsprövning av den aktuella påföljden, även ersätta den bedömning som gjorts av kommissionen – som antagit den rättsakt där påföljdens storlek ursprungligen fastställdes – med sin egen bedömning såvitt gäller fastställande av påföljdens storlek. Unionsdomstolen har däremot inte rätt att göra några ändringar av de omständigheter som utgör den överträdelse som kommissionen lagenligt har fastställt i det beslut som är föremål för tribunalens prövning (se, för ett liknande resonemang, dom av den 21 januari 2016, Galp Energía España m.fl./kommissionen, C-603/13 P, EU:C:2016:38, punkterna 75–77).
- 368 Följaktligen kan unionsdomstolen ändra det angripna beslutet, även om det inte ogiltigförklaras, för att upphäva, sätta ned eller höja ålagda böter. Utövandet av denna behörighet innebär att befogenheten att vidta sanktionsåtgärder slutgiltigt överförs till unionsdomstolen (se, för ett motsvarande synsätt, dom av den 15 oktober 2002, Limburgse Vinyl Maatschappij m.fl./kommissionen, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P till C-252/99 P och C-254/99 P, EU:C:2002:582, punkterna 692 och 693, dom av den 26 september 2013, Alliance One International/kommissionen, C-679/11 P, ej publicerad, EU:C:2013:606, punkt 104, och dom av den 22 oktober 2015, AC-Treuhand/kommissionen, C-194/14 P, EU:C:2015:717, punkt 74).
- 369 I förevarande fall ankommer det således på tribunalen att, inom ramen för sin obegränsade behörighet att pröva beslut, – med tanke på kommissionens bedömning av sökandens deltagande i den aktuella enskilda och pågående överträdelsen, såsom bekräftas av prövningen av de fyra första grunder som har åberopats till stöd för förevarande talan – fastställa det lämpliga beloppet för den exceptionella anpassningen av det grundläggande bötesbeloppet med beaktande av samtliga omständigheter i det enskilda fallet (se, för ett liknande resonemang, dom av den 26 september 2013, Alliance One International/kommissionen, C-679/11 P, ej publicerad, EU:C:2013:606, punkt 104, och dom av den 16 juni 2011, Putters International/kommissionen, T-211/08, EU:T:2011:289, punkt 75).
- 370 Utövandet förutsätter, i enlighet med artikel 23.3 i förordning nr 1/2003, att den tar hänsyn till allvaret av sökandens aktuella överträdelse samt hur länge överträdelsen pågått, med iakttagande av bland annat proportionalitetsprincipen, principen att påföljder ska vara individuella och likabehandlingsprincipen. Därvid är tribunalen dock inte bunden vare sig av de vägledande regler som kommissionen definierat i sina riktlinjer för beräkning av böter (se, för ett liknande resonemang, dom av den 21 januari 2016, Galp Energía España m.fl./kommissionen, C-603/13 P, EU:C:2016:38, punkt 90 och där angiven rättspraxis), som denna institution för övrigt redan med rätta hade bortsett från i det angripna beslutet enligt punkt 37 i dessa riktlinjer (se punkt 348 ovan), eller av den beräkningsmetod som denna institution använt i förlikningsbeslutet.

- 371 Härav följer att tribunalens bedömningsbehörighet, inom ramen för det tak på 10 procent av den sammanlagda omsättningen för det berörda företaget under föregående räkenskapsår, endast begränsas av kriterierna avseende överträdelsens allvar och varaktighet som anges i artikel 23.3 i förordning nr 1/2003, som ger den behöriga myndigheten ett stort utrymme för skönsmässig bedömning, naturligtvis med förbehåll, att de principer som har nämnts i punkt 370 ovan garanteras.
- 372 Som en del av sin motiveringsskyldighet, ankommer det således på tribunalen att detaljerat redogöra för de omständigheter som beaktas vid fastställandet av bötesbeloppet (se, för ett liknande resonemang, dom av den 14 september 2016, Trafilerie Meridionali/kommissionen, C-519/15 P, EU:C:2016:682, punkt 52).
- 373 Därför bör det noteras vad gäller kriteriet avseende varaktigheten av sökandens deltagande i den enskilda och pågående överträdelsen i fråga, att detta villkor redan har beaktats i enlighet med punkt 24 i riktlinjerna för beräkning av böter när kommissionen fastställde det grundläggande bötesbelopp som inte har bestridits av sökanden. Därvid har ytterligare år av deltagande i överträdelsen således för var och en av kartelldeltagarna medfört en ökning med 100 procent av detta grundläggande belopp.
- 374 Vad gäller tillämpningen av lagkravet på att överträdelsen ska vara allvarlig (se punkt 371 ovan), framgår det av fast rättspraxis att fastställande av böter inte är en exakt räkneoperation (dom av den 5 oktober 2011, Romana Tabacchi/kommissionen, T-11/06, EU:T:2011:560, punkt 266, och dom av den 15 juli 2015, SLM och Ori Martin/kommissionen, T-389/10 och T-419/10, EU:T:2015:513, punkt 436).
- 375 Det ankommer emellertid på tribunalen att fastställa en nivå på anpassning av det grundläggande bötesbelopp som, mot bakgrund av de kriterier som den anser är lämpliga, är proportionerlig till allvaret av den överträdelse som sökanden har begått och som även är tillräckligt avskräckande.
- 376 I förevarande fall finner tribunalen det lämpligt att vid utövandet av sin obegränsade behörighet att pröva beslut först beakta Pometons eget ansvar i deltagande i den aktuella kartellen, sedan beakta företagets förmåga att, genom sitt rättsstridiga handlande, snedvrیدا konkurrensen på marknaden för stålslipmedel och, slutligen, dess storlek, genom att för var och en av dessa olika faktorer, jämföra sökandens eget ansvar och enskilda situation med dem för de övriga kartelldeltagarna.
- 377 Under omständigheterna i förevarande fall kan allvaret av överträdelsen som tillskrivs var och en av kartelldeltagarna på grundval av dessa faktorer – även om de delvis överlappar dem som beaktats av kommissionen (se punkt 325 ovan) – bättre identifieras än den faktor som kommissionen till sist har godtagit, det vill säga förhållandet mellan värdet av den särskilda försäljningen för det berörda företaget på internationell nivå och dess sammanlagda omsättning under referensåret, även om förhållandet justerats av kommissionen för att inte ”i orimligt hög utsträckning gynna” de företag vars koncentration av försäljningen på internationell nivå var synnerligen hög (se punkterna 322 och 323 ovan).
- 378 Vad först gäller den faktor som avser Pometons eget ansvar i den aktuella kartellens deltagande har det fastställts att sökanden spelat en viktig roll i den första delen av kartellen, särskilt i utvecklingen och genomförandet av skrotavgiften som automatiskt tillämpades, såsom tribunalen har konstaterat i punkterna 129, 130 och 160 ovan.
- 379 Däremot har Pometons deltagande i den andra delen av kartellen varit sporadiskt, såsom kommissionen själv också medgett och såsom har påpekats i punkt 175 ovan.
- 380 På grund av deltagandets tillfälliga karaktär skiljer sig således sökandens överträdelse från Ervins och Winoas överträdelse, som kommissionen i skäl 36 i förlikningsbeslutet hade tillskrivit ”mer regelbundna konkurrensbegränsande kontakter än de som avsåg de andra tre parterna” i kartellen, vilket rörde just samordningen avseende enskilda kunder. Dessutom gör bedömningarna i samma

skäl avseende de övriga mottagarna av detta beslut även det möjligt att konstatera att sökandens deltagande i samordningen avseende enskilda kunder var jämförbart med MTS: som kommissionen också tillskrivit tillfälliga kontakter, men att det ändå var kraftfullare än Würths. Kommissionen förfogade över betydligt färre bevisuppgifter om den senares deltagande i konkurrensbegränsande kontakter.

- 381 Det är vidare ostridigt mellan parterna att sökanden, till skillnad från de övriga fyra kartelldeltagarna, inte på något sätt har varit inblandad i avtalet om ökningen av energikostnaderna, som däremot beaktades av kommissionen vid fastställandet av de bötesbelopp som ålagts mottagarna av förlikningsbeslutet, såsom framgår av skälen 51 och 52 i nämnda beslut.
- 382 Mot bakgrund av samtliga dessa omständigheter bör det i förevarande fall beaktas att sökanden, till skillnad från Ervin och Winoa, men i likhet med MTS och Würth, generellt har spelat en mer begränsad roll i kartellen, såsom kommissionen för övrigt har angett i den tabell som den ingav vid förhandlingen.
- 383 Vad för det andra gäller faktorn avseende den konkreta påverkan av Pometons överträdelse på priskonkurrensen och den vinst som detta företag därvid uppnådde genom den konkurrensbegränsning som följt av dennes överträdelse, bör hänsyn tas till värdet av dess särskilda försäljning inom EES som uppgick till 23 686 000 euro, jämfört med Ervins vinst (13 974 000 euro), Winoas vinst (101 470 000 euro), MTS: vinst (20 978 000 euro) och Würths vinst (3 603 000 euro) under det sista fullständiga året då respektive företag deltog i överträdelsen.
- 384 I och med att den enskilda och pågående överträdelsen i fråga omfattar hela EES-området (se punkterna 265 och 266 ovan) gör värdet av det berörda företagets särskilda försäljning i detta område det möjligt att endast beakta detta företags försäljning på den relevanta marknaden som berörs av överträdelsen och således på lämpligare sätt återspeglar detta företags ekonomiska tyngd i överträdelsen och den skada som konkurrenterna har lidit, än värdet av dess särskilda försäljning på internationell nivå, som även omfattar försäljning som inte har något direkt samband med överträdelsen.
- 385 Härav följer att, i den mån procentsatsen av Pometons totala, särskilda försäljning för år 2009 som beaktats av kommissionen inte utgör en relevant omständighet för att tillämpa de kriterier som tribunalen fastställt (se punkt 376 ovan), behöver exaktheten – som sökanden ifrågasatt – av procentsatsen på 21 procent som därvid anges i den tabell som kommissionen ingav och som denna institution grundat sig på i det angripna beslutet (se punkterna 319 och 323 ovan) inte kontrolleras.
- 386 I förevarande fall visar jämförelsen av värdet av den särskilda försäljningen inom EES för vart och ett av de fem företag som deltagit i kartellen, som anges i punkt 383 ovan, att Pometons vikt i överträdelsen på grundval av detta kriterium förefaller vara fyra gånger mindre än Winoas, men att den ligger relativt nära MTS och betydligt högre än Ervins och Würths.
- 387 Emellertid måste beaktandet av denna faktor, som helt och hållet är motiverat vad gäller den första delen av kartellen och i vilken sökanden spelat en viktig roll, anpassas för att ta hänsyn till att den senare endast sporadiskt har genomfört den andra delen och alltså spelat en mer begränsad roll i kartellen än Ervin eller Winoa, såsom redan påpekats i punkt 382 ovan.
- 388 Dessutom, av rättviseskäl och genom att samtidigt garantera den avskräckande verkan som böter ska medföra, bör hänsyn också tas till storleken på respektive företag som berörs och som återspeglas av deras totala omsättning, vilka enligt rättspraxis ger en antydning – om än ungefärlig och ofullständig – om respektive företags storlek och ekonomiska styrka (se, för ett liknande resonemang, dom av den 7 september 2016, Pilkington Group m.fl./kommissionen, C-101/15 P, EU:C:2016:631, punkt 17).

- 389 Eftersom sökanden trädde ut ur marknaden för stålslipmedel i maj 2007 på grund av att den sålde sin verksamhet inom denna sektor till Winoa, bör sökandens sammanlagda omsättning för år 2006 jämföras med de andra kartelldeltagarnas omsättning för år 2009, eftersom den sammanlagda omsättningen för vart och ett av dessa fem företag under hela det sista året då det deltog i överträdelsen på ett adekvat sätt återspeglar dennes ekonomiska situation under den period då överträdelsen ägde rum.
- 390 I detta fall framgår det av de uppgifter som kommissionen lämnat efter det att en åtgärd för processledning vidtagits (se punkt 25 ovan), samt av en tabell som denna institution ingav vid förhandlingen, att Pometons omsättning för år 2006 (99 890 000 euro) inte nådde en tredjedel av Winoas omsättning (311 138 000 euro), men var betydligt högre än Ervins (70 590 766 euro), MTS: (25 082 293 euro) och Würths omsättning (11 760 787 euro) för år 2009.
- 391 Därutöver visar avvägningen, mot bakgrund av dessa olika faktorer, mellan sökandens situation och situationer för de andra mottagarna av förlikningsbeslutet först att, medan Ervin och Winoa, vars roll i kartellen var viktig, har erhållit en exceptionell nedsättning med 75 procent, MTS och Würth, i likhet med sökanden, hade spelat en begränsad roll i kartellen och beviljats en nedsättning med 90 procent respektive 67 procent. Den nedsättning som beviljats MTS kan framför allt förklaras av koncentrationen av dess verksamhet, såsom beaktats av kommissionen (se punkterna 322 och 377 ovan). Det framgår vidare av den tabell som kommissionen ingett att de tre företag vars försäljning var föga varierad, nämligen MTS, Ervin och Winoa, har därför erhållit långt större nedsättningar än Pometon och Würth, vars verksamhet var varierad.
- 392 Eftersom de olika anpassningsprocentsatser som angetts ovan och som fastställts av kommissionen för mottagarna av förlikningsbeslutet följer av att procentsatsen för den särskilda försäljningen på internationell nivå för det berörda företaget getts en framträdande roll i kommissionens beräkningsmetod, saknar nivån på dessa anpassningar relevans i förevarande fall och kan därför inte tjäna som referensvärde för tribunalens fastställande av anpassningsbeloppet för sökanden på grundval av de kriterier som den har fastställt (se punkterna 376 och 377 ovan).
- 393 Mot bakgrund av vad som anförts i punkterna 378–392 ovan, ska det göras en rättvis bedömning av samtliga de omständigheter i det enskilda fallet som nämns ovan, genom att bevilja Pometon en exceptionell nedsättningssats på 75 procent av det grundläggande bötesbelopp som justerats på grundval av förmildrande omständigheter (se punkt 19 ovan), såsom föreskrivs i det angripna beslutet.
- 394 Av samtliga dessa skäl har de böter som ålagts sökanden fastställts till 3 873 375 euro.
- 395 Slutligen ska det fjärde yrkandet ogillas, eftersom tribunalen saknar behörighet att rikta förelägganden till kommissionen.
- 396 Av det ovan anförda följer att artikel 2 i det angripna beslutet ska ogiltigförklaras, att storleken på de böter som ålagts sökanden ska fastställas till 3 873 375 euro och att talan ska ogillas i övrigt.

IV. Rättegångskostnader

- 397 Enligt artikel 134.1 i rättegångsreglerna ska tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Enligt artikel 134.3 i rättegångsreglerna ska vardera parten bära sina rättegångskostnader, om parterna ömsom tappar målet på en eller flera punkter.
- 398 I förevarande fall har vardera parten delvis tappat målet och de ska därför förpliktas att bära sina rättegångskostnader.

Mot denna bakgrund beslutar

TRIBUNALEN (tredje avdelningen i utökad sammansättning)

följande:

- 1) **Artikel 2 i kommissionens beslut C(2016) 3121 final av den 25 maj 2016 (ärende AT.39792 – Steel Abrasives) om ett förfarande enligt artikel 101 FEUF och artikel 53 i EES-avtalet ogiltigförklaras.**
- 2) **De böter som Pometon SpA påförs uppgår till ett belopp på 3 873 375 euro.**
- 3) **Talan ogillas i övrigt.**
- 4) **Vardera parten ska bära sina rättegångskostnader.**

Frimodt Nielsen

Kreuschitz

Forrester

Póltorak

Perillo

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 28 mars 2019.

Underskrifter

Innehållsförteckning

I. Bakgrund till tvisten	1
A. Förundersökningen och inledandet av förfarandet	2
B. Förlikningsförfarandet och Pometons val att frånträda detta förfarande	3
C. Antagandet av det angripna beslutet enligt det ordinarie förfarandet och innehållet i detta beslut	3
II. Förfarandet och parternas yrkanden	4
III. Rättslig bedömning	6
A. Den första grunden: Skyldigheten att vara opartisk, principen om oskuldspresumtion och rätten till försvar har åsidosatts, genom att kommissionen i förlikningsbeslutet lade sökanden särskilda beteenden till last, vilket påverkat bedömningarna i det angripna beslutet.	6
1. Parternas argument	6
2. Tribunalens bedömning	9
a) Tillämpliga bestämmelser i den aktuella tvisten med hänsyn till de viktigaste aspekterna av kommissionens förlikningsbeslut	9
b) Omfattningen av kommissionens skyldighet att vara opartisk och av principen om oskuldspresumtion, i synnerhet när det gäller ett tidsförskjutet hybrid-förfarande	11
B. Den andra grunden: Åsidosättande av artikel 101 FEUF och artikel 53 i EES-avtalet, bristfällig och motstridig motivering, samt åsidosättande av rätten till försvar och bestämmelserna om bevisbördan, till följd av att kommissionen anser att sökanden deltagit i kartellen	16
1. Inledande synpunkter på bevisbördan och bevisföringen	16
2. Den andra grundens första del: Påståendet att sökanden inte deltagit i den första delen av den konkurrensbegränsande samverkan avseende beräkningsmetoden av skrotavgiften	18
a) Parternas argument	18
b) Tribunalens bedömning	19
1) Sökandens ursprungliga roll i genomförandet av skrotavgiften under år 2003	19
2) Den automatiska tillämpningen av skrotavgiften efter den 1 februari 2004	20
3) Kontakterna mellan sökanden och de övriga kartelldeltagarna från och med år 2004	22
4) Slutsatsen om bevis på att sökanden deltog i den första delen av kartellen	23
3. Den andra grundens andra del: Påståendet att sökanden inte deltagit i den andra delen av kartellen som bestod i en samordning avseende enskilda kunder	23
a) Parternas argument	23
b) Tribunalens bedömning	25

1) Inledande synpunkter på räckvidden av den andra grundens andra del	25
2) Bedömning av de bevisuppgifter som avser sökandens deltagande i den andra delen av kartellen	26
i) Den spanska marknaden	27
ii) Den franska och den belgiska marknaden	28
iii) Den tyska marknaden	29
iv) Den italienska marknaden	31
v) Slutsatsen om bevis på att sökanden deltog i den andra delen av kartellen	33
4. Den andra grundens tredje del: Påståendet att sökanden inte deltagit i en enskild och pågående överträdelse	33
a) Parternas argument	33
b) Tribunalens bedömning	34
1) Begreppet enskild och pågående överträdelse i rättspraxis	34
2) Sökandens deltagande i den enskilda och pågående överträdelse som omfattar både delarna av kartellen	35
3) Sökandens deltagande i den enskilda och pågående överträdelse i hela EES-området .	38
C. Den tredje grunden: Åsidosättande av artikel 101 FEUF och artikel 53 i EES-avtalet, i den del kommissionen fann att den konkurrensbegränsande samverkan utgjorde en konkurrensbegränsning genom syfte	37
1. Parternas argument	37
2. Tribunalens bedömning	38
D. Den fjärde grunden: Varaktigheten av sökandens deltagande i överträdelsen och preskriptionstider	40
1. Parternas argument	40
2. Tribunalens bedömning	40
E. Anpassningen av det grundläggande bötesbeloppet enligt punkt 37 i riktlinjerna för beräkning av böter	44
1. Parternas argument	44
2. Tribunalens bedömning	45
a) Upptagande till prövning av den tabell som ingavs vid förhandlingen och kommissionens begäran om konfidentiell behandling	45
b) Yrkandet om ogiltigförklaring av bötesbeloppet på grund av åsidosättande av motiveringsskyldigheten	46

1) Inledande synpunkter på rättspraxis avseende den motivering som krävs vid åläggande av böter	46
2) Skälen för den exceptionella anpassningen av bötesbeloppet i det angripna beslutet ..	47
c) Yrkandet om ändring av bötesbeloppet	50
IV. Rättegångskostnader	53